

Výroba anilínu

Z Á V E R E Č N É S T A N O V I S K O

(Číslo: 2627/13 - 3.4/ml)

vydané Ministerstvom životného prostredia SR podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI

1. Názov

Duslo, a.s.

2. Identifikačné číslo

35 826 487

3. Sídlo

Administratívna budova, č. 1236, 927 03 Šaľa

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

1. Názov

Výroba anilínu

2. Účel

Účelom navrhovanej činnosti je výstavba zariadení na výrobu anilínu.

2.1. Súčasný stav

Anilín je základnou surovinou pre výrobu difenylamínu, ako medziproduktu pre výrobu antiozonantov a antioxidantov na báze alkylovaných difenylamínov pre výrobu celej produktovej rady Dusantox a fenolových antioxidantov Irganox a cyklohexylamínu (surovina pre výrobu gumárenských chemikálií - antidegradanty radu Dusantox, urýchľovače vulkanizácie - Sulfenax CBS a Sulfenax TBBS a inhibítory navulkanizácie radu Duslin). V súčasnosti spoločnosť Duslo, a.s., nakupuje anilín od zahraničných dodávateľov. Aktuálna ročná spotreba anilínu predstavuje 36 500 ton.

3. Užívateľ

Duslo, a.s.

4. Umiestnenie (katastrálne územie)

Kraj: Nitriansky; okres: Šaľa; obec: Trnovec nad Váhom; kód katastra: 865427 - parcela č. 1579/2; areál: Duslo, a.s., blok 54.

Areál závodu sa nachádza cca 4 km severovýchodným smerom od mesta Šaľa. Od oplotenia areálu závodu sa cca 400 m juhozápadným smerom nachádza usadlosť Kopanica, cca 1 200 m východným smerom je usadlosť Kľučiareň a cca 1 300 m severným smerom usadlosť Gorazdov, z ktorých sú dve trvalo obývané. Zo severozápadnej strany prechádza miestna cestná komunikácia Šaľa-Močenok-Dvorníky a z juhovýchodnej strany cestná komunikácia II/562 Trnovec nad Váhom-Nitra. Popri severovýchodnej strane areálu preteká vodný tok Dlhý kanál. Vo vzdialenosti cca 4,5 km

juhozápadným smerom tečie vodný tok Váh. Závod má železničnú vlečku napojenú v železničnej stanici Trnovec nad Váhom na železničnú trať č. 130 Bratislava-Štúrovo. Areál závodu má celkovú rozlohu 226,38 ha. Navrhovaný variant nevyžaduje trvalý a dočasný záber pôdy ani výrub drevín, nakoľko pôda areálu je vo vlastníctve spoločnosti Duslo, a.s.

5. Termín začatia a ukončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti

Začiatok výstavby: rok 2014

Ukončenie výstavby: rok 2017

Predpokladaná životnosť technologických zariadení: cca 20-25 rokov

6. Stručný popis technického riešenia

Technológia výroby anilínu bude pozostávať z dvoch hlavných technologických celkov - nitrácia benzénu na nitrobenzén a hydrogenácia nitrobenzénu na anilín. **Navrhnutá ročná kapacita novej prevádzky na výrobu anilínu je 70 000 t** a zohľadňuje aj prípadné budúce výrobné zámery spoločnosti Duslo, a.s. V prechodnom období bude možné nespotrebovaný anilín ponúkať na trh.

Prvá časť zariadenia výrobného procesu sa zakúpi od zahraničného dodávateľa ako hotový celok a jej vplyvy sú identifikované v celom rozsahu, druhá časť je výsledok výskumnej úlohy VÚCHT, a.s. Šaľa, ktorá sa optimalizuje na modelovom zariadení.

6.1. Výrobný proces

Celý proces výroby sa bude vykonávať v prísne uzavretom zariadení. Žiadne úniky sa preto nepredpokladajú.

Výroba nitrobenzénu: nitrobenzén, ako základný medziprodukt procesu výroby anilínu, sa bude vyrábať adiabatickou nitráciou benzénu v rúrkovom reaktore. Odplyny zo stupňa nitrácie sú po alkalickom a neutrálnom praní ďalej spracovávané termooxidáciou.

Výroba anilínu: anilín sa bude vyrábať hydrogenáciou nitrobenzénu v kvapalnej fáze na heterogénnom katalyzátore na báze neželezných kovov. Proces bude uskutočnený v kombinácii dvoch reaktorov - miešaného prietokového reaktora a reaktora s piestovým tokom, čo zabezpečí vysokú selektivitu procesu hydrogenácie. Miešanie reakčnej zmesi v prvom reaktore je zabezpečené prúdom vodíka. Dôležitým kontrolným parametrom procesu bude koncentrácia zvyškového nitrobenzénu za druhým reaktorom na úrovni menej ako 1 ppm. Prevažná časť reakčného tepla (až 99%) bude uvoľnená v prvom reaktore a využitá na výrobu pary o tlaku cca 1,2 MPa v množstve až 2 t/t anilínu. Deaktivovaný katalyzátor odchádzajúci z hydrogenácie bude regenerovaný v existujúcom zariadení SBU-O v spoločnosti Duslo, a.s.

Destilácia anilínu: izolácia koncového produktu - anilínu bude uskutočňovaná rektifikáciou v systéme minimálne troch destilačných kolón, pričom jedna bude slúžiť na vyčistenie odchádzajúcej reakčnej vody od organických zvyškov, druhá bude produkčná kolóna anilínu a na tretej sa budú zahusťovať odchádzajúce smolné zvyšky z druhej kolóny. Destilačné zvyšky budú spaľované v spaľovni odpadov Duslo, a.s. Odplyny z inertizácie zariadenia ako

aj z vývevy zabezpečujúcej podtlak v rektifikácii produktu budú spracovávané v termooxidačnej jednotke.

6.2. Používané suroviny, chemické a pomocné látky

Pre výrobu anilínu budú použité suroviny, medziprodukty a pomocné látky, ktoré sú klasifikované v zmysle zákona č. 67/2010 Z.z. o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh a o zmene a doplnení niektorých zákonov (chemický zákon).

Benzén - C_6H_6 (CAS No. 71-43-2) - Látka je klasifikovaná ako nebezpečná v zmysle zákona č. 67/2010 Z. z.

Základné charakteristické znaky - benzén je číra bezfarebná, stála kvapalina, nemiešateľná s vodou s charakteristickou sladkastou vôňou. Patrí do skupiny aromatických zlúčenín a je najjednoduchším benzenoidným uhlíkovodíkom. Prudko reaguje so silnými oxidačnými činidlami. Pri vysokej teplote, kontakte s iskrou alebo otvoreným ohňom tvorí výbušnú zmes pár látky so vzduchom. Pri tepelnom spaľovaní alebo oxidačnom rozklade vzniká komplexná zmes tuhých látok, kvapalín a plynov, vrátane CO, CO₂ a neidentifikovateľných organických zlúčenín.

Fyzikálno-chemické vlastnosti:

• teplota varu	80,09°C
• teplota topenia	5,49°C
• teplota vznietenia	498°C
• hustota (20°C)	876,5 kg.m ⁻³
• teplota vzplanutia	-11°C
• viskozita (25°C)	0,604 mPa.s
• rozpustnosť vo vode (23,5°C)	1,88 g.l ⁻¹
• rozdeľovací koeficient n-oktanol /voda	log _{pow} 2,13
• hranica výbušnosti	dolná 222 ml.m ⁻³ /150°C, horná 52,5 ml.m ⁻³ /150°C

Základné údaje o použití - používa sa hlavne ako surovina, resp. medziprodukt pri výrobe iných zlúčenín. Medzi jeho najviac produkované deriváty patrí styren, ktorý sa používa na výrobu polymérov a plastov, fenolových živíc, lepidiel a cyklohexánu, ktorý sa používa pri výrobe nylónu. Menšie množstvo benzénu sa používa na výrobu niektorých druhov gúm, mazadiel, farieb, čistiacich prostriedkov, výbušnín, napalmu a pesticidov. Skladuje sa v uzatvorených obaloch či cisternách. Nesmie sa skladovať spoločne so silnými oxidačnými činidlami. Zásobníky, cisterny a nádrže treba udržiavať v suchu a hermeticky uzatvorené. Je nutné dodržiavať predpisy pre manipuláciu s horľavými kvapalinami, zaistiť dobré odsávanie pár a odsávanie pracovného priestoru, treba zabrániť úniku látky do ovzdušia.

Údaje o pôsobení na ľudský organizmus - narkotické účinky, poruchy CNS, nevoľa, pri väčších dávkach kŕče, bezvedomie, zástava dychu, kardiovaskulárne zlyhanie. Najnebezpečnejší spôsob expozície predovšetkým nadýchaním. Nadýchanie väčšieho množstva môže viesť ku vzniku edému dýchacieho traktu. Môže sa vstrebávať kožou. Hrozí taktiež nebezpečie otravy, i keď v menšej miere, pokožku odmasťuje, môže pôsobiť dráždivo. Látka dráždi kožu a spôsobuje vážne podráždenie očí.

Látka na základe dostupných údajov nie je klasifikovaná ako senzibilizujúca dýchacie cesty a kožu (kritériá pre takúto klasifikáciu nie sú splnené). Látka je mutagénom kategórie 1B. Môže vyvolať genetické poškodenie (poškodenie dedičných vlastností). Látka je karcinogénom kategórie 1A. Nie je klasifikovaná ako toxická pre reprodukciu (na základe dostupných údajov nie sú kritériá pre túto klasifikáciu splnené). Pri jednorázovej expozícii látka nie je toxická pre špecifické cieľové orgány (kritériá pre túto klasifikáciu nie sú splnené). Pri opakovanej expozícii pre špecifické cieľové orgány je látka toxická - kategória 1. Spôsobuje poškodenie orgánov pri predĺženej alebo opakovanej expozícii. Pri subchronickej - chronickej expozícii látka je značne jedovatá, spôsobuje útlm tvorby krvi alebo naopak leukémiu a ďalšie vážne choroby krvi, poškodenie pečene a chromozomálnej výbavy. V kontakte s kožou

spôsobuje vysušenie pokožky a môže spôsobiť sekundárny zápal. Dlhodobé pôsobenie môže spôsobiť: vyrážky, dermatitídy. Látka je toxická pri vdýchnutí - kategória 1. Pri požití a vniknutí do dýchacích ciest môže spôsobiť pneumóniu pľúc, edém dýchacieho traktu, kolaps a smrť. Kritická dávka pre človeka: orálna - LD_{Lo} 50 - 500 mg.kg⁻¹, inhalačná - 20 000 mg.kg⁻¹, smrtiaca (2% vo vzduchu) - 2 240 mg.m⁻³ behom 30 minút strata vedomia, 64 000 mg.m⁻³ behom niekoľkých minút môže spôsobiť smrť zastavením dýchania.

Nitrobenzén - $C_6H_5NO_2$ (CAS No. 98-95-3) - Látka je klasifikovaná ako nebezpečná v zmysle zákona č. 67/2010 Z.z.

Základné charakteristické znaky - nitrobenzén je pri normálnych podmienkach bezfarebná resp. mierne nažltlá olejovitá kvapalina s charakteristickým mandľovým zápachom.

Základné údaje o použití - približne 95% svetovej produkcie sa spotrebuje pri výrobe anilínu. Skladuje sa hermeticky uzatvorený na dobre vetranom mieste mimo zdrojov tepla a vznietenia.

Údaje o pôsobení na ľudský organizmus - po inhalácii výparov dochádza k rýchlej absorpcii. Po kontakte s pokožkou vzniká slabé podráždenie (nebezpečenstvo absorpcie pokožkou). Po kontakte s očami objavujú sa symptómy slabého podráždenia. Po požití dochádza k absorpcii. Prejav symptómov môže byť oneskorený. Karcinogénny potenciál vyžaduje ďalšie vyjasnenie. Klasifikácia podľa nariadenia ES č. 1272/2008 je nasledovná: karcinogenita - kategória 2, reprodukčná toxicita - kategória 2, akútna toxicita orálna, dermálna a inhalačná - kategória 3, toxicita pre špecifický cieľový orgán po opakovanej expozícii - kategória 1, toxicita pre vodné organizmy - kategória 2.

Kyselina sírová - H_2SO_4 (CAS No. 7664-93-9) - Látka je klasifikovaná ako nebezpečná v zmysle zákona č. 67/2010 Z. z.

Základné charakteristické znaky - kyselina sírová je žltkáva olejová viskózna kvapalina, s typickým slabým kyslým štiplavým zápachom a je neobmedzene miešateľná vo vode. Za normálnych podmienok je stála, pri vyšších teplotách sa začínajú uvoľňovať pary, ktoré sú hygroskopické a silne žieravé.

Základné údaje o použití - kyselina sírová sa používa pri výrobe anorganických a organických látok vrátane hnojív, ako pomocná látka, sušiaci látka a pH regulátor, na extrakciu a spracovanie minerálov a rúd, pre procesy povrchovej úpravy, čistenie a leptanie, pre elektrolytické procesy, pre čistenie a premývanie plynov, pre výrobu, údržbu a recykláciu batérií, pre priemyselné čistenie a ako laboratórna chemikália.

Kyselina dusičná - HNO_3 (CAS No. 697-37-2) - Látka je klasifikovaná ako nebezpečná v zmysle zákona č. 67/2010 Z.z. (produkt Duslo, a.s. v koncentrácii max. 60%)

Základné charakteristické znaky - kyselina dusičná je bezfarebná kvapalina, typická svojim bodavým zápachom. Na vzduchu a svetle sa rozkladá na žltohnedý, jedovatý, plyný oxid dusičitý, preto sa uchováva vo fľašiach s tmavým sklom. Na vzduchu je nestála.

Základné údaje o použití - kyselina dusičná sa používa pri výrobe dusíkatých hnojív, náterových látok a lakov, liekov a rôznych organických zlúčenín. V priemysle sa používa ako okysličovadlo. Skladuje sa hermeticky uzatvorená pri teplote od 2°C do 25°C. Neskladovať v blízkosti horľavých materiálov.

Hydroxid sodný - $NaOH$ (CAS No. 1310-73-2) - Látka je klasifikovaná ako nebezpečná v zmysle zákona č. 67/2010 Z.z.

Základné charakteristické znaky - hydroxid sodný je bezfarebná, číra viskózna kvapalina, niekedy slabo zakalená, bez mechanických nečistôt, nemá špecifický zápach. Je stabilná za bežných podmienok, pri skladovaní v suchom, vetranom priestore v uzatvorených železných zásobníkoch, prípadne v pogumovaných, alebo v nádobách z polyetylénu.

Základné údaje o použití - hydroxid sodný má široké použitie.

Dusík plyný - N_2 (CAS No. 7727-37-9)

Základné charakteristické znaky - dusík je bezfarebný plyn, bez chuti a zápachu. Je nedýchateľný a nevýbušný. Plyn a pary sú ťažšie ako vzduch a môžu sa hromadiť v uzavretých priestoroch, najmä pri podlahách.

Základné údaje o použití - používa sa ako inertná atmosféra. Dusík bude odoberaný z celopodnikového rozvodu do prevádzky pre inertizáciu zariadenia pri opravách a poruchových stavoch.

Vodík - H₂ (CAS No. 1333-74-0) - Látka je klasifikovaná ako nebezpečná v zmysle zákona č. 67/2010 Z.z.

Základné charakteristické znaky - vodík je číry bezfarebný plyn bez chuti a zápachu.

Základné údaje o použití - vo výrobe anilínu sa vodík bude používať na hydrogenáciu vyrobeného nitrobenzenu na pevnom heterogénnom katalyzátore na báze drahých kovov.

Hydrogenačný katalyzátor

v procese hydrogenácie nitrobenzenu na anilín bude použitý heterogénny hydrogenačný katalyzátor. Je možné využiť aj ekvivalenty podobného zloženia od externých dodávateľov. Deaktivovaný katalyzátor bude regenerovaný v existujúcom systéme regenerácie SBU-O spoločnosti Duslo, a.s., resp. u dodávateľa.

Katalyzátory pre výrobu vodíka

katalyzátory pre reforming na báze nasledovných zložiek a množstiev: Ni - 6,5 t, CoMo - 1,4 t, ZnO - 2,2 t, FeCr - 8,8 t

Adsorbenty pre PSA

zloženie je predmetom obchodného tajomstva a je deklarované nasledovne: LMS G2000B (molekulové sito) - 38 t, LAC 552 (aktívne uhlie) - 20 t, LA 20 (Al₂O₃) - 2,5 t

Vzduch pre meranie a reguláciu (vzduch M+R) - používaná skratka Al

Základné charakteristické znaky - vzduch je bezfarebný plyn v zložení 78% obj. N₂, 21% obj. O₂, 0,03% obj. CO₂, zvyšok vzácne plyny.

Základné údaje o použití - vzduch M+R pre ovládanie pneumatických regulačných a blokačných ventilov je dopravovaný nadzemnými potrubnými rozvodmi z celopodnikového rozvodu centrálného zdroja (Prevádzka pomocných energií - Energetika).

Chladiaca voda - používaná skratka VCH

Základné údaje o použití - cirkulačná voda bude do objektu prevádzky výroby anilínu odoberaná z hlavného celopodnikového rozvodu. Okruh cirkulačnej vody je uzatvorený.

Demineralizovaná voda - používaná skratka VD

Do prevádzok sa dopravuje potrubím po vonkajších nadzemných rozvodoch.

Povrchová voda

Zdrojom je riečna voda z vodného toku Váh upravená filtráciou na tlakových rýchlofiltroch s náplňou kremičitého piesku.

Základné údaje o použití - používa sa na technologické a chladiace účely v technologických zariadeniach. Ďalej sa používa ako požiarna voda na celom území akciovej spoločnosti. Pre prevádzky vodného hospodárstva sa po filtrácii používa aj k dopĺňaniu strát v chladiacich okruhoch jednotlivých cirkulačných vodární.

Odber vody pre navrhovanú výrobu anilínu bude z nasledovných zdrojov:

Druh vody	Zdroj vody	Umiestnenie odberného zariadenia	Spotreba m ³ ·h ⁻¹	Spotreba m ³ ·h ⁻¹	Priemerný odber m ³ ·h ⁻¹	Maximálny odber m ³ ·h ⁻¹
Pitná	Vlastný	Existujúce vrty RH4, RH6, HGP1, HGP2, HGP3, HGD1	1,06	1 860	1,16	5,3
Povrchová	Vodný tok Váh	Existujúci odberný objekt	25	219 000	25	50

Dodávateľia hlavných surovín pre výrobu anilínu a ich predpokladaná denná a ročná spotreba uvádza nasledovný prehľad:

Surovina	Denná spotreba	Ročná spotreba	Zdroj
Zemný technologický plyn	100 560 Nm ³	36 704 400 Nm ³	Koncern RWE Gas Slovensko
Benzén	192 t	70 070 t	DEZA, a.s. Valašské Meziříčí Slovnaft, a.s. Bratislava
Kyselina sírová H ₂ SO ₄	1,51 t (100%)	550 t (100%)	Spolana, a.s. Neratovice Rekochem, s.r.o. Třinec
Kyselina dusičná HNO ₃	156,1 t (100%)	56 980 t (100%)	vlastná produkcia Duslo, a.s. Šaľa
Hydroxid sodný NaOH	2,41 t (100%)	880 t (100%)	Fortischem, a.s. Nováky

* Údaje o množstvách, pri ktorých je v zátvorke 100%, znamená surovinu prepočítanú na 100%. Dodávaná surovina má inú koncentráciu (H₂SO₄ - cca 95%, HNO₃ - cca 60%, NaOH - cca 49%).

Monitorovanie

Pre včasnú identifikáciu únikov organických plynov a pár z výroby anilínu bude zavedený monitorovací systém s možnosťou kontinuálneho monitoringu. V areáli spoločnosti sú monitorované evidované výstupy emisií z technologických zariadení jednotlivých výrobných jednotiek, ktoré sú vypúšťané do ovzdušia cez výduchy a komíny a sú upravované zariadeniami na ochranu životného prostredia (textilné filtre, absorpčné kolóny, cyklónové odlučovače, mokré pračky, selektívna katalytická redukcia a pod.). Pevné monitorovacie zariadenia na meranie emisií sú nainštalované v spaľovni odpadov, kde je kvalita vyčistených dymových plynov sledovaná kontinuálnym monitorovacím systémom. Po odstránení škodlivých látok zo spalín, ešte pred ich vypustením do ovzdušia cez 60 m vysoký komín, je odoberaná vzorka do kontinuálneho monitorovacieho systému na zisťovanie obsahu znečisťujúcich látok (HCl, HF, CO, SO₂, NO_x, TOC, TZL) v spalínach. Inštalácia monitorovacieho zariadenia emisií TZL na výrobnej jednotke Mlynica dolomitu sa realizovala v roku 2004. Súčasťou technologických zariadení na rizikových pracoviskách sú aj aparátúry na detekciu únikov toxických látok do ovzdušia (chlór, čpavok, sírovodík a pod). Občasné (periodické, náhodné, alebo vyžiadané) monitorovanie emisií, prípadne vyžiadaná detekcia únikov toxických vybraných nebezpečných látok do ovzdušia sa vykonáva autorizovanými externým organizáciami pomocou prenosných odberových aparátúr a meracími prístrojmi.

Realizácia kontinuálneho monitorovania imisií v území dotknutom výrobou spoločnosti Duslo, a.s. sa zabezpečila v rámci stavby „Autonómny systém varovania a vyrozumienia osôb na ohrozenom území Duslo, a.s. Šaľa a okolitého obyvateľstva.“ Stanica IMS merania imisií bola na základe odporučení SHMÚ umiestnená v obci Trnovec nad Váhom v smere na lokalitu Horný Jatov. Stanica je vybavená klimatizovaným kontajnerom, príslušnými automatickými analyzátormi jednotlivých škodlivín, meteorologickými snímačmi, systémom na zber a spracovanie nameraných údajov a telefónnym modemom, ktorý umožňuje prenos dát medzi stanicou IMS merania imisií a centrálnym počítačom stanicou cez verejnú telefónnu sieť. **Celá sieť umožňuje získavať v reálnom čase takmer okamžité hodnoty koncentrácií sledovaných škodlivín v ovzduší.** Stanica je kompatibilná s existujúcou sieťou staníc SR a je začlenená do celoštátnej monitorovacej siete s kompatibilitou zberu a spracovania nameraných údajov so sieťou SHMÚ.

V procese výroby anilínu budú použité zariadenia modernej konštrukcie dodané certifikovanými dodávateľmi technológií. Všetky zariadenia budú hermetizované. Aparáty s miešaním budú mať zabezpečenie proti úniku látok do ovzdušia použitím mechanických upchávok hriadeľov. Budú použité bezupchávkové čerpadlá, alebo čerpadlá s mechanickou upchávkou. Parametre výrobných zariadení budú diaľkovo riadené certifikovaným riadiacim systémom na zabezpečenie vysokej spoľahlivosti a bezpečnosti prevádzkovania. Počíta sa s využitím BAT technológie spracovania emisií na zabezpečenie platných limitov znečistenia. Podnik má spracovaný dokument „Hľadiská pri určovaní najlepších dostupných techník pre prípravu výroby anilínu v Duslo, a.s., Šaľa“. Dokument bol vypracovaný v zmysle ustanovení prílohy č. 3 „Hľadiská pri určovaní najlepších dostupných techník“ zákona č. 245/2003 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Termooxidácia odpadov

Všetky odpady vznikajúce v technologickom procese výroby anilínu, ako aj zo stáčania a plnenia zásobníkov, budú spracovávané termooxidáčnym spôsobom. Termooxidácia sa bude uskutočňovať vzdušným kyslíkom pri riadenej teplote oxidačného priestoru s cieľom optimalizácie zloženia spalín. Použité budú nízko emisné horáky, pričom obsah NO_x v spalínach bude znižovaný nekatalytickou selektívnou redukciou. Teplotný režim termooxidáčného procesu je udržiavaný potrebným prídavkom zemného plynu.

Spracovanie odpadových vôd

Vo výrobnej jednotke výroby anilínu budú vznikať technologické odpadové vody, oplachové a výplachové odpadové vody a zrážkové odpadové vody z územia výrobnej jednotky a z havarijných vaní a plôch skladovania surovín a výrobkov.

Technologické odpadové vody z výroby anilínu budú vznikať v stupni nitrácie benzénu a destilácie anilínu. Budú prechádzať cez stupeň extrakcie a stripovania časti nitrácie benzénu a ich úprava bude spočívať v znižovaní pH prídavkom kyseliny (neutralizácia) a následnom oddestilovaní prchavých organických látok (benzén, anilín, nitrobenzén), ktoré budú opätovne využité v technologickom procese. V odpadovej vode ostanú slabo prchavé látky - soli sulfónových kyselín, nitroderiváty fenolu a zvyšok nitrobenzénu. Takto upravené odpadové vody budú spracované termolýzou pri teplotách okolo 300⁰C a tlaku 10 MPa, pričom kyslík obsiahnutý v nitroderivátoch bude využitý na parciálnu oxidáciu ťažko rozložiteľných látok. Voda z termolýzy bude po analytickej kontrole odvedená do zásobnej nádrže pre upravené odpadové vody. Tento spôsob manipulácie a nakladania s odpadovými vodami zabezpečuje viacnásobnú kontrolu ich kvality pred prečerpaním na MB ČOV, čím je zabezpečená trvalá bezpečnosť prevádzkovania čistiarne odpadových vôd.

Oplachové vody zo záchytnej vane, výplachové vody z čistenia zariadenia pri odstávkach výroby i samotné technologické vody budú zhromažďované v dvoch nádržiach, odkiaľ budú odvádzané do nádrží pre odpadové vody (2x500 m³), ktoré budú umiestnené v havarijnej vani vyhovujúceho objemu a následne, podľa analytických výsledkov, na úpravu vody alebo na MB ČOV.

Zrážkové odpadové vody zachytené v havarijných vaniach z technologických objektov a objektov skladovania surovín a produktov, budú analyzované a v prípade vyhovujúcej kvality budú odvedené do dvoch nádrží pre upravené odpadové vody (2x500 m³), ktoré budú umiestnené v havarijnej vani vyhovujúceho objemu. Znečistené zrážkové odpadové vody budú odvádzané na úpravu vody. Zrážkové vody z komunikácií a voľných plôch budú odvedené do novovybudovanej zrážkovej kanalizácie. Pred jej napojením na jestvujúcu zrážkovú kanalizáciu bude opatrená uzatváracou šachtou pre prípady zistenia úniku médií do zrážkovej kanalizácie s možnosťou ich odčerpania na úpravu odpadových vôd.

6.3. Produkt

Anilín technický (aminobenzén, fenylamín, benzénamín) - $C_6H_5NH_2$ (CAS No. 62-53-3) -
Látka je klasifikovaná ako nebezpečná v zmysle zákona č. 67/2010 Z.z.

Základné charakteristické znaky - anilín je v zmysle Bronstedovej teórie slabou zásadou - pH jeho nasýteného vodného roztoku je 8,9. Zásaditosť anilínu v porovnaní s jeho alifatickým analógom cyklohexylamínom je 10^6 -krát nižšia. Anilín je olejovitá, bezfarebná na vzduchu červenohnedá kvapalina vyznačujúca sa charakteristickým amínovým zápachom. Pri normálnych podmienkach je stabilný, málo rozpustný vo vode, ľahko rozpustný v alkohole, éteri, acetóne, sírouhlíku a tuku. Prudko reaguje so silnými oxidačnými činidlami a anorganickými kyselinami. S alkalickými kovmi a kovmi alkalických zemín reaguje za vzniku horľavého plynu. Rozpúšťa meď a jej zliatiny. Pri horení sa môže uvoľňovať toxický CO a oxidy dusíka.

Fyzikálno-chemické vlastnosti:

• teplota varu	184,13°C
• teplota topenia	-6,2°C
• teplota vznietenia	493,0°C
• hustota (20°C)	1 022,0 kg.m ⁻³
• teplota vzplanutia	76,0°C
• viskozita (20°C):	4,4 mPa.s
• rozpustnosť vo vode (20°C):	36 g.l ⁻¹ pri 20°C
• rozdeľovací koeficient n-oktanol /voda:	log _{pow} 0,94
• hranica výbušnosti :	dolná 1,2% obj., horná 11% obj.

Základné údaje o použití - anilín je veľmi rozšírená priemyselne vyrábaná látka, ktorá sa používa výlučne na ďalšie spracovanie v chemickom priemysle. Výrobok bude jediným produktom navrhovanej výrobnéj jednotky výroby anilínu.

Podľa harmonizovaného systému klasifikácie a označovania (CLP) je anilín klasifikovaný ako karcinogén kategórie 2 (podozrenie, že spôsobuje rakovinu) a mutagén kategórie 2 (podozrenie, že spôsobuje genetické poškodenie). Z toxikologického hľadiska ide o hematotoxickú látku (methemoglobinémiu a hemolýzu). S ohľadom na túto klasifikáciu sa na anilín vzťahujú obmedzenia podľa prílohy XVII nariadenia REACH, konkrétne platí, že táto látka (samotná ani v zmesiach) sa nesmie uvádzať na trh pre použitie spotrebiteľskou verejnosťou, ale len pre profesionálne použitie, čo musí byť na obale jasne vyznačené. Obmedzenie sa nevzťahuje na liečivá, kozmetické výrobky, niektoré palivá a mazadlá a umelecké farby.

Čo sa týka akútnej toxicity, anilín je klasifikovaný ako látka akútne toxická 3. triedy pri požití, vdýchnutí a pri kontakte s pokožkou, čo znamená, že odhadovaná akútne toxická dávka ATE pri požití je 50-300 mg.kg⁻¹ telesnej hmotnosti, pri vdýchnutí pary 2-10 mg.l⁻¹ a pri kontakte s pokožkou 200-1 000 mg.kg⁻¹ telesnej hmotnosti. K expozícii ľudí môže dochádzať najmä profesionálne, napríklad pri tepelnom spracovaní plastov a vulkanizácii gumy alebo pri práci s farbami a lepidlami obsahujúcimi zvyškové množstvá anilínu. Smrteľná dávka pre človeka pri požití je 15-30 g. Pri vdychovaní je priemerná smrteľná koncentrácia 25 mg.l⁻¹ vzduchu alebo 0,35-1,43 g.kg⁻¹ telesnej hmotnosti. Dokumentované príznaky profesionálnej otravy zahŕňujú cyanózu (zmodranie slizníc a pokožky), málokrvnosť, celkovú slabosť, mentálne poruchy, kŕče a dýchavičnosť.

Anilín je klasifikovaný ako nebezpečný pre životné prostredie - akútna kategória 1 (veľmi toxický pre vodné organizmy). Do životného prostredia ak preniká, tak z použitia prostriedkov na ochranu rastlín ako produkt ich rozkladu, alebo pri rozklade gumárenských chemikálií, pri tepelnom rozklade polyuretánových plastických hmôt a môže unikať aj zo skládok odpadu.

Bezpečnostné informácie podľa Globálneho harmonizovaného systému (GHS)

Údaje o nebezpečnosti

H301 Toxický pri požití

H311 Toxický pri styku s kožou

H331 Toxický pri vdýchnutí

H317: Môže vyvolať alergickú kožnú reakciu.

H318: Spôsobuje vážne poškodenie očí.

H341: Podozrenie, že spôsobuje genetické poškodenie .

H351: Podozrenie, že spôsobuje rakovinu.

H372: Spôsobuje poškodenie orgánov pri dlhšej alebo opakovanej expozícii.

H400: Veľmi toxický pre vodné organizmy.

Pokyny pre bezpečné nakladanie

P261 Zabráňte vdychovaniu pár

P273: Zabráňte uvoľneniu do životného prostredia.

P280: Noste ochranné okuliare/ochranný odev/ochranné okuliare/obličajový štít

P302 + P352: Pri kontakte s pokožkou: Umyte veľkým množstvom vody a mydla.

P304 + P340: Po vdýchnutí: Presuňte postihnutého na čerstvý vzduch a nechajte ho oddychovať v polohe, ktorá mu umožní pohodlné dýchanie.

P305 + P351 + P338: Po zasiahnutí očí: Niekoľko minút ich opatrne vyplachujte vodou. Ak používate kontaktné šošovky a ak je to možné, odstráňte ich. Pokračujte vo vyplachovaní.

P309 + P310: Po expozícii alebo pri zdravotných problémoch: Okamžite volajte lekára.

Skladovacia trieda : 6.1A horľavé, akútne toxické v kategóriách 1 a 2 / veľmi toxické nebezpečné látky. WGK - WGK 2 ohrozujúce vody

Označenie na bezpečné používanie

R vety

R23/24/25-40-41-43-48/23/24/25-68-50

Jedovatý pri vdýchnutí, pri kontakte s pokožkou a po požití. Možnosť karcinogénneho účinku.

Riziko vážneho poškodenia očí. Môže spôsobiť senzibilizáciu pri kontakte s pokožkou.

Nebezpečenstvo vážneho poškodenia zdravia dlhodobou expozíciou vdýchnutím, pri kontakte s pokožkou a po požití. Možné riziká ireverzibilných účinkov. Veľmi jedovatý pre vodné organizmy.

S vety

S26-27-36/37/39-45-46-61-63

V prípade kontaktu s očami je potrebné ihneď ich vymyť s veľkým množstvom vody a vyhľadať lekársku pomoc. Okamžite si vyzlečte kontaminovaný odev. Noste vhodný ochranný odev a ochranné prostriedky na oči/tváru. V prípade nehody alebo ak sa necítite dobre, okamžite vyhľadajte lekársku pomoc (ak je to možné, ukážte označenie látky alebo prípravku). V prípade požitia, okamžite vyhľadajte lekársku pomoc a ukážte tento obal alebo označenie. Zabráňte uvoľneniu do životného prostredia. Oboznámte sa so špeciálnymi inštrukciami, kartou bezpečnostných údajov. Pri úraze spôsobenom vdýchnutím látky postihnutého vyveďte na čerstvý vzduch a zabezpečte mu kľud.

Kategórie nebezpečenstva: toxická, dráždivá, senzibilizujúca, karcinogénna, mutagénna, nebezpečná pre životné prostredie

Látka nebezpečná pre životné prostredie

Prepravné informácie

Klasifikácia pre prepravu po pevnine podľa ADR a RID UN 1547 Anilín, 6.1, II

Klasifikácie pre leteckú prepravu podľa IATA-DGR UN 1547 Anilín, 6.1, II

Toxikologické údaje

LD 50 perorálne LD50 potkan 871 mg.kg⁻¹

LD 50 dermálne LD50 králik 840 mg.kg⁻¹

Štúdia britských pracovníkov v chemickom priemysle anilínových farbív poukázala, že anilín u nich môže byť príčinou vzniku nádorov močového mechúra. Tieto účinky sú v súčasnosti pripisované 2-naftylamínu a nie anilínu (Kahl, Schröder, Lawrence, Marshall, Höke, Jäckh "Aniline" in Ullmann's Encyclopedia of Industrial Chemistry 2007, John Wiley & Sons, New York). Štúdie na zvieratách poukázali na výskyt nádorov sleziny u potkanov vystavených derivátu anilínu anilínhydrochloridu. Environmental Protection Agency (EPA) považuje anilín za pravdepodobný ľudský karcinogén a zaradil ho do skupiny B2 EPA. Používa pri tom matematické modely pre odhad pravdepodobnosti vzniku rakoviny u človeka užívajúceho vodu obsahujúcou zadanú koncentráciu chemickej látky. EPA odhaduje, že ak by jednotlivec po celý život prijímal vodu s obsahom anilínu 6 µg.l⁻¹, teoreticky by u neho riziko vzniku rakoviny predstavovalo 1:10⁶. Podobne EPA odhaduje, že pitím vody s obsahom anilínu 60 µg.l⁻¹ by sa riziko zvýšilo na 1:10⁵ a pitím vody s obsahom anilínu 600 µg.l⁻¹ by riziko predstavovalo 1:10³. (U.S. Environmental Protection Agency. Integrated Risk Information System (IRIS) on Aniline. National Center for Environmental Assessment, Office of Research and Development, Washington, DC. 1999). **Medzinárodná agentúra pre výskum rakoviny (IARC) zaraduje anilín do skupiny 3 (neklasifikovaný ako karcinogén pre človeka).**

Údaje o karcinogénnych účinkoch anilínu nie sú jednoznačné. V nariadení vlády SR č. **356/2006 Z.z.** o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorom pri práci sa anilín ako karcinogén neuvádza (uvedené sú iba jeho deriváty 2,2'-dichlór-4,4'-metyldianilín, 4,4'-metyldianilín a o-toluidín (2-metylanilín). Anilín sa uvádza iba ako toxická látka v prípade ľahkého prieniku cez pokožku, kedy môže spôsobovať smrteľné otravy, často bez varovných príznakov (napr. nitrobenzén, nitroglykol, fenoly a pod.). Podobne v nariadení vlády SR č. **355/2006 Z.z.** o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou **chemickým faktorom** pri práci sa anilín uvádza ako toxická látka.

Najvyššie prípustné expozičné limity plynov, pár a aerosolov v pracovnom ovzduší (NPEL)

Chemická látka	CAS	NPEL				Poznámka
		priemerný		krátkodobý		
		ppm	mg.m ⁻³	ppm	mg.m ⁻³	
Anilín	62-53-3	2	7,7	-	-	K

K - znamená, že faktor môže byť ľahko absorbovaný kožou. Niektoré faktory, ktoré ľahko prenikajú cez kožu, môžu spôsobovať až smrteľné otravy často bez varovných príznakov (napríklad anilín, nitrobenzén, nitroglykol, fenoly a pod.). Pri látkach s významným prienikom cez kožu, či už v podobe kvapalín, alebo pár, je osobitne dôležité zabrániť kožnému kontaktu. Túto cestu vstupu do organizmu je potrebné brať do úvahy pri biologickom monitorovaní

Biologické medzné hodnoty

Faktor v pracovnom ovzduší (CAS)	Zisťovaný faktor	Biologická medzná hodnota BMH				Vyšetrovaný materiál	Čas odberu vzorky
Anilín (62-53-3)	Anilín (voľný)	1 mg.l ⁻¹	11,2 µmol.l ⁻¹	0,70 mg.g ⁻¹ kreat.	0,85 µmol.mmol ⁻¹ kreat.	moč	b, c
	Anilín uvoľnený z väzby na hemoglobín	100 µg.l ⁻¹	1079 nmol.l ⁻¹	-	-	krv	b, c

* Biologická medzná hodnota je vyjadrená

- v mg (μg , μmol , nmol) zisťovaného faktora na 1 liter moču štandardnej hustoty $1,024 \text{ g.cm}^{-3}$ pri teplote 20°C ,
- v mg (μg , μmol , nmol) zisťovaného faktora na 1 liter krvi,
- v g (mol, mmol) kreatinínu v moči prepočítaný na obsah kreatinínu $1,50 \text{ g.l}^{-1}$ moču, resp. $13,26 \text{ mmol.l}^{-1}$ moču. Fyziologický rozsah hodnôt kreatinínu je $0,848\text{--}2,092 \text{ g.l}^{-1}$ moču (resp. $7\text{--}18 \text{ mmol.l}^{-1}$) pri 24-hodinových vzorkách moču. Pri profesionálnej expozícii a odberoch močov po skončení zmeny (kratšie ako 24-hodinové vzorky močov) sú odporúčané hodnoty kreatinínu v moči $0,5\text{--}2,5 \text{ g.l}^{-1}$ moču (resp. $4,86\text{--}22,54 \text{ mmol.l}^{-1}$ moču).

Čas odberu vzorky:

b) koniec expozície alebo pracovnej zmeny

c) pri dlhodobej expozícii; po viacerých pracovných zmenách.

Klasifikácia karcinogénov podľa rôznych zdrojov

Európska únia

- 1 Karcinogénny pre človeka
- 2 Treba hodnotiť tak, ako by bol karcinogénny pre človeka
- 3 Spôsobuje obavy u ľudí
- 3a Látky, ktoré sú dobre prebádané
- 3b Látky, ktoré sú nedostatočne prebádané

Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD)

- 1A Je známy karcinogénny potenciál pre človeka
- 1B Predpokladá sa, že je karcinogénny pre človeka
- 2 Podozrivý karcinogén pre človeka

Medzinárodná agentúra pre výskum rakoviny (IARC)

- 1 Karcinogénny pre človeka
- 2a Pravdepodobne karcinogénny pre človeka
- 2b Možný karcinogén pre človeka
- 3 Neklasifikovaný ako karcinogén pre človeka
- 4 Pravdepodobne nekarcinogénny pre človeka

Agentúra pre ochranu životného prostredia (US EPA)

- A Karcinogénny pre ľudí, dostatočný stupeň dôkazu
- B1 Pravdepodobný karcinogén, limitované humánne dáta, dostatočné údaje na zvieratách
- B2 Pravdepodobný karcinogén, nedostatočné humánne údaje
- C Možný karcinogén pre človeka
- D Neklasifikovaný ako karcinogén pre človeka
- E Nekarcinogénny pre človeka

V prípade potreby spresnenia možných karcinogénnych účinkov anilínu, ako aj iných chemických látok, je možné sa obrátiť na niektoré zo špecializovaných pracovísk, napr. na Národné toxikologické informačné centrum pri Klinike pracovného lekárstva a toxikológie FNŠP akad. L. Dérera v Bratislave, Toxikologické laboratórium Fakultnej nemocnice L Pasteura - Kliniky pracovného lekárstva a klinickej toxikológie v Košiciach, Ekotoxikologické centrum Bratislava, s.r.o., ktoré zabezpečujú široké služby v oblasti testovania fyzikálnych, chemických, toxikologických a ekotoxikologických parametrov vyžadovaných novou európskou chemickou legislatívou REACH, ktorá vstúpila do platnosti 1. júna 2007.

Odborná literatúra použitá pri hodnotení toxických, karcinogénnych a mutagénnych účinkov anilínu na ľudský organizmus:

- Riedl O., Vondráček V.: *Klinická toxikologie*, Avicenum, Praha, 1984
- Marhold J.: *Přehled průmyslové toxikologie. Organické látky. sv. I.*, Avicenum, Praha, 1986

- *Matrka M., Rusek V., Průmyslová toxikologie, Úvod do obecné a speciální toxikologie, Univerzita Pardubice, 1994*
- *Paleček J., Linhart I., Horák J., Toxikologie a bezpečnost práce v chemii, VŠCHT, Praha, 1996*
- *Provazník K. a kol.: Manuál prevence v lékařské praxi, I.-V. díl - Souborné vydání, Státní zdravotní ústav, Praha, 1998*
- *Horák J., Linhart I., Klusoň P.: Úvod do toxikologie a ekologie pro chemiky. 1. vyd., VŠCHT, Praha 2004*
- *Tuček M., Cikrt M., Pelclová D.: Pracovní lékařství pro praxi, Příručka s doporučenými standardy, Grada, Praha, 2005*

V roku 2000 spoločnosť Ekom Bratislava spracovala štúdiu **„Bezpečnostná a ekologická riziková analýza Duslo, a.s., Šaľa“**, v rámci ktorej sa sledovala koncentrácia škodlivín v okolí závodu v rádiuse 6 km, medzi inými aj anilínu ako suroviny. Štúdia bola spracovaná v nasledovnom rozsahu:

1. Štúdia hodnotenia ekologických rizík (Environmental Risk Assessment)
2. Štúdia stanovenia priorít nebezpečenstva (zdrojov rizík) - (Screeningová štúdia spoločenského rizika)
3. Identifikácia vybraných zdrojov rizika metódou „Fire and Explosion Index“ (Bezpečnostná štúdia)
4. Bezpečnostná štúdia v zmysle smernice 96/82/EC Seveso II pre vybrané najrizikovejšie havarijné situácie
5. Súhrnná bezpečnostná a ekologická riziková analýza závodu Duslo, a.s. Šaľa s návrhom na určenie bezpečnostných pásiem, určením bezpečnostných opatrení a obmedzujúcich podmienok činností vo vnútri pásiem.

6.4. Skladové hospodárstvo

Benzén: Jeho dovoz bude zabezpečený po železnici v železničných cisternách od dodávateľa Deza, a.s. Valašské Meziříčí (cisternový kód LGBF, rad Zacens typ 9 - 399.4, objem cisterny 75 m³, prelomený, sklon 1⁰, plnenie vrchné, stáčanie spodné DN 100 s rekuperáciou výparov DN 50, cisterna je tepelne izolovaná s parným ohrevom, tara 29,1 t, netto 60,9 t - D, 50,9 t - C). Používané cisterny budú so spodným stáčaním, ukončené suchými spojkami, čo v súčasnosti predstavuje najbezpečnejšiu technológiu stáčania a plnenia vysoko nebezpečných látok (sú zaradené do BAT technológií definované v príslušných dokumentoch BRef.). Na pokrytie ročnej spotreby benzénu (77 088 t) budú vybudované tri nové stáčacie miesta so záchytnou vaňou a stáčacími ramenami. Odplyny zo stáčaných cisterien a stáčacích miest budú odsávané a odvádzané do spoločného zariadenia na termooxidačné zneškodňovanie.

Nitrobenzén: ako medziprodukt výroby anilínu nebude prepravovaný mimo areál spoločnosti Duslo, a.s. V rámci prevádzky Výroba anilínu bude prepravovaný nadzemnými potrubnými rozvodmi a skladovaný v jednom zásobníku o objeme 1000 m³ s pevnou strechou inertizovaným dusíkom, umiestnenom v havarijnej vani s požadovaným objemom. Odplyny zo stáčania a skladovania budú spracovávané termooxidačným spôsobom. Vymrazovanie odplynov vzhľadom na nízku tenziu pár nie je použité.

Anilín: vyrobený anilín bude skladovaný v dvoch zásobníkoch o objeme 2x1 000 m³ s pevnou strechou inertizovaných dusíkom umiestnených v havarijnej vani s požadovaným objemom. Anilín bude čiastočne spracovávaný na existujúcich prevádzkach Duslo, a.s., kam bude dopravovaný nadzemnými potrubnými rozvodmi a čiastočne bude expedovaný externým spotrebiteľom. Expedícia anilínu bude zabezpečená na jestvujúcej vyhovujúcej stáčacej a plniacej rampe výroby dusantoxov. Plnenie cisterien anilínom pre expedíciu bude na koľaji č. 509, na jestvujúcom stáčacom mieste anilínu, ktoré bude prebudované tak, aby mohlo slúžiť aj na plnenie cisterien. Budú doplnené o dve plniace ramená pre vrchné plnenie, ktoré

zabezpečiť dostatočnú kapacitu plnenia anilínu na export. Stáčacie miesto bude vybavené záchytnou vaňou a odsávaním odplynov, ktoré budú odvádzané do spoločného zariadenia na termooxidačné zneškodňovanie. Jeho kapacita umožní spracovanie odplynov pri maximálnom výkone plnenia anilínu. Vymrazovanie odplynov vzhľadom na nízku tenziu pár nie je použité.

Kyselina sírová: kyselina sírová pre potreby výroby anilínu bude do spoločnosti Duslo, a.s. dopravovaná po železnici. Stáčanie cisterien bude prebiehať na existujúcom stáčacom mieste. Skladovať sa bude v existujúcom zásobníku H517B. Do výroby anilínu bude prepravovaná nadzemným potrubným rozvodom.

Kyselina dusičná: kyselina dusičná sa pre potreby výroby anilínu bude zabezpečovať z vlastnej výroby v Duslo, a.s., prípadne dovozom od externého výrobcu v železničných cisternách. V rámci spoločnosti Duslo, a.s. bude kyselina dusičná dopravovaná nadzemnými potrubnými rozvodmi.

Hydroxid sodný: hydroxid sodný pre potreby výroby anilínu bude do spoločnosti Duslo, a.s. dopravovaný po železnici. Skladovať sa bude v existujúcom zásobníku H506A. Do výroby anilínu bude prepravovaný nadzemným potrubným rozvodom.

Dusík: bude sa vyrábať v areáli spoločnosti Duslo, a.s. na jestvujúcom technologickom zariadení. Do výroby anilínu bude prepravovaný nadzemným potrubným rozvodom.

Vodík: bude sa vyrábať zo zemného plynu priamo v komplexe výroby anilínu a bude distribuovaný nadzemným potrubným rozvodom. Zemný plyn ako surovina pre výrobu vodíka sa najskôr zbaví síry v odsírovacom reaktore. Všetky sírne zlúčeniny sa prehydrogenujú na H_2S , ktorý bude následne adsorbovaný na tuhom adsorbente. Vodík sa neskladuje.

Zemný plyn: zemný plyn sa do spoločnosti Duslo, a.s. dopravuje existujúcim podzemným potrubným rozvodom. V areáli spoločnosti Duslo, a.s. sa prepravuje nadzemnými potrubnými rozvodmi. Takto sa bude dopravovať aj do prevádzky výroby anilínu. Zemný plyn sa neskladuje.

6.5. Energetická náročnosť výrobného procesu

Zemný plyn sa využíva ako energetické médium na výrobu tepla vo forme stredotlakej a nízkotlakej pary pre ohrev TUV a vykurovanie a zároveň pre technologické účely. Elektrická energia sa odoberá zo siete ZSE, a.s.

III. POPIS PRIEBEHU POSUDZOVANIA

1. Vypracovanie Správy o hodnotení (kto a kedy vypracoval Správu o hodnotení)

Správu o hodnotení vypracoval Ekotrade HT, s.r.o. (riešiteľ Ing. arch. Ján Hušták, CSc.). Správa o hodnotení mala 128 strán a prílohy. Navrhovateľ predložil Správu o hodnotení „Výroba anilínu“ na Ministerstvo životného prostredia SR dňa 24. apríla 2013.

Navrhovaná činnosť je podľa prílohy č. 8 „Zoznam navrhovaných činností podliehajúcich posudzovaniu ich vplyvu na životné prostredie“ zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov zaradená nasledovne:

Kategória 4. „Chemický, farmaceutický a petrochemický priemysel“,

Položka č. 3 „Chemické prevádzky, t.j. prevádzky na výrobu chemikálií alebo skupín chemikálií, alebo medziproduktov v priemyselnom rozsahu, ktoré sú určené na výrobu:

3.1. základných organických chemikálií, ako sú: d) organické zlúčeniny obsahujúce dusík, ako sú amíny, amidy, dusité, dusné alebo dusičné zlúčeniny, nitrily, kyanáty, izokyanáty“,

Časť A (povinné hodnotenie) - bez limitu,

Kategória 9. „Infraštruktúra“,

Vzhľadom na uvedené skutočnosti vyplývajúce z predmetného zákona navrhovaná činnosť podlieha povinnému hodnoteniu.

Správa o hodnotení bola vypracovaná v jednom variante, nakoľko MŽP SR listom zo dňa 6. 8. 2012 upustilo od variantného riešenia.

2. Rozoslanie a zverejnenie Správy o hodnotení (komu a ako sa Správa o hodnotení zaslala a akým spôsobom sa zverejnila)

Po skontrolovaní náležitostí Správy o hodnotení ju MŽP SR zverejnilo na webovom sídle www.enviroportal.sk a podľa ustanovení § 31 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov ju predložilo listom zo dňa 24. apríla 2013 na zaujatie stanoviska všetkým zainteresovaným subjektom.

3. Prerokovanie správy o hodnotení s verejnosťou (kedy a ako sa Správa o hodnotení prerokovala s verejnosťou a aké sú závery pripomienkovania).

Mesto Šaľa (verejné prerokovanie sa konalo dňa 03.06.2013) - účastníkov verejného prerokovania privítal primátor mesta MUDr. Martin Alföldi a mediátor verejného prerokovania p. Peter Bielik, ktorý bol mediáciou poverený navrhovateľom. Zámer v krátkosti predstavili zástupcovia navrhovateľa: Ing. Ľubomír Zatlukaj (výroba anilínu bude patriť k najlepším BAT technológiám a jej uskutočnením dôjde k rozšíreniu výroby v Duslo, a.s., príprave technológie, podkladov a dokumentov bola venovaná veľká pozornosť a trvala cca 5 rokov), Ing. Jozef Mako (podrobne sa venoval zhodnoteniu vplyvov navrhovanej činnosti na jednotlivé zložky životného prostredia; spoločnosť Duslo, a.s. dala nezávislej odbornej osobe vypracovať rozptylovú štúdiu, v ktorej sa použil model najhoršieho možného scenára v ovzduší hodnotiaci dosah emisií v území - inverzné stavy, smer prevládajúcich vetrov) a Ing. Branislav Brežný (priblížil technologický proces výroby anilínu, pričom zdôraznil, že cieľom zavedenia jeho výroby je udržanie a rozvíjanie výroby viacerých chemických produktov nielen z oblasti gumárenských chemikálií; uviedol že v mnohých európskych štátoch je výroba anilínu v plnej prevádzke a kapacita jeho výroby sa zvyšuje a dosahuje 2 000 kt ročne; projekt je podporovaný aj Európskou únou, napr. vývoj technológie výroby anilínu - Prof. Ing. Josef Pašek, DrSc. z VŠCHT Praha, ktorá k takejto výrobe nemá negatívne stanovisko).

V diskusii bolo položených 9 otázok, odznel 1 námiet a 5 konštatovaní - argumentov:

Otázky

1. kedy sa začne s výstavbou prevádzky anilínu,
2. ako sa môže urýchliť proces výstavby tejto prevádzky,
3. v západnej Európe funguje výroba anilínu, prečo by nemohla aj u nás,
4. koľko pracovných miest sa vytvorí v prevádzke výroby anilínu,
5. aká situácia nastane v prípade nevybudovania prevádzky výroby anilínu,
6. či bude v Ostrave zrušená výroba anilínu, keď sa postaví prevádzka v Duslo, a.s.,
7. aká je hrozba z výroby anilínu pre širokú verejnosť,
8. Ing. Katarína Kleštincová (predseda občianskeho združenia Za zdravý život) - ako sú chránení občania, resp. ako je zabezpečená ich ochrana pri preprave nebezpečných surovín a ako ovplyvní doprava surovín a produktov cestné komunikácie už dnes zaťažené kamiónovou dopravou,
9. p. Kunová - aké benefity si vybavila obec Trnovec nad Váhom a aké mesto Šaľa.

Námiet

1. bolo by vhodné, keby Duslo, a.s. vybudovala monitorovacie zariadenia v okolitých obciach

Konštatovania - argumentácie

1. MUDr. Ľudovít Gremeň (onkológ) - v odbornej lekárskej literatúre z 20. rokov 20. storočia sa hovorí o negatívnych toxikologických účinkoch na ľudský organizmus a o priamej súvislosti onkologických ochorení hlavne močového mechúra; zamestnanci pracujúci s anilínov sú vystavení 30x vyššiemu riziku; región okresu Šaľa je už dosť znečistený rôznymi znečisťujúcimi látkami, ku ktorým sa vplyvom výroby anilínu pridajú ďalšie.
2. MUDr. Ľudovít Gremeň (onkológ) - emisie sa načítavajú na už existujúce znečistenie v tomto už aj tak zaťaženom regióne.
3. Ing. Marián Borza (starosta obce Močenok) - niektorí občania obce Močenok majú k navrhovanej činnosti negatívne stanovisko. Obec vydá stanovisko až po verejnom prerokovaní, ktoré sa má uskutočniť 04.06.2013. Ako starosta obce pociťuje veľkú dezinformovanosť a chyba sa stala na začiatku procesu posudzovania, kedy bolo potrebné zo strany navrhovateľa lepšie informovať občanov dotknutého regiónu, nakoľko Duslo, a.s. je medzi ľuďmi vnímané negatívne.
4. RSDr. Peter Gomboš (poslanec zastupiteľstva mesta Šaľa) - keďže po realizácii navrhovanej činnosti sa zvýšia nároky na cestnú dopravu bolo by vhodné, aby navrhovateľ pomohol urýchliť vybudovanie obchvatu mesta, čo by na druhej strane pomohlo aj samotnej spoločnosti Duslo, a.s.; ďalšou oblasťou, kde by mohla spoločnosť Duslo, a.s. pomôcť, je prehodnotenie finančného a materiálneho príspevku na športové aktivity a ocenil, že spoločnosť aj v minulosti tieto aktivity podporovala.
5. MUDr. Martin Alföldi (primátor mesta Šaľa) - zdôraznil, že spoločnosť Duslo, a.s. s mestom Šaľa spolupracovala vo všetkých oblastiach života mesta, hlavne v oblasti kultúrnych a športových aktivít; mesto má v súčasnosti so spoločnosťou Duslo, a.s. podpísanú dohodu o spolupráci do roku 2015; čo sa týka cestného obchvatu mesta je v súčasnosti ukončený proces EIA, je vydané územné rozhodnutie a je hotový projekt pre stavebné povolenie; SSC nemá t.č. dostatok finančných prostriedkov na výkup pozemkov a čaká na ďalšie programovacie obdobie pre čerpanie prostriedkov z fondov EÚ.

Na otázky kompetentne odpovedali zástupcovia navrhovateľa (Ing. Ľubomír Zatlukaj, Ing. Branislav Brežný, Ing. Jozef Mako) a posudzovateľ ich odpovede považuje za dostatočné.

Záznam bol vyhotovený a odsúhlasený mestom Šaľa a navrhovateľom Duslo, a.s. v súlade s § 34, ods. 4 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov dňa 06.06.2013.

Obec Močenok (verejné prerokovanie sa konalo dňa 04.06.2013) - účastníkov verejného prerokovania privítala Ing. Marcela Lenčéšová a následne odovzdala slovo starostovi obce Ing. Mariánovi Borzovi, ktorý informoval, že účelom stretnutia je verejné prerokovanie Správy o hodnotení a požiadal občanov o vecné pripomienky. Technický riaditeľ spoločnosti Duslo, a.s. Ing. Ľubomír Zatlukaj ospravedlnil neprítomnosť generálneho riaditeľa Ing. Petra Cingra z dôvodu povodní v Českej republike, predstavil zástupcov spoločnosti Duslo, a.s. a odovzdal slovo mediátorovi verejného prerokovania p. Petrovi Bielikovi, ktorý bol mediáciou poverený navrhovateľom. Mediátor kritizoval komunikáciu spoločnosti Duslo, a.s. a obcí v minulosti za nízku úroveň. Vyzdvihol vzájomnú komunikáciu medzi obyvateľmi dotknutých obcí a informoval o prijatí memoranda medzi obcou Trnovec nad Váhom a navrhovateľom. Zástupcovia spoločnosti Duslo, a.s. podrobne predstavili navrhovanú činnosť „Výroba anilínu“: Ing. Branislav Brežný (technický a technologický koncept projektu; výroba anilínu v Európe; spolufinancovanie Európskou úniou; umiestnenie výrobnéj jednotky v areáli spoločnosti Duslo, a.s.; technologický proces termooxidácie ako vysoko sofistikovaná BAT technológia, produkcia emisií do ovzdušia a produkcia odpadov; potreba anilínu pre spoločnosť Duslo, a.s.; produkty vyrobené na báze anilínu), Ing. Jozef Mako (významné technologické úpravy na výrobných jednotkách a investičné náklady

vynaložené na ekologizáciu výrobných procesov; prehľad o vývoji emisií zo zdrojov znečisťovania ovzdušia spoločnosti Duslo, a.s. v uplynulých rokoch; vplyv rekonštrukcie teplárne na množstvo produkovaných emisií; znižovanie emisií skleníkových plynov; vplyv rekonštrukcie ČOV na znižovanie znečistenia v odpadových vodách; monitorovacie stanice; príspevok výroby anilínu na produkciu emisií a odpadov), Ing. Erik Rakický (súčasná nepriaznivá surovinová dostupnosť a sebestačnosť chemických spoločností v Európe; výroba anilínu v spoločnosti Duslo, a.s. je kľúčová pre produkciu gumárenských produktov a preto je verejné prerokovanie o predloženej Správe o hodnotení pre spoločnosť Duslo, a.s. veľmi dôležitá). Diskusia sa viac-menej niesla na úrovni argumentácie zo strany občanov a reakcií na ne zo strany predstaviteľov navrhovateľa, ako aj samotných občanov-zamestnancov.

Predložený „Záznam z verejného prerokovania správy o hodnotení“ nie je podľa zástupcov navrhovateľa úplný. Veľa podstatných informácií zo strany zástupcov spoločnosti Duslo, a.s. je uvedených iba čiastočne a preto žiadajú záznam prepracovať a doplniť, resp. priložiť videozáznam z verejného prerokovania. Záznam z priebehu verejného prerokovania Správy o hodnotení zapísali a podpísali Ing. Norbert Halász a Ing. Jozefína Eisellová. Z dvoch overovateľov záznam podpísala iba Ing. Angelika Kútna, PhD., druhá overovateľka JUDr. Soňa Horná záznam nepodpísala s odôvodnením, že „záznam obsahuje zjavné chyby a nedostatky, nepresné a nesprávne údaje, a preto nemôžem potvrdiť správnosť záznamu“. Z uvedeného dôvodu posudzovateľ nemohol nestranne a dôsledne vyhodnotiť otázky a odpovede obidvoch strán, ktoré odzneli na verejnom prerokovaní predmetnej Správy o hodnotení.

Obec Trnovec nad Váhom (verejné prerokovanie sa konalo dňa 06.06.2013) - účastníkov verejného prerokovania privítal starosta obce Ing. Ján Hrabovský a následne odovzdal slovo mediátorovi verejného prerokovania Správy o hodnotení p. Petrovi Bielikovi, ktorý bol mediáciou poverený navrhovateľom. Zámer v pomerne rozsiahlej prezentácii predstavili zástupcovia navrhovateľa Ing. Branislav Brežný (vysvetlil technologickú koncepciu navrhovanej činnosti, jej lokalizáciu, účel a súlad s územnou plánovacou dokumentáciou) a Ing. Jozef Mako (podrobne zhrnul vplyv navrhovanej činnosti na životné prostredie; emisie z dlhodobého hľadiska od roku 1996 neustále klesajú a tento pokles pokračuje dodnes; podobné tendencie sú aj v prípade vypúšťaných odpadových vôd, pričom spoločnosť Duslo, a.s. umiestnila merače na kanalizačnú sieť, ktoré okamžite avizujú prekročenie limitov znečistenia; do ekologizácie výroby spoločnosť Duslo, a.s. investovala a naďalej investuje nemalé finančné prostriedky; zvýšené nároky na ochranu životného prostredia pri výstavbe a nároky na technické a technologické riešenie navrhovanej činnosti, spolu so stanovením environmentálnych limitov a limitov bezpečnosti a ochrany zdravia, monitoringu výroby a návrh opatrení by mali garantovať, že sa situácia oproti súčasnému stavu zlepší; negatívny vývoj pre obyvateľov by nastal v prípade, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala a podnik po prípadnej strate dodávateľa anilínu by bol nútený zatvoriť viaceré výrobné prevádzky). V diskusii celkovo odznelo 7 otázok a 4 konštatovania - argumenty:

Otázky

1. Róbert Láng (zástupca starostu obce Trnovec nad Váhom) - aké ďalšie technológie budú nasledovať po technológii výroby anilínu,
2. Ing. Jozef Hanzlík (poslanec Obecného zastupiteľstva) - prečo sa má rozšíriť ročná výroba anilínu na 70 tis. t, keď ročná potreba spoločnosti Duslo, a.s. je iba 35 tis. t; v prezentácii sa o vlastnostiach anilínu nehovorilo, pričom ide vysokotoxickú látku, karcinogén a mutagén,
3. Štefan Gašpierik (občan) - dlhší čas sa hovorilo o rekultivácii odkaliska Amerika II.; trápi ho tiež hluk a zápach zo závodu; železničné odstavné koľaje nie sú riadne zabezpečené (došlo tam k vážnemu úrazu) ani voči úniku (čo ak niekto otvorí cisternu s chlóróm) a pri zmene akéhokoľvek parametra výroby môže viesť k výbuchu; ako sa rieši možnosť havárie pri výrobe anilínu,

4. Ing. Tomáš Rábek, PhD. (občan) - aká bude návratnosť, životnosť investície a garancia pracovných miest
5. Ing. Ladislav Benede (občan) - keďže RSTO sa nemôže rekultivovať z dôvodu majetkovo-právneho vysporiadania, ako je možné, že spoločnosť Duslo, a.s. dostala v roku 1997 kolaudačné rozhodnutie na RSTO; v roku 2007 malo byť sanované odkalisko Amerika II., vie sa spoločnosť Duslo, a.s. zaviazat', že bude sanované v roku 2014,
6. Ján Mirt (občan) - ako sú zabezpečení obyvatelia a kam pôjdu v prípade havárie,
7. Ing. Jozef Vižďák (pracovník Duslo, a.s.) - keby došlo k zániku organických výrob v spoločnosti Duslo, a.s., čo by sa stalo s ČOV a čo by to znamenalo pre obec - musela by vybudovať vlastnú ČOV.

Konštatovania - argumentácie

1. RSDr. Karol Eleš (občan) - závod od 60. rokov ničí životné prostredie, takže keď spoločnosť Duslo, a.s. prichádza s niečím novým, treba povedať aj negatíva. Vlni horelo struskovisko, ešte pred piatimi rokmi tam boli strážne služby a dnes iba jeden človek, takže ľudia boli v pohotovosti a celá obec mohla vyhorieť. Robí sa na nás nátlak, vy budete mať zisk a my smrad,
2. Konštantín Vágo (občan) - keď sa budovalo odkalisko Amerika všetci sa čudovali, kto dovolil ničiť takú krásnu prírodu (každú nedeľu sa tam chodili kúpať ľudia až z okolia Nitry); prevládajúce vetry z 87% smerujú na Trnovec nad Váhom a na Močenok smeruje len 13% vetrov, napriek tomu obec Močenok neschválil Zámer,
3. PaedDr. Imrich Šuba (poslanec Obecného zastupiteľstva) - spoločnosť Duslo, a.s. má slabý marketing, memorandum navrhovateľa s obcou nie je podpísaná a nie je tu dlhodobý kontakt so samosprávou obcí,
4. Ing. Petronela Vižďáková (prednostka Obvodného úradu životného prostredia Šaľa) - vysvetlila celý postup MŽP SR až po vydanie záverečného stanoviska.

Na otázky odpovedali zástupcovia navrhovateľa (Ing. Branislav Brežný, Ing. Igor Kmeťo, Ing. Jozef Mako, Ing. Erik Rakický, Ing. Vojtech Valent), občania obce a zároveň zamestnanci spoločnosti Duslo, a.s. (Ing. Černák, p. Kozár, p. Šišlák) a zástupca spracovateľa Správy o hodnotení (Ing. Jozef Trangoš). Posudzovateľ ich odpovede považuje za dostatočné.

Záznam bol vyhotovený a odsúhlasený obcou Trnovec nad Váhom a navrhovateľom Duslo, a.s. v súlade s § 34, ods. 4 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov dňa 10.06.2013.

4. Stanoviská, pripomienky a odborné posudky predložené k Zámeru (vybrané) a k Správe o hodnotení

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre - podľa predloženého Zámeru spoločnosť Duslo, a.s. deklaruje použitie BAT, zabezpečuje kontinuálny monitoring imisíí v rámci „Autonómneho systému varovania a vyznamenania osôb na ohrozenom území Duslo, a.s. a okolitého územia“ a všetky odpadové vody budú prechádzať niekoľkými stupňami predúpravy, extrakcie, destilácie a následne sa budú spracovávať v ČOV odkiaľ sa podľa výsledkov stanovenia obsahu znečisťujúcich látok budú kontrolované vypúšťať. Aj v oblasti ochrany zdravia pri práci si spoločnosť Duslo, a.s. plní povinnosti ustanovené zákonom č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Na základe uvedených skutočností **k predmetnému Zámeru dáva kladné stanovisko**. Pri realizácii navrhovanej činnosti je potrebné minimalizovať možné negatívne vplyvy dodržaním požiadaviek uvedeného zákona, ako aj požiadaviek uvedených v nasledovných legislatívnych predpisoch:

- nariadenie vlády SR č. 391/2006 Z.z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na pracovisko,
- nariadenie vlády SR č. 471/2011 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády SR č. 355/3006 Z.z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci v znení nariadenia vlády SR č. 300/2007 Z.z.,
- nariadenie vlády SR č. 356/3006 Z.z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorom pri práci v znení nariadenia vlády SR č. 301/2007 Z.z.,
- nariadenie vlády SR č. 115/2006 Z.z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou hluku v znení nariadenia vlády SR č. 555/2006 Z.z.,
- nariadenie vlády SR č. 395/2006 Z.z. o minimálnych požiadavkách na poskytovanie osobných ochranných pracovných prostriedkov.

Pripomienky k Zámeru a k návrhu rozsahu hodnotenia pre navrhovanú činnosť „Výroba anilínu“ navrhovateľa Duslo, a.s. Šaľa, JUDr. Soňa Horná, Močenok, zo dňa 11.01.2013 - menovaná celkovo predložila k Zámeru 12 pripomienok týkajúcich sa rôznorodej problematiky. Pripomienky podáva z dôvodu, že zo strany obce Močenok nedošlo k efektívnemu upovedomeniu verejnosti o Zámere, Návrhu rozsahu hodnotenia a rozhodnutí, či sa navrhovaná činnosť bude posudzovať podľa zákona č. 24/2006 Z.z., čo je v rozpore s ustanovením § 29, ods. 9 tohto zákona. Predložené pripomienky sú nasledovné:

1. rozšíriť okruh dotknutých obcí do procesu EIA,
2. vypracovať hodnotenie vplyvov na životné prostredie a obyvateľstvo a bezpečnostné riešenie havarijných situácií pre varianty umiestnenia činnosti do katastrálneho územia obce Močenok a Trnovec nad Váhom,
3. detailne špecifikovať a kvantifikovať emisie do ovzdušia a znečisťujúcich látok v odpadových vodách z produkcie Duslo, a.s., vrátane už vypúšťaného množstva benzénu a anilínu (nulový variant),
4. špecifikovať zloženie emisií do ovzdušia, obsah znečisťujúcich látok v odpadových vodách a odpadov z výroby cyklohexylamínu pokiaľ dôjde k jej výrobe súčasne s výrobou anilínu,
5. detailne špecifikovať a kvantifikovať zloženie emisií do ovzdušia, obsah znečisťujúcich látok v odpadových vodách a odpadov z výroby anilínu,
6. špecifikovať prijaté opatrenia zabezpečujúce splnenie povolených limitov znečistenia odpadových vôd,
7. detailne uviesť bezpečnostné opatrenia v súvislosti s výrobou anilínu, jeho skladovaním a prepravou, ako aj surovín potrebných pre jeho výrobu,
8. sprístupniť verejnosti všetky prílohy Zámeru, vrátane znaleckého posudku, na ktorý sa Zámer odvoláva,
9. doplniť údaje o možnom vplyve výroby anilínu na podzemné vody a pôdu v dotknutom území, na produkciu poľnohospodárskych plodín a vplyvy na zdravotný stav obyvateľstva,
10. konkretizovať a pomenovať zdroj, ktorý bol v Zámere (časť 9.1 Bezpečnostná analýza podniku Duslo, a.s.) hodnotený podľa havarijných dopadov na životné prostredie ako neprijateľný, ako aj dva zdroje hodnotené ako s podmiennečne prijateľným rizikom,
11. uviesť zdroj a preukázať skutočnosti uvedené v Zámere (časť 4.5 Zdravotný stav obyvateľstva)
12. odstránenie nezrovnalostí a protirečení nachádzajúcich sa v Zámere (uviedenie rôznych množstiev znečisťujúcich látok pre rok 2010, napr. množstvo emisií CO za rok 2010 sa nezhoduje s údajmi uvádzané Národným registrom znečisťovania; v prílohe č. 1 mala byť rozptylová štúdia, no namiesto nej je uvedené grafické zobrazenie alternatívneho umiestnenia prevádzky výroby anilínu).

K Správe o hodnotení „Výroba anilínu“ sa vyjadrili nasledovné subjekty, ktoré zaslali svoje stanoviská:

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky (list č. 1613/2013-1100 zo dňa 24.05.2013) - **nemá zásadne pripomienky a správu odporúča schváliť** v kontexte so stanoviskami ostatných účastníkov za predpokladu, že sa neobjavia iné relevantné pripomienky. Zdôrazňuje potrebu dôsledného a pravidelného monitorovania prevádzky a dodržanie opatrení navrhnutých na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu nepriaznivých vplyvov posudzovaných činností na životné prostredie a zdravie obyvateľstva. Upozorňuje navrhovateľa na povinnosť zohľadňovať pri výrobe obmedzenia pre používanie nebezpečných látok vo výrobných procesoch, ako i obsah nebezpečných látok vo výrobkoch v súlade s nariadením REACH a súvisiacou legislatívou. Predloženú Správu o hodnotení považuje za dostatočnú.

* Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 1907/2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemických látok (REACH) vstúpilo do platnosti v členských štátoch Európskej únie dňa 1. júna 2007. Týmto nariadením sa presúva zodpovednosť za bezpečnosť chemických produktov v celom dodávateľskom reťazci na ich výrobcu, dovozcu a používateľa.

Úrad Nitrianskeho samosprávneho kraja (list č. ČZ-12850/2013 zo dňa 13.05.2013) K správe o hodnotení **nemá pripomienky**, zdôrazňuje, že navrhovaný variant musí byť v súlade s územnoplánovacou dokumentáciou obce Močenok a nesmie byť v rozpore s Územným plánom regiónu Nitrianskeho kraja.

Slovenská inšpekcia životného prostredia - Inšpektorát životného prostredia Bratislava, Stále pracovisko Nitra (list č. 924-15400/2013/Máň zo dňa 10.06.2013)

S navrhovanou činnosťou súhlasí a k predloženej Správe o hodnotení má nasledovné pripomienky:

- pre navrhovanú výrobu anilínu podľa Správy o hodnotení sa má pre zneškodňovanie odpadových plynov využiť termooxidácia, pre ktorú budú uplatnené všeobecné emisné limity uvedené v prílohe č. 3 vyhlášky MŽP SR č. 410/2012 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší. Termooxidácia bude v navrhovanej výrobe koncovým oxidačným zariadením, pre ktoré sú podľa tejto vyhlášky v prílohe č. 7 Špecifické požiadavky pre technologické zariadenia, časti F Ostatný priemysel a zariadenia, bode 7 Koncové oxidačné zariadenia na čistenie odpadových plynov určené špecifické emisné limity. Podľa § 6 ods. 1 písm. c) tejto vyhlášky sa všeobecné emisné limity neuplatňujú, ak sú pre danú látku určené špecifické emisné limity, ktoré sú oveľa prísnejšie ako všeobecné emisné limity a predstavujú minimálne požiadavky, ktoré musia byť dodržané. Okrem toho uvedené emisné limity pre CO (5 kg.h^{-1}) a ΣC (1 kg.h^{-1}) nie sú správne. Pre CO nie je vyhláškou určený všeobecný emisný limit, pre ΣC je všeobecný emisný limit závislý od hmotnostného toku ($\leq 500 \text{ g.h}^{-1} = 150 \text{ mg.m}^{-3}$, $\geq 500 \text{ g.h}^{-1} = 100 \text{ mg.m}^{-3}$). Hodnoty CO (5 kg.h^{-1}) a ΣC (1 kg.h^{-1}) nie sú emisné limity, ale predstavujú limitné hmotnostné toky určené v § 8 ods. 5 vyhlášky MŽP SR č. 411/2012 Z.z. o monitorovaní emisií pre určenie intervalu meraní.

* Príloha č. 7 Špecifické požiadavky pre technologické zariadenia, časť F Ostatný priemysel a zariadenia, bod 7 Koncové oxidačné zariadenia na čistenie odpadových plynov vyhlášky MŽP SR č. 410/2012 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší. Termické alebo katalytické koncové oxidačné zariadenie je zariadením na znižovanie množstva alebo škodlivosti emisií znečisťujúcich látok v odpadových plynoch spaľovaním alebo oxidačným procesom s využitím alebo bez využitia tepla.

Časť zdroja	Emisný limit (mg.m^{-3})			
	TZL	NO _x	CO	ΣC
Regeneratívne zariadenia	10,2	200	-	20
Rekuperatívne a iné zariadenie	10,2	200	100	20
Hmotnostný tok (kg.h^{-1})				
Rekuperatívne zariadenia			3	

* Ak sa v spaľovanom odpadovom plyne nachádzajú dusíkaté látky, správny orgán určí emisný limit individuálne; jeho hodnota nesmie presiahnuť hmotnostný tok 2 kg.h^{-1} alebo hmotnostnú koncentráciu 350 mg.m^{-3} .

Stanovisko Dusla,a.s.: pre zneškodňovanie odpadových plynov bude využitá termooxidácia. Termooxidácia sa bude uskutočňovať vzdušným kyslíkom pri riadenej teplote oxidačného priestoru s cieľom optimalizácie zloženia spalín. Použité budú nízkoemisné horáky, obsah NO_x v spalínach bude znižovaný nekatalytickou selektívnou redukciou. Nakoľko v čase spracovávaní **Správy o hodnotení nebolo a ani v súčasnosti nie je rozhodnuté o type termooxidačného stupňa, to znamená že doposiaľ nie sú k dispozícii údaje, na základe ktorých by bolo možné navrhovaný systém termooxidácie zaradiť medzi regeneratívne zariadenia, rekuperatívne a iné zariadenia alebo rekuperatívne zariadenia, preto bol pre emisie oxidov dusíka stanovený všeobecný emisný limit.**

Hodnoty CO (5 kg.h^{-1}) a ΣC (1 kg.h^{-1}), ktoré predstavujú limitné hmotnostné toky určené v § 8 ods. 5 vyhlášky MŽP SR č. 411/2012 Z.z. sú uvažované pre jestvujúce zariadenie na regeneráciu Pd/C katalyzátora. Pd/C katalyzátor je kovové Pd naadsorbované na aktívnom uhlí NORIT SX plus. V rámci regenerácie prebieha proces spaľovania použitého Pd/C katalyzátora v jestvujúcej stacionárnej peci „HOVAL“, ktorá je evidovaným zariadením zdroja emisií. Spaľovanie prebieha v dvoch stupňoch, v prvom stupni, pyrolýznej komore, dochádza pri teplote (500 – 650°C) k spaľovaniu aktívneho uhlia a štiepeniu organických látok. V druhom stupni, termoreaktore, dochádza pri teplote (800 – 1000°C) k úplnému rozkladu organických látok.

Organické látky vyjadrené ako celkový organický uhlík (TOC) sú podľa definície podľa § 24 ods. 2 písm. b) vyhlášky MŽP SR č. 410/2012 Z.z. : prchavou organickou zlúčeninou je organická zlúčenina, ktorá má pri teplote 20°C (293,15 K) tlak pár 0,01 kPa a viac, alebo ktorá má zodpovedajúcu prchavosť za konkrétnych podmienok použitia vrátane frakcií kreozotu. Na základe uvedeného nie je možné **použiť** vyhláškou MŽP SR č. 410/2012 Z.z., určený všeobecný emisný limit, pre ΣC emisný limit závislý od hmotnostného toku ($\leq 500 \text{ g.h}^{-1} = 150 \text{ mg.m}^{-3}$, $\geq 500 \text{ g.h}^{-1} = 100 \text{ mg.m}^{-3}$).

Pre CO nie je vyhláškou MŽP SR č. 410/2012 Z.z., určený všeobecný emisný limit Z uvedeného dôvodu boli použité hodnoty CO (5 kg.h^{-1}) a ΣC (1 kg.h^{-1}), ktoré nie sú emisné limity, ale predstavujú limitné hmotnostné toky určené v § 8 ods. 5 vyhlášky MŽP SR č. 411/2012 Z.z. o monitorovaní emisií.

V zmysle vyššie uvedeného sú informácie v správe o hodnotení správne.

• k uvedeným množstvám emisií z výroby anilínu sa uvádza, že vo výrobe vodíka pri odplyne z reformingu ($44\,000 \text{ Nm}^3.\text{h}^{-1}$), fonde pracovnej doby ($8\,760 \text{ h.r}^{-1}$ a uvádzaných maximálnych koncentráciách znečisťujúcich látok pre CO (100 mg.m^{-3}), NO_x (200 mg.m^{-3}) a SO_x (10 mg.m^{-3}) vychádzajú množstvá emisií pre CO $38,544 \text{ t.r}^{-1}$, NO_x $77,088 \text{ t.r}^{-1}$ a SO_x $3,8544 \text{ t.r}^{-1}$ čo je spolu $119,486 \text{ t.r}^{-1}$ a nie $91,437 \text{ t.r}^{-1}$, ako sa uvádza v Správe o hodnotení,

* údaje uvedené v Správe o hodnotení nie sú správne, nakoľko množstvo $119,486 \text{ t.r}^{-1}$ predstavuje iba emisie z výroby vodíka, takže celkové emisie z výroby anilínu predstavujú $119,486 + 0,989 = 120,475 \text{ t.r}^{-1}$ a nie $91,437 \text{ t.r}^{-1}$, ako sa uvádza v Správe o hodnotení,

Stanovisko Duslo,a.s.: V Správe o hodnotení boli pre výpočet množstiev využité nasledovné údaje:
Z výroby vodíka:

Spotreba ZP 38 332 000 Nm³

a **všeobecné emisné faktory**, ktoré sú uverejnené pre tie technológie, pre ktoré spoľahlivosť údajov a odborné podklady umožnili ich zovšeobecnenie, aby mohli byť použité pre výpočet množstva emisie znečisťujúcich látok. Použité všeobecné emisné faktory boli uverejnené vo Vestníku MŽP SR, ročník XVI, čiastka 5/2008, časť III. bod 1. v znení doplnenia vo Vestníku MŽP SR ročník XVII, čiastka 1/2009 pre plynne palivo zemný plyn naftový a príkon 3,5 – 115 MWt:

pre CO : $590 \text{ kg}/10^6 \text{ m}^3$ plynneho paliva

NO_x: $1760 \text{ kg}/10^6 \text{ m}^3$ plynneho paliva

SO_x: $9,6 \text{ kg}/10^6 \text{ m}^3$ plynneho paliva

FPD: 8760 h

Spotreba ZP 38 332 000 Nm³

Odplyn z reformingu: $44\,000 \text{ Nm}^3 \cdot \text{h}^{-1}$

Zloženie:

H₂O 20,2 % obj.

N₂ 60,5 % obj.

O₂ 1,5 % obj.

Ar 0,7 % obj.

CO₂ 17,1 % ob

CO max $100 \text{ mg} \cdot \text{m}^{-3}$ 22,616 t.r^{-1} max

NO_x max $200 \text{ mg} \cdot \text{m}^{-3}$ 67,464 t.r^{-1} max

SO_x max $10 \text{ mg} \cdot \text{m}^{-3}$ 0,368 t.r^{-1} max

Celkom : 90,448 t.r^{-1} max

celkové emisie z výroby anilínu predstavujú $90,448 + 0,989$ (termooxidácia) = $91,437 \text{ t.r}^{-1}$

Uvedenie koncentračných hodnôt emisií CO, NO_x a SO_x v zložení odplyn bolo uvedené v úmysle, zdôraznenia, že tieto hodnoty (hodnoty platných emisných limitov nebudú prekročené). Uvádzané bilančné hodnoty v stanovisku SIŽP sú hodnoty z výpočtu FPD: 8760 h; Odplyn reforming: $44\,000 \text{ Nm}^3 \cdot \text{h}^{-1}$; a koncentráciách znečisťujúcich látok pre CO ($100 \text{ mg} \cdot \text{m}^{-3}$), NO_x ($200 \text{ mg} \cdot \text{m}^{-3}$) a SO_x ($10 \text{ mg} \cdot \text{m}^{-3}$)

V správe uvedené bilančné hodnoty emisií sú presnejšie-reálnejšie nakoľko sú maximálne na spotrebu zemného plynu a nie na odhadované množstvo odplyn z reformingu.

• uvádzané množstvo emisií z termooxidácie v množstve $0,989 \text{ t.r}^{-1}$ NO_x nezohľadňuje ďalšie znečisťujúce látky (ΣC, TZL, CO, prípadne NH₃ a ďalšie), ktoré budú emitované do ovzdušia,

Stanovisko Dusla,a.s.: Odplyny vznikajúce v procese výroby anilínu ako aj zo stáčania a plnenia cisterien, dýchania zásobníkov budú spoločne spracovávané termooxidačným spôsobom. Termooxidácia sa bude uskutočňovať vzdušným kyslíkom pri riadenej teplote oxidačného priestoru s cieľom optimalizácie zloženia spalín. Použité budú nízkoemisné horáky, obsah NO_x v spalínach bude znižovaný nekatalytickou selektívnou redukciou. Teplotný režim termooxidačného procesu bude udržiavaný potrebným prídavkom zemného plynu. Zneškodňovanie odplynov termooxidačným spôsobom patrí medzi BAT technológie na zneškodňovanie organických plynov a pár a garantuje vysoký stupeň účinnosti odstránenia znečisťujúcich látok.

Z predložených ponúk termooxidačných zariadení sa predpokladá nasledovné zloženie odpľnu z termooxidácie:

Zložka	% obj.	% hmot.	mg.l ⁻¹
CO ₂	4,19%	6,550%	78,00
NO ₂	0,006%	0,010%	0,12
NO	0,00001%	0,00001%	0,00
O ₂	5,002%	5,690%	67,76
H ₂ O	7,348%	4,700%	55,97
N ₂	83,453%	83,05%	988,96

Z uvedeného dôvodu bola bilancia znečisťujúcich látok z termooxidácie vypočítaná na emisie NO_x (NO + NO₂) .

• na viacerých miestach Správy o hodnotení sa uvádza, že budú použité BAT technológie, pričom nie je citovaný žiadny referenčný dokument o BAT, o ktoré sa uvedené tvrdenia opierajú. V porovnaní navrhovanej činnosti podľa kritérií BAT sa v Správe o hodnotení uvádza, že v sektorových dokumentoch BREF nie sú uvedené žiadne referenčné materiály zamerané priamo na výrobu anilínu. S týmto konštatovaním nemožno súhlasiť, pretože informácie o výrobe anilínu (nitrácia, hydrogenácia), ako aj o emisiách z týchto procesov a ich obmedzovaní, a samotných BAT možno nájsť vo vertikálnom referenčnom dokumente BREF - Veľkoobjemové chemikálie (február 2002), horizontálnom referenčnom dokumente BREF - Bežné čistenie odpadových vôd a odpadových plynov (február 2002) a horizontálnom referenčnom dokumente BREF - Obmedzovanie emisií zo skladovania (január 2005). V procese integrovaného povoľovania výroby anilínu bude SIŽP vyžadovať uvedenie konkrétnych požiadaviek BAT z uvedených referenčných dokumentov a porovnanie navrhovanej činnosti s týmito požiadavkami.

Stanovisko Duslo, a. s.:

Nakol'ko v súčasnosti stále nie sú v platnosti Rozhodnutia o záveroch BAT, ktoré sú všeobecne záväzné bolo v správe spracované tab. č. 61 zrovnanie realizovateľnosti navrhovanej činnosti podľa kritérií BAT v súlade s hľadiskami uvedenými v prílohe č. 3 zákona č. 245/2003 Z.z. o IPKZ.

V procese integrovaného povoľovania výroby anilínu budú aplikované konkrétnych požiadaviek BAT (resp. Rozhodnutia o záveroch BAT), ktoré budú všeobecne záväzné a porovnanie navrhovanej činnosti s týmito požiadavkami.

Bez súľadu s požiadavkami Rozhodnutia o záveroch BAT nie je možné schváliť realizáciu akejkol'vek činnosti ktorá podlieha režimu IPKZ.

Obvodný úrad životného prostredia Šal'a - Odbor ochrany zložiek životného prostredia (list č. A/2013/00505-2-0r zo dňa 17.05.2013, list č. A/2013/00504-2 zo dňa 13.05.2013, A/2013/00504-2 zo dňa 13.05.2013, A/2013/00503-2 zo dňa 17.05.2013)

Ochrana ovzdušia - ako dotknutý orgán štátnej správy ochrany ovzdušia nemá k predloženej správe žiadne pripomienky.

Ochrana vôd - ako dotknutý orgán štátnej správy ochrany vôd s navrhovanou činnosťou súhlasí bez pripomienok a k predloženej správe nemá žiadne pripomienky.

Ochrana prírody a krajiny - ako dotknutý orgán štátnej správy ochrany prírody a krajiny nemá k navrhovanej činnosti žiadne pripomienky.

Odpadové hospodárstvo - ako dotknutý orgán štátnej správy v odpadovom hospodárstve nemá k predloženej Správe o hodnotení „Výroba anilínu“ pripomienky.

Krajské riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru v Nitre (list č. KRHZ-NR-OPP - 233-001/2013 zo dňa 15.05.2013)- z hľadiska ochrany pred požiarimi nepredpokladá vznik negatívnych vplyvov na životné prostredie.

Obvodný pozemkový úrad v Nitre (list č. 2013/00190 zo dňa 13.05.2013)

Navrhovaná činnosť by mala byť umiestnená v areáli podniku Duslo, a.s. v katastrálnom území Trnovec nad Váhom, parcelné číslo 1579/2, ktoré je v evidencii katastra nehnuteľností evidované ako zastavané plochy a nádvoria.

Obvodný úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie v Šali (list č. 2013/00783-2 zo dňa 16.05.2013) - uvedená stavba sa nedotýka záujmov ochrany ciest II. a III. triedy v okrese Šaľa. S uvedenou Správou o hodnotení súhlasí a nepožaduje predkladať ďalšie stupne na posúdenie.

Obvodný úrad Šaľa - Odbor civilnej ochrany a krízového riadenia (list č. 2013/02882-1 zo dňa 16.05.2013) - z hľadiska civilnej ochrany nemá k Správe o hodnotení pripomienky.

Mesto Šaľa (list zo dňa 6.6.2013)

Mesto informovalo verejnosť o doručení Správy o hodnotení spôsobom v mieste obvyklým a oznámilo, kde a kedy počas 30 dní je možné do Správy o hodnotení nahliadnuť. Po dohode s navrhovateľom mesto oznámilo verejnosti termín a miesto konania verejného prerokovania, ktoré sa uskutočnilo dňa 03.06.2012 na Mestskom úrade v Šali. Dňa 06.06.2013 mesto odoslalo MŽP SR svoje stanovisko, v ktorom sa uvádza, že na základe prehodnotenia všetkých súvislostí mesto Šaľa **nemá pripomienky k predloženej správe o hodnotení**.

Obec Močenok (list zo dňa 10.5.2013)

Obec informovala verejnosť o doručení Správy o hodnotení spôsobom v mieste obvyklým a zároveň verejnosti oznámila, že do materiálov možno nahliadnuť do 10.06.2013 na Obecnom úrade v kancelárii stavebného úradu a životného prostredia. Zároveň zverejnila všeobecné zrozumiteľné záverečné zhrnutie na dobu 30 dní. Po dohode s navrhovateľom obec dňa 20.05.2013 oznámila verejnosti termín a miesto konania verejného prerokovania, ktoré sa uskutočnilo dňa 04.06.2012 v Kultúrnom dome v Močenku (viď. kapitola 11 odborného posudku).

Dňa 07.06.2013 obec odoslala MŽP SR svoje stanovisko: „Obec Močenok, ako dotknutá obec na základe uznesenia Obecného zastupiteľstva č. 2/M/2013, ktoré bolo schválené na mimoriadnom zasadnutí Obecného zastupiteľstva konaného dňa 31.05.2013, k predloženej Správe o hodnotení „Výroba anilínu“ **nesúhlasí s realizáciou stavby**.

Ďalej informovala o tom, že verejnosť k dnešnému dňu nedoručila na obec Močenok k predloženému zámeru žiadne písomné stanovisko“.

Prerokovanie stanoviska

Prerokovanie stanoviska obce Močenok pre navrhovanú činnosť „Výroba anilínu“ sa uskutočnilo na MŽP SR dňa 09.07.2013 za účasti zástupcu dotknutej obce, zástupcov navrhovateľa, zástupcov spracovateľa Správy o hodnotení a zástupcu MŽP SR, ktorý oboznámil prítomných so záporným stanoviskom obce k navrhovanej činnosti. Uviedol, že: „obec zaslala nesúhlasné stanovisko, avšak bez odôvodnenia nesúhlasu. Pri vypracovaní záverečného stanoviska, ako finálneho záveru z procesu posudzovania, je však potrebné pri zamietavom stanovisku uviesť aj dôvody. Preto je potrebné, aby obec pri vyjadrení nesúhlasného stanoviska, uviedla aj argumenty, z ktorých vychádzala“.

Zástupca dotknutej obce (starosta obce Ing. Marián Borza), uviedol, že: „stanovisko obce vychádza z mimoriadneho zasadania zastupiteľstva obce v ktorom väčšina z prítomných poslancov (6:1, dvaja nehlasovali, dvaja neprítomní) zaujala nesúhlasné stanovisko so

všeobecným odôvodnením možného negatívneho vplyvu navrhovanej činnosti na ovzdušie, vodu a životné prostredie obce. Starosta je viazaný hlasovaním poslancov, a preto bolo za obec zaslané nesúhlasné stanovisko. Na verejnom prerokovaní taktiež zazneli názory, že sa zhorší životné prostredie v obci“. Zástupca navrhovateľa (Ing. Ľubomír Zatlukaj) uviedol, že: „Obecné zastupiteľstvo obce zasadalo skôr, ako bolo verejné prerokovanie, takže je zarážajúce, ako zastupovali poslanci hlas obyvateľov“, ďalej uviedol, že: „celá technológia je v záchytných vaniach, všetky odplyny a emisie sú zachytávané a idú na termooxidáciu, takže neunikajú mimo zariadenia, termooxidačné centrum je špeciálne zariadenie, ktoré je súčasťou BAT-technológie, a preto aj celá spĺňa podmienky BAT-technológie, taktiež termolýza odpadovej vody zabezpečuje, že organické látky v odpadových vodách sa rozložia a na ČOV ide voda zbavená nerozložiteľných organických látok, celá technológia má veľa kontrolných mechanizmov, takže nie je opodstatnená obava zo znečisťovania životného prostredia, na verejnom prerokovaní neodznali argumenty technického charakteru, ktoré by viedli k zamietnutiu projektu, ale len všeobecného deklarovania nesúhlasu“. Zástupca dotknutej obce (starosta obce Ing. Marián Borza), odpovedal, že: „poslanci mali možnosť oboznámiť sa so Správou o hodnotení, pravdepodobne odtiaľ čerpali svoje informácie, taktiež mohli mať informácie z neoficiálnych diskusií s občanmi“, ďalej uviedol, že „je pravda, že argumenty sú vo všeobecnej rovine, ale je to z dôvodu, že sa jedná o laickú verejnosť“.

Zástupca spracovateľa Správy o hodnotení (Ing. Jozef Trangoš) podotkol, že „Správa o hodnotení je napísaná na základe všetkých dostupných informácií a drobné formálne chyby neznižujú vypovedaciu schopnosť dokumentácie“.

Zástupca navrhovateľa (Ing. Jozef Mako) uviedol, že: „investor sa nebráni úpravám, alebo opatreniam, ale nezazneli ani v písomných stanoviskách, ani na verejnom prerokovaní také technologické argumenty, ktoré by mali zohľadniť a ide len o všeobecné argumenty časti obyvateľov obce Močenok“. V závere prerokovania sa uvádza, že „stanoviskami a aj celkovým hodnotením sa bude zaoberať posudkár, ktorý vyhodnotí celkovú argumentáciu a komplexne vplyvy na životné prostredie a obyvateľov.“

Záver:

Nakoľko nedošlo k zblíženiu názorov, v záverečnom stanovisku bude konštatácia, že obec s navrhovanou činnosťou nesúhlasí. Zároveň bude uvedené, že nesúhlas sa opiera o všeobecnú argumentáciu možného znečistenia životného prostredia. V prípade odporúčania navrhovanej činnosti, konkrétne požiadavky technického charakteru sa budú riešiť v povoloňacom konaní“.

Obec Trnovec nad Váhom (list zo dňa 7.6.2013)

Obec dňa 10.05.2013 informovala verejnosť o doručení Správy o hodnotení spôsobom v mieste obvyklým a oznámila, kde a kedy počas 30 dní je možné do Správy o hodnotení nahliadnuť. Zároveň zverejnila všeobecné zrozumiteľné záverečné zhrnutie na dobu 30 dní. Po dohode s navrhovateľom obec dňa 20.05.2013 oznámila verejnosti termín a miesto konania verejného prerokovania, ktoré sa uskutočnilo dňa 06.06.2012 v Kultúrnom dome v Trnoveci nad Váhom (viď. kapitola 11 odborného posudku). Dňa 07.06.2013 obec odoslala MŽP SR svoje stanovisko: „Stavba výroby anilínu sa navrhuje realizovať na plochách v areáli spoločnosti Duslo, a.s. Šaľa, ktorá je v súlade s platným územným plánom obce určená pre priemyselný rozvoj. K Správe o hodnotení nemáme pripomienky. Napriek tomu na základe odporúčania komisie životného prostredia a následného hlasovania poslancov Obecného zastupiteľstva, z obavy o zhoršenie životného prostredia v širšom okolí, aj za použitia tzv. BAT technológie, **s navrhovaným zámerom nesúhlasíme**“.

Prerokovanie stanoviska

Prerokovanie stanoviska obce Trnovec nad Váhom pre navrhovanú činnosť „Výroba anilínu“ sa uskutočnilo na MŽP SR dňa 09.07.2013 za účasti zástupcu dotknutej obce, zástupcov navrhovateľa, zástupcov spracovateľa Správy o hodnotení a zástupcu MŽP SR, ktorý

oboznámil prítomných so záporným stanoviskom obce k navrhovanej činnosti. Uviedol, že: „obec zaslala nesúhlasné stanovisko, avšak bez odôvodnenia nesúhlasu. Pri vypracovaní záverečného stanoviska, ako finálneho záveru z procesu posudzovania, je však potrebné pri zamietavom stanovisku uviesť aj dôvody. Preto je potrebné, aby obec pri vyjadrení nesúhlasného stanoviska, uviedla aj argumenty, z ktorých vychádzala“.

Zástupca dotknutej obce (starosta obce Ján Hrabovský) uviedol, že: „stanovisko vychádza zo zasadania zastupiteľstva, v ktorom väčšina (4:3, jeden sa zdržal) z prítomných poslancov zaujala nesúhlasné stanovisko so všeobecným odôvodnením možného negatívneho vplyvu navrhovanej činnosti na ovzdušie, vodu a životné prostredie obce. Poukázal na nedokončený projekt „zelené pľúca“ - výsadbu stromov, ktoré mali slúžiť na minimalizáciu vplyvov z Duslo, a.s. Šaľa, lebo smer prevládajúcich vetrov je od závodu do obce. Taktiež poukázal na zadymenie, ktoré smeruje z lokality Amerika II. do obce s negatívnym dopadom, lebo tým smerom sú prevládajúce vetry. Ide o ohniská, ktoré zapalujú neznámi páchatelia. Na verejnom prerokovaní občania poukazovali na výrobu anilínu, ako výrobok s mutagénnymi a karcinogénnymi vlastnosťami, z čoho majú obavy“.

Zástupcovia navrhovateľa (Ing. Ľubomír Zatlukaj a Ing. Jozef Mako) na uvedené odpovedali, že otázka výsadby a dosadby stromov čiastočne naráža na vlastnícke vzťahy a prisľúbili, že tento problém doriešia, je potrebné konkrétne rokovanie s obcou. Medzi obcou a závozom je pôda štátnych lesov, preto je potrebná dohoda aj s týmto subjektom. V súvislosti s ohniskami na Amerike II. Je možnosť minimalizovať tento problém zamedzením prístupu obyvateľov obce na tieto pozemky, resp. vyrezaním náletových drevín a kosením. Dementovali informáciu, že anilín je karcinogénna alebo mutagénna látka, nakoľko sa v závode používa od roku 1983 a neboli zaznamenané problémy v súvislosti s jeho použitím.

V závere prerokovania sa uvádza, že v záverečnom stanovisku bude konštatované, že obec trvá na zápornom stanovisku. V prípade odporúčania navrhovanej činnosti konkrétne požiadavky technického charakteru obec uplatní v povolení konaní.

Petície, stanoviská a vyjadrenia občanov dotknutých obcí k navrhovanej činnosti

- 1) **Petícia občanov mesta Šaľa, obcí Trnovec nad Váhom, Močenok, zamestnancov Duslo, a.s. Šaľa a ďalších obcí v regióne na podporu** výstavby výroby anilínu v Duslo, a.s. Šaľa adresovaná Ministerstvu životného prostredia SR.

Petičný výbor - Marcel Ďuriš, Šaľa, Karol Šišlák, Trnovec nad Váhom, Zoltán Svoreň, Močenok (pripojených 139 podpisových hárkov) - preposlané spoločnosťou Duslo, a.s. (č. VJ Ekológia-OŽP a OZ/2013/398 zo dňa 16.07.2013).

Uvádzané argumenty podporujúce výstavbu výroby anilínu:

- bezpečnejšie pracovné podmienky
- minimálna záťaž na životné prostredie
- nové investície, ktoré znamenajú prínos pre celý región
- zamestnanosť
- perspektíva sociálneho a ekonomického rozvoja obcí s podporou Duslo, a.s. v rámci budovania nových investícií

- 2) **Petícia „Stop výrobe anilínu“.**

Petícia je **proti povoleniu výroby anilínu** v areáli spoločnosti Duslo, a.s. v katastrálnom území obcí okresu Šaľa a za ochranu životného prostredia adresovaná Ministerstvu životného prostredia SR zo dňa 15.08.2013, zástupkyňa JUDr. Soňa Horná, Močenok (pripojených 69 podpisových hárkov s 1 172 podpismi občanov).

V petícii sa uvádza, že: „územie okresu Šaľa je v prevažnej miere využívané na poľnohospodársku výrobu, v okrese sa pestujú najmä obilniny, pšenica a jačmeň. Dopestuje sa tu veľa zeleniny, ktorá sa vyváža do ostatných oblastí Slovenska. Okres Šaľa patrí k najúrodnejším oblastiam Slovenskej republiky. K veľkému znečisťovaniu

životného prostredia tohto regiónu, pre sebestačnosť v potravinovej oblasti takého dôležitého, už viac ako 50 rokov prispieva hlavne Duslo, a.s. S navrhovanou výrobou anilínu nesúhlasíme a to aj z nasledovných dôvodov:

- výroby aktuálne realizované v podniku Duslo, a.s. už teraz spôsobujú vysoké znečisťovanie životného prostredia (viac ako 50 znečisťujúcich látok, viac ako 1 100 ton znečisťujúcich látok vypúšťaných do ovzdušia iba za rok 2011, približne 19 miliónov ton znečisťujúcich látok vypustených do vody iba za rok 2011);
- navrhovaná činnosť výroby anilínu predpokladá nakladanie s veľkými množstvami látok ako benzén (karcinogén, mutagén), nitrobenzén (karcinogén), anilín ((karcinogén, mutagén);
- vplyv prevádzok v Duslo, a.s. už teraz nepriaznivo pôsobí na zdravie obyvateľov: Šaľa je okresom s druhou najkratšou dĺžkou života a podľa Správy o stave životného prostredia SR v roku 2010 (vydaná MŽP SR) je región Šaľa-Galanta hodnotený ako región so silne narušeným prostredím;
- správa o hodnotení k navrhovanej výrobe pripúšťa hrozbu vplyvu navrhovanej činnosti na charakter pôdy (cez imisný spád a vzliňanie podzemných vôd) a kvalitu podzemných vôd;
- podľa Správy o hodnotení navrhovaná činnosť nespĺňa všetky kritériá najlepšej dostupnej techniky;
- v procese EIA k tejto navrhovanej činnosti došlo k odopretiu práva na informácie a práva vyjadriť sa mnohým dotknutým obciam a ich obyvateľom;
- nedošlo k riadnemu preskúmaniu aktuálneho stavu životného prostredia (všetkých jeho zložiek) a nie je ani preukázaná bezpečnosť prevádzky a neškodnosť emisií produkovaných z navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie človeka;
- nesúhlasíme s uprednostňovaním ekonomických záujmov pred právom každého občana na priaznivé životné prostredie, s porušovaním princípu prevencie, ani so zhoršovaním kvality pôdy a podzemných vôd.

Preto žiadame MŽP SR, aby neodporučilo realizáciu predmetnej navrhovanej činnosti „Výroba anilínu“ a SIŽP, aby realizáciu navrhovanej činnosti nepovolila“.

Stanovisko navrhovateľa spoločnosti Duslo, a.s. k petícii proti povoleniu výroby anilínu v areáli spoločnosti Duslo, a.s. v katastrálnom území obcí okresu Šaľa a za ochranu životného prostredia „Stop výrobe anilínu“ adresovaná Ministerstvu životného prostredia SR zo dňa 06.09.2013 (spracovateľ Ing. Jozef Mako - vedúci VJ Ekológie Duslo, a.s. Šaľa)

Navrhovateľ má k jednotlivým bodom petície nasledovné výhrady:

Bod 1 - tendenčne bol do petície použitý rok 2011 a nie aktuálnejší rok 2012, kde sú uvedené údaje správne a aj napriek tomu, že na verejnom prerokovaní v obci Močenok 4.6. 2013 bolo vysvetlené, že hodnoty sú za rok 2011 v kg/rok a nie v t/rok.

Bod 2 - je nesprávne zakategorizovanie látok anilín a nitrobenzén

Anilín: karcinogenita - kategória 2, mutagenita - kategória 2

Nitrobenzén: karcinogenita - kategória 2.

Karcinogenita: kategória 2: podozrivý ľudský karcinogén. Zaradenie látky do kategórie 2 sa robí na základe dôkazov získaných zo štúdií u ľudí a/alebo zvierat, ktoré však nie sú dostatočne presvedčivé na to, aby sa látka mohla zaradiť do kategórie 1A alebo 1B na základe sily dôkazov. Tieto dôkazy môžu byť odvodené buď z obmedzených dôkazov o karcinogenite zo štúdií u ľudí alebo z obmedzených dôkazov o karcinogenite zo štúdií na zvieratách. Mutagenita: kategória 2: Do tejto kategórie patria látky, ktoré vyvolávajú u ľudí obavy, pretože môžu vyvolať dedičné mutácie v ľudských zárodočných bunkách. Klasifikácia v kategórii 2 vychádza z pozitívnych dôkazov získaných pri experimentoch s cicavcami, testov mutagenity somatických buniek cicavcov, iných testov genotoxicity somatických buniek. To znamená, že obidve látky nie sú preukázané ako karcinogén, resp. mutagén - vysvetlené na verejnom prerokovaní.

Bod 3 - ide o konštatáciu skutkového stavu, ktorý nepojednáva o prekračovaní povolených množstiev znečisťovania ŽP a nie je žiadnym podkladom, ktorý hovorí o zvýšenom zaťažení ŽP v regióne na ktoré sa vzťahujú obmedzenia vyplývajúce zo smogových situácií (región okresu Šaľa nie je zahrnutý medzi oblasti s reguláciou vypúšťania emisií vo vzťahu k smogovým situáciám).

Bod 4 - posúdenie vplyvov nulového aj navrhovaného variantu na abiotické a biotické zložky životného prostredia sa opiera o poznanie súčasného stavu týchto zložiek a staršie výskumy (z druhej polovice minulého storočia, ktoré tvorili náplň mnohých vedeckých a výskumných inštitúcií financovaných štátom). Takýto výskum v súčasnosti môže byť zabezpečovaný príslušným ministerstvom resp. SAŽP. V texte správy ide o predpokladanú a v reálnom stave prakticky nebude signifikantný čo už v pripomienkach nie je uvedené ... v rámci navrhovaného variantu sú uvedené opatrenia na obmedzenie rozsahu emisií (filtre, práčky emisií a pod.) a na zabránenie prieniku polutantov do podlažia (nepriepustné záchytné vane). Tieto opatrenia sú uvedené v Správe v časti C IV 1-5 v súlade s prílohou č. 11 zákona str. 115 - 118 Správy o hodnotení - bod považujeme za zavádzajúci.

Bod 5 - správa o hodnotení v tab. č. 61 Zrovnanie realizovateľnosti navrhovanej činnosti podľa kritérií BAT porovnáva kritérium BAT s realizáciou vo výrobe anilínu. V spoločnosti je spracovaný dokument „Hľadiská pri určovaní najlepších dostupných techník pre prípravu výroby anilínu v Duslo, a.s. Šaľa. Dokument vypracoval útvar VJ BTS Odbor PZPH a BTS Z dôvodu, že v sektorových dokumentoch (register BAT a BREF), nie sú uvedené žiadne referenčné materiály zamerané priamo na výrobu anilínu boli pre zrovnanie realizovateľnosti navrhovanej činnosti podľa kritérií BAT využité kritériá stanovené podľa zákona č. 245/2003 Z.z. prílohy č. 3 - Hľadiská pri určovaní najlepších dostupných techník - porovnanie bolo zrealizované pre všetky stanovené kritériá (hľadiská) . Z tohto dôvodu bola v Správe o hodnotení použitá konštatácia, že „navrhovaná technológia spĺňa prevažnú časť kritérií hodnotenia BAT“. Uvedená konštatácia nebola však myslená v kontexte, že „navrhovaná činnosť nespĺňa všetky kritériá najlepšej dostupnej techniky“ Preukazovanie splnenia požadovaných kritérií BAT je súčasťou povoľovacieho procesu zo strany SIŽP OIPK v prípade nesúlady nemôže byť vydané stavebné povolenie - bolo vysvetlené na verejnom prerokovaní.

Bod 6 - petície je nesprávny, ktorý vyplýva z neznalosti legislatívnych požiadaviek k určeniu dotknutých obcí. Informácia je zavádzajúca. Obsah správy o hodnotení navrhovanej činnosti „Výroba anilínu“ v podniku Duslo, a.s. je daný zákonom č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov činností na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Obsah správy stanovuje príloha č. 11 tohto zákona. Dotknuté obce v zmysle tejto prílohy sú uvedené v časti A II v bode 11 Dotknuté obce. Podľa výkladu pojmov k uvedenému zákonu dotknutou obcou je obec na území ktorej (v katastri ktorej) navrhovaná činnosť je, resp. sa plánuje realizovať, alebo na území ktorej sa predpokladajú významné vplyvy navrhovanej činnosti. Navrhovaná činnosť sa môže dotknúť katastrov viacerých obcí, na druhej strane navrhovanou činnosťou nemusí byť ovplyvnený celý kataster príslušnej obce. V hodnotení EIA podľa zákona č. 24/2006 Z.z. v znení neskorších úprav vo vzťahu k dotknutým obciam sa posudzujú predovšetkým vplyvy navrhovanej činnosti z hľadiska bežnej prevádzky zariadenia. Tieto vplyvy bývajú spravidla trvalé (napr. záber pôdy v k.ú. obce), nepretržité (napr. prevádzka sietí a potrubných rozvodov), periodické (doprava surovín, výrobkov, odvoz odpadov), ale aj náhodné (napr. spád emisií na určitú časť dotknutého územia). Na základe tohto posúdenia sú stanovené obce dotknuté bežnou prevádzkou existujúceho zariadenia, alebo navrhovanej činnosti. Hodnotenie EIA podľa zákona č. 24/2006 Z.z. v časti C III v bode 19 Prevádzkové riziká a ich možný vplyv na územie (možnosť vzniku havárií) skúma tiež či v existujúcich a navrhovaných technických a technologických riešeniach posudzovaného zariadenia nie sú potenciálne možnosti vzniku ZPH a analyzuje technické a technologické opatrenia na ich zamedzenie. Súčasťou hodnotenia EIA podľa osnovy prílohy č. 11 uvedeného zákona v časti C III bode 19 Prevádzkové riziká a ich možný vplyv na územie (možnosť vzniku havárií) je aj

posúdenie dôsledkov závažných priemyselných havárií (ZPH), ktorých účinky a rozsah spravidla prekračujú dotknuté územie vymedzené pre bežnú prevádzku zariadenia. Toto hodnotenie vychádza z bezpečnostných analýz realizovaných v zmysle zákona č. 261/2002 Z.z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Na základe týchto analýz sa v území vymedzia obce s možným ohrozením života a zdravia obyvateľov v prípade vzniku ZPH. Výsledky bezpečnostných analýz prevádzkovateľ zariadenia v zmysle príslušných legislatívnych predpisov je povinný zverejniť v stanovenom rozsahu, vrátane zoznamu obcí ohrozených následkami ZPH a prerokovať s obcami opatrenia pre prípad vzniku ZPH. Prerokovanie je súčasťou schvaľovania Bezpečnostnej správy podniku, ktorú navrhovateľ predkladá príslušným orgánom štátnej správy, územným orgánom a príslušným obciam. Obec (OÚ) je povinný o týchto skutočnostiach informovať občanov v mieste obvyklou formou. V predmetnej správe o hodnotení EIA sú uvedené prevádzkové riziká súčasných výrobných zariadení podniku, ktoré boli zverejnené na internete. O týchto skutočnostiach občania obcí ohrozených ZPH majú byť informovaní Obecným úradom, ktorý v prípade potreby, resp. požiadania je povinný poskytnúť podrobné vysvetlenie o možných ZPH a o opatreniach na likvidáciu ich dôsledkov.

Pozn.: V názve tabuľky namiesto „dotknutých obcí“ malo byť správne uvedené „obcí ohrozených ZPH“. Na stanovenie okruhu dotknutých obcí z hľadiska posúdenia vplyvu na životné prostredie sa neaplikuje zákon č. 261/2002 Z.z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 277/2005 Z.z. a ďalšie zákony ktoré posudzujú bezpečnosť prevádzky, možný vznik závažnej priemyselnej havárie v rozsahu jej pravdepodobných následkov. Terminologicky názov dotknutá obec sa používa aj pri zoznamoch obcí ktoré môžu byť ohrozené pri vzniku ZPH. (tab. č. 57). Z týchto dôvodov vyplýva, že do rozsahu dotknutých obcí boli dané len uvedené obce - bolo viackrát vysvetlené vrátane verejného prerokovania.

Bod 7 - v správe o hodnotení tab. č. 61 str. 118 - 120 je uvedený sumár technických opatrení ktorými budú zabezpečené jednotlivé zložky životného prostredia tak aby spĺňali všetky kritéria BAT. Správa o hodnotení v kapitole 15. Charakteristika existujúcich zdrojov znečistenia životného prostredia a ich vplyv na životné prostredie obsahuje podrobné posúdenie aktuálneho stavu ako aj vplyv navrhovanej výroby bod III. hodnotenie predpokladaných vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie, vrátane zdravia a odhad ich významnosti. Všetky organické látky (emisie) z prevádzky budú odvedené do procesu termooxidácie a budú zneškodnené, jediný zdroj emisií budú anorganické znečisťujúce látky s obsahom oxidov dusíka. Duslo, a.s. sleduje vplyv svojej výrobnéj činnosti na jednotlivé zložky ŽP ovzdušie, vody, odpady a pracovné prostredie. O zistených údajoch sa vedú záznamy a v zmysle platnej legislatívy sú tieto informácie nahlasované orgánom štátnej správy. Máme za to, že komplexné sledovanie zložiek životného prostredia a jeho analýza spadá do kompetencie ministerstiev ŽP, Poľnohospodárstva a rozvoja vidieka SR resp. Slovenskej agentúry ŽP. Duslo, a.s. pravidelne v mesačnom intervale zverejňuje Informáciu o stave ŽP, ktorá obsahuje údaje o imisnej situácii, analýzy kvality odpadových vôd, informáciu o emisiách a inštalovaných monitorovacích systémoch, o produkcii a spôsobe zneškodňovania odpadov ako aj údaje z oprávnených meraní emisií. Predmetné informácie sú pravidelne mesačne predkladané aj na obecný úrad v Močenku. Zároveň sú verejnosti voľne prístupné údaje z imisného monitorovacieho systému inštalovaného v Trnovci nad Váhom na adrese <http://www.duslo.sk/isodata/>.

Záver:

Obec Močenok je najmenej zaťažanou obcou vzhľadom na výrobný program spoločnosti. Cez obec neprechádza železnica ktorou spoločnosť preváža suroviny a výrobky. Cestná doprava cez obec taktiež nie je využívaná na prepravu surovín a produktov. Percentuálny podiel prevládajúcich vetrov z Dusla smerom k obci predstavuje 5.4% čo bolo uvádzané aj v zámere k predmetnej navrhovanej činnosti. Údaje sú prevzaté s SHMU Bratislava. Nevidíme dôvod, aby stanovisko skupiny obyvateľov ovplyvnených malou skupinou osôb ktorá navyše

nepravdivo, resp. skreslene uvádza dôvody proti výrobe anilínu v texte petície malo dopad na rozvojové zámery spoločnosti. Preto uplatňovanie si nároku o rozhodovaní o povolení výroby anilínu považujeme za neopodstatnené a neúnosné. Sme zástancami stanoviska lepšie je rozvíjať výrobný program spoločnosti, zabezpečiť konkurencieschopnosť výroby a tým udržať zamestnanosť obyvateľov v regióne za súčasného prísneho dodržiavania limitov ŽP, BOZP a celej súvisiacej legislatívy.

Stanovisko navrhovateľa Duslo, a.s. k petícii občanov „Stop výrobe anilínu“ zo dňa 06.09.2013 adresované Ministerstvu životného prostredia SR (č. VJ Ekológia-OŽP a OZ/2013/319 zo dňa 10.07.2013)

3) Stanovisko verejnosti k správe o hodnotení k navrhovanej činnosti „Výroba anilínu“ adresované Ministerstvu životného prostredia SR, Močenok zo dňa 07.06.2013 - „v zmysle ustanovení § 35 zákona č. 24/2006 Z.z. týmto nižšie uvedené osoby predkladáme stanovisko k Správe o hodnotení k navrhovanej činnosti „Výroba anilínu“ predloženej navrhovateľom Duslo, a.s.. Nižšie uvedené osoby nesúhlasíme s umiestnením navrhovanej činnosti „Výroba anilínu“ tak, ako to predpokladá Správa o hodnotení a to z nasledovných dôvodov:

- [1] Nadmerná zaťaženosť územia vplyvmi z priemyselnej činnosti (10 podbodov)
- [2] Správa o hodnotení neobsahuje variantné riešenie
- [3] Správa o hodnotení nedostatočne rieši posudzovanie nulového variantu
  - [3.1] Nedostatočné zhodnotenie zdravotného stavu obyvateľstva dotknutého územia
  - [3.2] Absencia posúdenia aktuálneho stavu pôdy, ako aj vplyvov navrhovanej výroby na pôdu
- [4] Správa o hodnotení neobsahuje vypracovanie technických opatrení a organizačných prevádzkových opatrení ako ani zhodnotenie prevádzkových rizík (možnosť vzniku havárií)
- [5] Do procesu posudzovania vplyvov neboli zapojené všetky dotknuté obce
- [6] Nesprístupnenie verejnosti dokumentov uvedených v časti XII Správy o hodnotení
- [7] Správa o hodnotení obsahuje nesprávne a neúplné údaje (4 podbody)
- [8] Ostatné pripomienky k Správe o hodnotení (5 podbodov)

Na základe vyššie uvedeného považujeme dokumentáciu o hodnotení vplyvov na životné prostredie za neúplnú a nepresnú a navrhovanú činnosť „výroby anilínu“ za nebezpečnú pre životné prostredie a zdravie pracovníkov ako aj obyvateľov dotknutého územia. Preto žiadame, aby MŽP realizáciu navrhovanej činnosti neodporučilo“.

Žiadosť Ministerstva životného prostredia SR o zaujatie stanoviska k petícii občanov „Stop výrobe anilínu“ adresovaná spoločnosti Duslo, a.s. zo dňa 24.06.2013.

Odpoveď na stanovisko verejnosti k správe o hodnotení navrhovanej činnosti „Výroba anilínu“ zo dňa 07.06.2013 (spracoval Ekotrade HT, s.r.o., Bratislava a Duslo, a.s., Šaľa zo dňa 15.07.2013)

Pripomienka: počet podpísaných občanov je otázný (zatiaľ bol predložený 1 hárok, 25 podpisov), petícia nebola doručená na Obecný úrad v Močenku (viď stanovisko OÚ Močenok).

Body 1.1 a 1.2 Prevzaté zo správy

Bod 1.3 Prevzaté zo správy rok 2011 (1244,0 t/r), rok 2012 doplnený podľa OÚ ŽP Šala (1110,0 t/r) - bez komentára

Bod 1.4 Komentár ku prekročeniu imisí: Stanica na meranie imisí v dôsledku vykrádania bola presunutá do zastavaného územia obce Trnovec nad Váhom, za železničnú trať a cestnú komunikáciu I. triedy Šaľa-Trnovec nad Váhom-Cabaj-Čápor. Zaznamenané hodnoty boli predmetom kontroly ObÚŽP v Šali a SIŽP v Nitre kde boli zisťované príčiny zvýšených hodnôt. Zo záverov možno oprávnenne predpokladať, že stanica v prvom rade zaznamenáva emisie z dopravných prostriedkov na uvedených komunikáciách (bližších zdrojov a menej

emisie zo zdrojov Duslo a.s. pri ktorých možno predpokladať vyšší rozptyl). Preto v súčasnosti nemožno stanoviť či prekročenie imisí TZL a vyššie emisie NO_x pochádza z prevádzky komunikácií (pravdepodobnejšie), alebo zo zdrojov podniku.

Bod 1.5 Hodnoty v roku 2010 boli uvedené v kg/rok hodnoty v roku 2011 v tonách/rok. V roku 2011 bol ukazovateľ RAS inšpekciou ŽP zmenený na hodnotu 85kg/t vyrob. hnojív, čo prepočítať z tabuľky nie je možné. tab.č.17 a 18 mala za cieľ porovnávať povolené hodnoty so skutočnosťou. Pre úplnosť uvádzame, že celkové množstvo znečistenia vypustené v roku 2011 je na rovnakej úrovni ako v roku 2010.

Bod 1.6 Podľa petície ...“emisie NO_x v okrese Šaľa sa nachádzajú v rozmedzí 5x vyššom ako v okrese Galanta, pričom emisie NO_x tvoria hlavnú časť emisií z výroby anilínu a to v objeme 67,46 t/ rok. Mierne zvýšenie emisií NO_x v okrese Šaľa oproti okolitým okresom je v Správe priznané na základe správ o stave životného prostredia SR za roky 2010 a 2011. Ide o druhý najnižší stupeň so spádom 1-5 t/km² za rok (prvý stupeň je do 1 t/km² za rok, tretí stupeň je 5-10 t/km² za rok, štvrtý stupeň je 10 a viac t/km² za rok). Emisie NO_x v okrese Šaľa teda môžu byť v rozpätí 1,01 až 5 t/rok. Vzhľadom na nízke zaťaženie územia okres Šaľa a okolie nie sú zaradené medzi oblasti riadenia kvality ovzdušia. Emisie z výroby anilínu v objeme 67,46 t/rok netvoria ani 10% z celkového množstva emisií NO_x podniku.

Bod 1.7 Prevzaté zo Správy o hodnotení. Celková produkcia síranov zo spoločnosti - súčasný stav je uvádzaná v tab. č.17 a 18 na str.40. V roku 2011 - 750,7 t/rok a v roku 2012 - 575,8 t/rok. Takže nárast nie je trojnásobný ani jednonásobný. Navyše síranové znečistenie nie je významný znečisťujúci parameter.

Bod 1.8 Prevzaté zo Správy o hodnotení. Mapa 20 Regióny environmentálnej kvality zo Správy o stave životného prostredia SR v roku 2011, str 91

Pokračovanie odstavca je nasledovné: „Životné prostredie v tejto oblasti sa hodnotí ako prostredie mierne narušené, prostredie narušené a prostredie silne narušené ... pozri mapový podklad mapa 19 Kvalita životného prostredia s vymedzením zaťažených oblastí a okrskov so značne narušením prostredím zo Správy o stave životného prostredia SR v roku 2011, str. 90.

Bod 1.9 a 1.10 Ide o konštatovanie z pozície OÚ ŽP v Šali na základe vývoja za posledných 20. rokov.

2 Bod 2 V rozhodnutí MŽP SR o rozsahu hodnotenia zo dňa 9.10.2012 v bode 1. Varianty pre ďalšie hodnotenie ministerstvo stanovuje ... „Pre ďalšie, podrobnejšie hodnotenie vplyvu navrhovanej činnosti sa určuje okrem nulového variantu (stav, ktorý by nastal, ak by sa navrhovaná činnosť neuskutočnila) i variant uvedený v predloženom zámere.

3 Bod 3.1 V prílohe č. 11 zákona č. 24/2006 Z.z., ktorá určuje obsah Správy o hodnotení v bode C II 11 Obyvateľstvo nie je stanovený rozsah a hĺbka popisu zdravotného stavu obyvateľstva, podľa konzultácii s pracovníkmi MŽP SR, popis má vychádzať z dostupných informácií, pričom v období posledných 20. rokov sa chorobnosť obyvateľstva štatisticky sleduje na úrovni okresov a celoslovensky prehľad poskytuje každoročne vydávaná Správa o zdravotnom stave obyvateľstva SR (za rok 2011 citovaná v Správe o hodnotení). V nej v súvislosti s okresom Šaľa sú uvedené dve mapky o strednej dĺžke života mužov a žien narodených v okresoch SR. Okrem toho navrhovateľ na verejnom prerokovaní Správy o hodnotení predložil aktualizovanú informáciu o dočasnej pracovnej neschopnosti pre chorobu a úraz v okresoch SR v roku 2012 a v januári 2013, uverejnené v denníku Pravda 25.3.2013. Podľa nej pracovná neschopnosť v okrese Šaľa sa nachádza v strede 5-stupňovej škály hodnotenia. V petícii citovaná správa „Incidenca zhubných nádorov v Slovenskej republike 2007“ je uverejnená na internete a obsahuje tabuľkový prehľad nádorových ochorení v okresoch SR (vrátane okresu Šaľa). Z hľadiska príčin Správa len v jednej vete konštatuje, že ... “v prípade iných lokalizácií a typov zhubných nádorov sa zmeny v klasifikácii mohli uplatniť iba v minimálnej miere a príčiny vzostupu incidencie treba hľadať okrem starnutia populácie v iných faktoroch“. Z textu nie je jasné či ide o lokalizáciu nádoru v rámci organizmu, alebo o územnú lokalizáciu. Petícia (napriek vynaloženej práci) vytrháva okres Šaľa z kontextu ostatných okresov SR, avšak podobne ako komentovaná správa nedáva do

príčinnej súvislosti karcinogénne látky nachádzajúcej sa v životnom prostredí okresu Šaľa (resp. karcinogénne látky v Duslo, a. s. - ich vplyv by sa mal prejavovať predovšetkým na zamestnancov podniku). Treba poznamenať, že spracovatelia Správy o hodnotení, nie sú povinní robiť podrobné analýzy zdravotného stavu obyvateľstva v danej lokalite. Všeobecne na environmentálne ohrozenie zdravia obyvateľstva má upozorniť Regionálny úrad národného zdravia so sídlom v danom kraji. Tento úrad k zámeru, resp. k Správe o hodnotení EIA, dáva spravidla predbežné stanovisko, Záväzné stanovisko dáva k územnému rozhodnutiu pre umiestnenie navrhovanej činnosti.

Bod 3.2 Posúdenie vplyvov nulového aj navrhovaného variantu na abiotické a biotické zložky životného prostredia sa opiera o poznanie súčasného stavu týchto zložiek a staršie výskumy (z druhej polovice minulého storočia, ktoré tvorili pracovnú náplň mnohých vedeckých a výskumných inštitúcií financovaných štátom). Súčasná legislatíva nepredpisuje výrobným a investičným subjektom pri posudzovaní navrhovaných činností realizáciu výskumov podobného charakteru. Takýto výskum v súčasnosti môže byť vyvolaný jednoznačným preukázaním významných zmien danej zložky životného prostredia, pričom rozhodujúci orgán stanoví spôsob jeho financovania. Vyššie uvedené skutočnosti platia aj pre posúdenie vplyvu imisného spádu a vplyvu vzliňajúcich podzemných vôd na pôdu. Ide o predpokladanú možnosť bez kvantifikácie údajov. Spracovateľ Správy môže v rámci posúdenia nulového aj navrhovaného variantu posúdiť opatrenia na obmedzenie rozsahu emisií (filtre, pračky emisií a pod.) a na zabránenie prieniku polutantov do podlažia (nepriepustné záchytné vane). Tieto opatrenia sú uvedené v Správe v časti C IV 1-5 v súlade s prílohou č. 11 zákona.

Bod 4 Prevzaté zo Správy o hodnotení. Navrhovateľ v súčasnosti rokuje s dodávateľmi technológií, bez konkretizácie parametrov technologických zariadení nie je možné spresniť údaje požadované v tomto bode. Je to uvedené aj v stanovisku spracovateľa bezpečnostnej analýzy. Navrhovaný zámer bude ďalej posudzovaný v rámci územného a stavebného konania. Správa hodnotí vplyv výroby na jednotlivé zložky životného prostredia. Posúdenie rizík z hľadiska bezpečnosti prevádzkovania je súčasťou bezpečnostnej správy podniku a priamo nesúvisí s procesom EIA. Verejnosť môže vstupovať do procesu spracovania posúdenia rizík a bezpečnostnej správy v priebehu stavebného konania.

Bod 5 Dotknuté obce - vysvetlenie:

Obsah správy o hodnotení navrhovanej činnosti „Výroba anilínu“ v podniku Duslo, a.s. je daný zákonom č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov činností na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Obsah správy stanovuje príloha č. 11 tohto zákona. Dotknuté obce v zmysle tejto prílohy sú uvedené v časti A II v bode 11 Dotknuté obce. Podľa výkladu pojmov k uvedenému zákonu dotknutou obcou je obec, na území (katastri) ktorej navrhovaná činnosť je, resp. sa plánuje realizovať, alebo na území ktorej sa predpokladajú významné vplyvy navrhovanej činnosti. Navrhovaná činnosť sa môže dotknúť katastrov viacerých obcí, na druhej strane navrhovanou činnosťou nemusí byť ovplyvnený celý kataster príslušnej obce. V hodnotení EIA podľa zákona č. 24/2006 Z.z. vo vzťahu k dotknutým obciam sa posudzujú predovšetkým vplyvy navrhovanej činnosti z hľadiska bežnej prevádzky zariadenia. Tieto vplyvy bývajú spravidla trvalé (napr. záber pôdy v k.ú. obce), nepretržité (napr. prevádzka sietí a potrubných rozvodov), periodické (doprava surovín, výrobkov, odvoz odpadov), ale aj náhodné (napr. spád imisií na určitú časť dotknutého územia). Na základe tohto posúdenia sú stanovené obce dotknuté bežnou prevádzkou existujúceho zariadenia, alebo navrhovanej činnosti. Hodnotenie EIA podľa zákona č. 24/2006 Z.z. v časti C III v bode 19 Prevádzkové riziká a ich možný vplyv na územie (možnosť vzniku havárií) skúma tiež či v existujúcich a navrhovaných technických a technologických riešeniach posudzovaného zariadenia nie sú potenciálne možnosti vzniku ZPH a analyzuje technické a technologické opatrenia na ich zamedzenie. Súčasťou hodnotenia EIA podľa osnovy prílohy č. 11 uvedeného zákona v časti C III bode 19 Prevádzkové riziká a ich možný vplyv na územie (možnosť vzniku havárií) je aj posúdenie dôsledkov závažných priemyselných havárií (ZPH), ktorých účinky a rozsah spravidla prekračujú dotknuté územie vymedzené pre bežnú

prevádzku zariadenia. Toto hodnotenie vychádza z bezpečnostných analýz realizovaných v zmysle zákona č. 261/2002 Z.z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov a súvisiacich predpisov. Na základe týchto analýz sa v území vymedzia obce s možným ohrozením života a zdravia obyvateľov v prípade vzniku ZPH. Výsledky bezpečnostných analýz prevádzkovateľ zariadenia v zmysle príslušných legislatívnych predpisov je povinný zverejniť v stanovenom rozsahu, vrátane zoznamu obcí ohrozených následkami ZPH a prerokovať s obcami opatrenia pre prípad vzniku ZPH. Prerokovanie je súčasťou schvaľovania Bezpečnostnej správy podniku, ktorú navrhovateľ predkladá príslušným orgánom štátnej správy, územným orgánom a príslušným obciam. Obec (Obecný úrad) je povinný o týchto skutočnostiach informovať občanov v mieste obvyklou formou. V správe o hodnotení sú uvedené prevádzkové riziká súčasných výrobných zariadení podniku, vrátane súčasného dovozu, skladovania a využitia anilínu, ktoré boli zverejnené na internete. O týchto skutočnostiach občania obcí ohrozených ZPH (sú uvedené v tab. č. 60 správy na str. 114) majú byť informovaní Obecným úradom, ktorý v prípade potreby, resp. požiadania je povinný poskytnúť podrobné vysvetlenie o možných ZPH a o opatreniach na likvidáciu ich dôsledkov. Prevádzkové riziká, vrátane rizika ZPH pre novonavrhovanú činnosť „výroba anilínu“, bude možné posúdiť najskôr až po spracovaní príslušnej projektovej dokumentácie. Treba pripomenúť, že posúdenie zámeru a hodnotenie navrhovanej činnosti v procese EIA patrí medzi vstupné hodnotenia investičných zámerov, na ktoré v rámci schvaľovacieho procesu danej investície budú nadväzovať ďalšie postupy schvaľovania a rozhodnutia v rámci územného, stavebného a kolaudačného konania.

Pozn.: V názve tabuľky namiesto „dotknutých obcí“ malo byť správne uvedené „obcí ohrozených ZPH“

Bod 6 Výskumné správy obsahujú detaily technologických procesov spolu so súborní analytických skúšok ktoré sú predmetom know-how výskumného ústavu s cieľom následnej patentovej ochrany. Výskumné správy a štúdie, boli podkladom pre vypracovanie správy o hodnotení v požadovanom rozsahu. Spoločnosť nie je povinná sprístupňovať verejnosti technologické riešenia v štádiu výskumu navyše zmluvne chránené voči tretím osobám. Medzi dokumenty o navrhovanej činnosti, ktoré navrhovateľ musí sprístupniť zo zákona, patria dokumenty procesu EIA - Zámer a Správa o hodnotení, informácia o nebezpečných látkach nachádzajúcich sa v zariadeniach podniku, ako aj informácia o možných závažných priemyselných haváriách (ZPH), opatreniach na ich zabránenie a o opatreniach počas priebehu ZPH. Túto povinnosť navrhovateľ splnil zverejnením na internete pod názvom „Informácia pre dotknutú verejnosť“ v januári 2010. Podnik spolu s Obecným úradom vypracujú pokyny, resp. by mali mať vypracované, pre spôsob ochrany obyvateľov obce v prípade vzniku ZPH. Túto informáciu Obecný úrad zverejní v mieste obvyklým spôsobom a počas priebehu ZPH pomocou informačných prostriedkov usmerňuje činnosť obyvateľov obce (podobne ako aj pri iných mobilizačných situáciách).

Bod 7.1-3 Vysvetlenie uvedené v bode 1.5 .Investičné náklady na ekologizáciu - je uvedený nesprávny údaj v eurách, t.j. nie v tis. eur ale eur.

Bod 7.4 Grafická príloha č. 1 bola spracovaná v požadovanej mierke 1:50000 z dostupných mapových podkladov. Má informatívny charakter a pri jej spracovaní sa nepožaduje rekognoskácia zástavby územia. Pri prejednávaní zámeru OÚ Močenok neupozornil na zásadné nezrovnalosti so skutočnosťou.

Bod 8.1 Systém a rozsah monitorovania emisií v podniku Duslo, a.s bude v ďalších stupňoch rozpracovania a prípravy výroby anilínu prerokovaný a odsúhlasený SIŽP v Nitre v závislosti na technickom a technologickom riešení výrobných zariadení. Spôsob monitorovania, úschovy a zverejňovania bude taktiež prerokovaný a odsúhlasený SIŽP v Nitre a s OÚ dotknutých obcí, vrátane umiestnenia monitorovacích staníc a panelov zverejňovania informácií. Spôsob kontroly nezávislou autoritou určí SIŽP v Nitre, alebo iný v aktuálnom čase zodpovedný orgán.

Bod 8.2 Emisie TZL boli v priebehu roka 2012 technicky doriešené a zrealizované. Emisie CO₂ sú predmetom riešenia v rámci novej výroby čpavku.

Bod 8.3 Poslaním Správy o hodnotení pre navrhovanú činnosť „Výroba anilínu“ nebolo vyčerpávajúco zhodnotiť vplyvy celej výroby podniku Duslo, a.s. na životné prostredie. V správe sú popísané hlavné zdroje znečistenia životného prostredia. Podľa zistení ide o zápach merkaptánu, ktorý sa pridáva aj do zemného plynu na identifikáciu jeho únikov z potrubí a spotrebičov v celej rozvodovej sieti zemného plynu. Úniky sú sporadické počas odstávok, opráv, demontáží zariadení a pod. a nie sú súčasťou pri chode zariadenia. Silná pachová stopa pri odkvapoch už malých množstiev je príčinou zápachu v okolí.

Bod 8.4 MŽP SR v liste zo dňa 28.1.2013 zaslaným spolu s pripomienkami JUDr. S. Hornej požaduje, aby v správe o hodnotení navrhovanej činnosti navrhovateľ ...“zohľadnil opodstatnené pripomienky k listu JUDr. S. Hornej, najmä problematiku dotknutých obcí“. Problematika dotknutých obcí a obcí ohrozených závažnými priemyselnými haváriami (ZPH) v podniku Duslo, a.s. je vysvetlená v časti Správy A II v bode 11 Dotknuté obce a v tomto dokumente v bode 5.

Bod 8.5 Súčasný povoľovací proces prevádzok ktoré spadajú pod integrované povolenia ani neumožňuje realizovať technológie, resp. ich časti, ktoré by nespĺňali kritériá BAT. Výroba anilínu ako takého nemá priamo stanovený BAT, ale zariadenia na ochranu ŽP používané pri výrobe anilínu (termooxidácia, termolýza, skladovanie a stáčanie) sú hodnotené podľa kritérií BAT a všetky ich spĺňajú. Je irelevantné konštatovať, že „zavádzame BAT, keď pri ich použití dôjde k nárastu emisií“. Bezodpadové technológie ktoré v celom rozsahu spracujú emisie je v súčasnosti všade vo svete nereálne. Ide o to, že sa v maximálnej možnej miere eliminujú negatívne vplyvy výroby na životné prostredie.

* Posudzovateľ pozorne preštudoval Správu o hodnotení, ako aj dôvody uvádzané v Stanovisku verejnosti k Správe o hodnotení navrhovanej činnosti „Výroba anilínu“. Na viaceré z položených otázok je daná odpoveď už priamo v hodnotenej Správe o hodnotení, ktorá je spracovaná komplexne a striktné podľa ustanovení zákona č. 24/2006 Z.z. S odpoveďami navrhovateľa a spracovateľa Správy o hodnotení posudzovateľ súhlasí.

Výroba anilínu - odpoveď Ministerstva životného prostredia SR na stanovisko občanov adresovaný JUDr. Soni Hornej s vyjadrením navrhovateľa k predmetnému stanovisku občanov zo dňa 15.07.2013(č. 7037/12-3.4/ml zo dňa 23.07.2013).

Sťažnosť voči postupu Ministerstva životného prostredia SR v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie navrhovanej činnosti „Výroba anilínu“ navrhovateľa Duslo, a.s.

- žiadosť o zaradenie doleuvedených obcí do dotknutého územia

(tri identické listy od obyvateľov obcí Horná Kráľová (Slavomíra Braunová - 30.05.2013), Dlhá Kráľová (Edita Čičová a Vojtech Čičo - 04.06.2013) a Cabaj-Čápor (Jozef Daniš - 04.06.2013) adresované Ministerstvu životného prostredia SR)

Žiadosť Odboru environmentálneho posudzovania Ministerstva životného prostredia SR adresované Odboru rezortnej kontroly Ministerstva životného prostredia SR (č. 7037/12-3.4 zo dňa 11.06.2013) - v žiadosti ide o vyjadrenie sa k listom uvedených občanov, ktorí podali sťažnosť identického znenia a v ktorej sa dožadujú aby ich obec bola „dotknutá“ podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. V tejto súvislosti žiada o vyjadrenie, či podanie občanov spĺňa náležitosti sťažnosti alebo ide o stanovisko k problematike, ktorú v súčasnosti posudzuje podľa uvedeného zákona.

Odpoveď Odboru rezortnej kontroly Ministerstva životného prostredia SR adresované Odboru environmentálneho posudzovania Ministerstva životného prostredia SR (č. 3230/2013-1.3 zo dňa 17.06.2013) - „Odbor rezortnej kontroly nekvalifikoval uvedené podania ako sťažnosť a v súlade s § 4 ods. 1 písm. a) zákona č. 9/2013 Z. z. o sťažnostiach

v znení neskorších predpisov ich považuje za stanoviská verejnosti k predmetnej navrhovanej činnosti, s obsahom ktorých sa MŽP SR vysporiada v rámci posudzovania vplyvov podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Pisatelia boli o tomto vyjadrení odboru rezortnej kontroly písomne informovaní“.

Žiadosť Ministerstva životného prostredia SR o zaujatie stanoviska k námietkám občanov k navrhovanej činnosti „Výroba anilínu“ adresovaná spoločnosti Duslo, a.s. zo dňa 24.06.2013.

Stanovisko navrhovateľa Duslo, a.s. k námietkám uvedených občanov (problematika stanovenia počtu dotknutých obcí, stanovisko verejnosti k správe o hodnotení navrhovanej činnosti) s vyjadrením spracovateľa Správy o hodnotení k sťažnosti uvedených občanov „Dotknuté obce a obce ohrozené závažnými priemyselnými haváriami“ zo dňa 08.07.2013 adresované Ministerstvu životného prostredia SR (č. VJ Ekológia-OŽP a OZ/2013/319 zo dňa 10.07.2013) - obsah Správy o hodnotení určuje príloha č. 11 zákona č. 24/2006 Z.z. o hodnotení vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (časť A II., bod 11 Dotknutá obec) v procese hodnotenia EIA sa vo vzťahu k dotknutým obciam posudzujú predovšetkým vplyvy navrhovanej činnosti z hľadiska bežnej prevádzky zariadenia. Tieto vplyvy bývajú spravidla trvalé (záber pôdy v katastrálnom území obce), nepretržité (prevádzka zariadenia, prevádzkové siete a potrubné rozvody), periodické (doprava surovín, výrobkov, odvoz odpadov), ale aj náhodné (imisný spád na určitú časť dotknutého územia). Na základe tohto posúdenia sú stanovené obce dotknuté bežnou prevádzkou existujúceho zariadenia, alebo navrhovanej činnosti. V procese hodnotenia EIA (príloha č. 11 zákona č. 24/2006 Z. z. o hodnotení vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, časť C III., bod 19) sa sledujú aj možnosti vzniku závažných priemyselných havárií v existujúcich a navrhovaných zariadeniach a analyzujú sa technické a technologické opatrenia na ich zamedzenie. Toto hodnotenie vychádza z bezpečnostných analýz realizovaných v zmysle zákona č. 261/2002 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Na základe týchto analýz sa v území vymedzia obce s možným ohrozením života a zdravia obyvateľov v prípade vzniku havarijného stavu. Výsledky bezpečnostných analýz je prevádzkovateľ zariadenia povinný zverejniť v stanovenom rozsahu, vrátane zoznamu obcí ohrozených následkami havárií a prerokovať s obcami opatrenia v prípade ich vzniku. Prerokovanie je súčasťou schvaľovania Bezpečnostnej správy podniku, ktorú navrhovateľ predkladá príslušným orgánom štátnej správy, územným orgánom a príslušným obciam. Obec je povinná o týchto skutočnostiach informovať občanov v mieste obvyklou formou. Prevádzkové riziká, vrátane závažných priemyselných havárií, bude pre navrhovanú činnosť „Výroba anilínu“ možné posúdiť najskôr po spracovaní príslušnej projektovej dokumentácie. Treba pripomenúť, že posúdenie a zhodnotenie navrhovanej činnosti v procese EIA patrí medzi vstupné hodnotenie investičných zámerov, na ktoré v rámci schvaľovacieho procesu danej investície budú nadväzovať ďalšie postupy schvaľovania a rozhodnutia v rámci územného, stavebného a kolaudačného konania.

Výroba anilínu - odpovede Ministerstva životného prostredia SR na stanovisko uvedených občanov (č. 7037/12-3.4/ml zo dňa 23.07.2013).

Stanovisko občianky obce Močenok (Alžbeta Horská) k navrhovanej činnosti adresovaný ministrovi životného prostredia SR zo dňa 10.06.2013 – v empaticky ladenom liste ide viac-menej o osobné environmentálne vyznanie sa pisateľky a o úvahy všeobecného charakteru, ako o konkrétne a jasne formulované pripomienky k navrhovanej činnosti.

MŽP SR odpovedalo v tom zmysle, že pripomienky budú zohľadnené v záverečnom stanovisku.

5. Vypracovanie odborného posudku podľa § 36 zákona č. 24/2006 Z. z. (kto a kedy vypracoval odborný posudok a jeho závery)

Spracovateľom odborného posudku a návrhu záverečného stanoviska z posúdenia navrhovanej činnosti v zmysle ustanovení § 36 ods. 6 a ods. 7, § 37 a prílohy č. 12 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov a na základe poverenia Sekcie environmentálneho hodnotenia a riadenia - Odboru environmentálneho posudzovania Ministerstva životného prostredia SR (č. 2627/-3.4/ml zo dňa 22.07.2013) je RNDr. Matúš Považaj, CSc., zapísaný dňa 26.08.2002 ako fyzická osoba do zoznamu odborne spôsobilých osôb Ministerstva životného prostredia SR pod číslom 350/2002-OPV, oblasti činnosti: 3g, 3i, 3r.

V odbornom posudku, ktorý má 83 strán, posudzovateľ na záver uvádza:

V procese posudzovania boli zo strany navrhovateľa vypracované doplňujúce informácie a stanoviská k predloženým pripomienkam jednotlivých dotknutých orgánov a organizácií, ktoré sa zúčastnili na procese posudzovania navrhovanej činnosti. Realizáciou navrhovanej činnosti sa zabezpečí dostatočná ochrana jednotlivých zložiek životného prostredia. Samotná realizácia navrhovaného variantu „Výroba anilínu“ je podrobne popísaná v posudzovanej Správe o hodnotení.

Záverom možno konštatovať, že dodržaním opatrení uvedených pri realizácii stavby, pri samotnej prevádzke výroby anilínu, pri zabezpečení opatrení proti vzniku havarijného stavu a dodržaní ustanovení všetkých legislatívnych predpisov a technických noriem a navrhnutých opatrení uvedených v stanoviskách účastníkov procesu posudzovania, ktorí hodnotili navrhovanú činnosť ako nekonfliktnú pri dopade na jednotlivé zložky životného prostredia, **nepredpokladá negatívny vplyv** na životné prostredie pri výstavbe ani pri prevádzkovaní výroby anilínu v spoločnosti Duslo, a.s. ani negatívny vplyv na zdravotný stav obyvateľstva v predmetnom území.

Ďalej uvádza, že ho prekvapila identita textu zaslaných „sťažností“ od obyvateľov z troch obcí dotknutého územia. Podobne, ako v prípade podaného Stanoviska verejnosti k Správe o hodnotení k navrhovanej činnosti „Výroba anilínu“, aj v tomto prípade ide o zdôraznenie environmentálneho cítenia laickej verejnosti.

IV. KOMPLEXNÉ ZHODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

Hodnotené boli vplyvy navrhovanej činnosti vzhľadom na jej technickú úroveň a zásah na prírodné prostredie (ovzdušie, povrchové a podzemné vody, pôda, biotický komplex), vplyvy činnosti na krajinu, urbanistický komplex, využitie územia, technickú infraštruktúru a vplyvy činnosti na zdravie obyvateľstva s nasledujúcimi závermi:

Nulový variant

Nulový variant je variant stavu, ktorý by nastal, ak by sa strategický dokument neprijal a ak by sa navrhovaná činnosť neuskutočnila. Navrhovaná činnosť je situovaná do konkrétneho územia a do existujúceho výrobného areálu spoločnosti Duslo, a.s. Je preto logické, že novonavrhovaná výrobná jednotka bude využívať technickú a hospodársku infraštruktúru územia a samotného areálu (vodovod, kanalizácia, energorozvody a pod.), pričom treba posúdiť ich technické parametre z hľadiska vhodnosti a dostatočnosti ich využitia pre novonavrhovanú činnosť. Rovnako treba posúdiť aj dostatočnosť prírodných zdrojov (pôda, vodné zdroje a i.) a recipientov (vodné recipienty, súčasné znečistenie ovzdušia, plochy pre odkaliská, skládky odpadov a pod.) a to tak z hľadiska dodržania prípustných, normami stanovených, limitov ich znečistenia, ako aj ohrozenia zdravotného stavu obyvateľov dotknutého územia.

Variant „Výroba anilínu“

Vplyvy na ovzdušie

Vypúšťanie znečisťujúcich látok do ovzdušia, ktoré je z technologických dôvodov nevyhnutné, sa uskutočňuje po riadenom prechode čistiacim zariadením cez výduchy, výpuste a komíny. Pre znečisťujúce látky sú stanovené prísne emisné limity minimalizujúce ich množstvá, ktoré sú v celom rozsahu dodržiavané. Evidované výstupy emisií z technológií spoločnosti Duslo, a.s. do ovzdušia cez výduchy a komíny sú upravované zariadeniami na ochranu životného prostredia (textilné filtre, absorpčné kolóny, cyklónové odlučovače, mokré pračky, selektívna katalytická redukcia a pod.) a sú taktiež monitorované.

Podrobnejšie vyhodnotenie emisnej situácie v spoločnosti Duslo, a.s. a v dotknutom území je uvedené v samostatnom posudku „Odborný posudok podľa § 17 zákona č. 137/2010 Z.z. o ovzduší na Výrobnú anilínu“, doc. RNDr. F. Hesek, CSc., Bratislava, júl 2012“. Limitné hodnoty emisií hodnotených znečisťujúcich látok a termíny ich dosiahnutia stanovuje vyhláška MŽP SR č. 410/2012 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší.

Zdroje znečistenia ovzdušia z výroby anilínu: množstvo emisií bude minimalizované viacerými spôsobmi - **technologické zariadenia budú pracovať v uzatvorenom systéme**, suroviny a energie sa budú dopravovať uzatvorenými potrubnými rozvodmi. Cieľom je dosiahnuť maximálne možnú hermetizáciu technológií na úrovni BAT. Odplyny vznikajúce v procese výroby anilínu, dýchania zásobných nádrží, ako aj zo stáčania a plnenia cisterien, **budú spoločne spracované termooxidačným spôsobom**. Termooxidácia sa bude uskutočňovať vzdušným kyslíkom pri riadenej teplote oxidačného priestoru s cieľom optimalizácie zloženia spalín. Použité budú nízkoemisné horáky, pričom obsah NO_x v spalínach bude znižovaný nekatalytickou selektívnou redukciou. Teplotný režim termooxidačného procesu bude udržiavaný potrebným prídavkom zemného plynu. Zneškodňovanie odplynov termooxidačným spôsobom patrí medzi BAT na zneškodňovanie organických plynov a pár a garantuje vysoký stupeň účinnosti odstránenia znečisťujúcich látok. Vzhľadom na fyzikálne vlastnosti benzénu musia byť odplynové potrubia zo skladovania a stáčania benzénu v zime ohrievané, aby sa predišlo jeho kondenzácii, vytuhnutiu a upchatiu potrubia. Pre včasnú identifikáciu únikov organických plynov a pár bude zavedený **monitorovací systém** s možnosťou kontinuálneho monitoringu. Havarijné odtlakovanie výroby bude riešené zaústením do jestvujúceho poľného horáka na výrobní VJ Prísady. Pre výrobu anilínu budú dodržiavané platné limitné hmotnostné toky v zmysle ustanovení § 8 ods. 5 vyhlášky MŽP SR č. 411/2012 Z.z. o monitorovaní emisií zo stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia a kvality ovzdušia v ich okolí a emisné limity v zmysle ustanovení vyhlášky MŽP SR č. 410/2012 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší nasledovne:

NO_2 - pri hmotnostnom toku väčšom ako 2 kg.h^{-1} je koncentrácia menšia alebo rovná 350 mg.m^{-3}

TZL - pri hmotnostnom toku menšom ako $0,2 \text{ kg.h}^{-1}$ je koncentrácia menšia alebo rovná 150 mg.m^{-3} pri hmotnostnom toku väčšom alebo rovnom ako $0,2 \text{ kg.h}^{-1}$ je koncentrácia menšia alebo rovná 20 mg.m^{-3}

SO_2 - pri hmotnostnom toku väčšom ako 2 kg.h^{-1} je koncentrácia menšia alebo rovná 50 mg.m^{-3}

CO - hmotnostný tok oxidu uhoľnatého musí byť menší alebo rovný 5 kg.h^{-1} .

HCl - pri hmotnostnom toku väčšom ako $0,2 \text{ kg.h}^{-1}$ je koncentrácia menšia alebo rovná 30 mg.m^{-3}

ΣC - hmotnostný tok celkového organického uhlíka musí byť menší alebo rovný 1 kg.h^{-1}

Výstup z termooxidácie (po realizácii činnosti - fond pracovnej doby 8 760 h)**Množstvo odplynu NO_x (NO+NO₂)**

m ³ .h ⁻¹	mg.m ⁻³	kg.h ⁻¹	t.r ⁻¹
937	129,0	0,113	0,989

Zloženie odplynu z termooxidácie:

Zložka	% obj.	% hm.	mg.l ⁻¹
CO ₂	4,19	6,550	78,00
NO	0,00001	0,00001	0,00
O ₂	5,002	5,690	67,76
H ₂ O	7,348	4,700	55,97
N ₂	83,453	83,05	988,96

* Emisné limity pre oxidy dusíka (NO₂): pri hmotnostnom toku oxidov dusíka väčším ako 2 kg.h⁻¹ je koncentrácia menšia alebo sa rovná 350 mg.m⁻³.

Výstup z výroby vodíka (po realizácii činnosti - fond pracovnej doby 8 760 h) Spotreba zemného plynu = 38 332 000 Nm³.h⁻¹Odplyn z reformingu = 44 000 Nm³.h⁻¹Emisné limity pre oxidy dusíka (NO₂): koncentrácia musí byť menšia alebo rovná 200 mg.m⁻³Emisné limity pre oxid uhoľnatý - koncentrácia musí byť menšia alebo rovná 100 mg.m⁻³Celkové množstvo emisií z výroby anilínu bude maximálne 0,989 + 119,486 = 120,475 t.r⁻¹

Zdroje znečistenia vôd v spoločnosti Duslo, a.s.: každá prevádzka spoločnosti Duslo, a.s. má stanovené limity pre znečisťujúce látky v odpadových vodách a ich dodržiavanie je pre prevádzku záväzné. Podnik má delenú kanalizačnú sieť osobitne pre technologické - chemické odpadové vody a splaškové odpadové vody a osobitne pre zrážkové odpadové vody.

Zdroje znečistenia vôd z výroby anilínu: vo výrobnej jednotke budú vznikať technologické - chemické odpadové vody, oplachové odpadové vody, výplachové odpadové vody (odstávky a sanácie technologického zariadenia) a zrážkové odpadové vody z teritória výrobnej jednotky, havarijných vaní a plôch pre skladovanie surovín a výrobkov. Technologické - chemické odpadové vody z procesu výroby anilínu (nitrácia benzénu a destilácia anilínu) budú prechádzať cez stupeň extrakcie a stripovania časti nitrácie benzénu. Úprava technologických - chemických odpadových vôd bude spočívať v úprave pH (neutralizácia prídavkom kyseliny) a následnom oddestilovaní prchavých organických látok (benzén, anilín, nitrobenzén), ktoré budú opätovne využité v technologickom procese. V odpadových vodách zostanú slabo prchavé látky - soli sulfónových kyselín, nitroderiváty fenolu a zvyšok nitrobenzénu. Takto upravená voda bude spracovaná termolýzou pri teplotách okolo 300°C a tlaku 10 MPa, pričom kyslík obsiahnutý v nitroderivátoch bude využitý na parciálnu oxidáciu ťažko rozložiteľných látok.

Voda z termolýzy bude podrobená analýze a po pozitívnej analytickej kontrole bude odvedená do zásobnej nádrže pre upravené odpadové vody.

Oplachové vody zo zachytých vaní, výplachové vody z čistenia zariadenia pri odstávkach výroby, ako aj samotné technologické - chemické vody budú zhromažďované v samostatných nádržiach, odkiaľ budú odvádzané do dvoch zásobných nádrží odpadových vôd (objem 2x500 m³) umiestnených v havarijnej vani vyhovujúceho objemu a v prípade ich znečistenia sa odvedú na úpravu vody alebo na MB ČOV.

Zrážkové vody zachytené v havarijných vaniach budú analyzované a v prípade vyhovujúcej kvality budú odvedené do dvoch zásobných nádrží odpadových vôd (objem 2x500 m³), ktoré budú umiestnené v havarijnej vani vyhovujúceho objemu. V prípade znečistenia sa odvedú na úpravu vody. Zrážkové vody z komunikácií a voľných plôch budú zvedené do

novovytvorenú zrážkovú kanalizáciu, ktorá bude pred napojením na existujúcu zrážkovú kanalizáciu opatrená uzatváracou šachtou. V prípade zistenia úniku médií do zrážkovej kanalizácie sa úniky odčerpajú na úpravu vôd.

Ročná produkcia odpadových vôd vypúšťaných z výroby anilínu cez termolýzny stupeň sa predpokladá v objeme 131 400 m³.

Technické parametre ČOV v súvislosti s výrobou anilínu:

- prietok odpadových vôd z navrhovanej technológie bude 15 m³.h⁻¹, pričom zmenu prietoku odpadových vôd ich prechodom cez BČOV nie je možné očakávať,
- pH odpadových vôd z navrhovanej technológie môže dosiahnuť až 9,7 a po ich zmiešaní s ostatnými odpadovými vodami klesne hodnota pH na BČOV na 7,5 až 8,5, tieto hodnoty sú vyhovujúce z hľadiska biočistenia odpadových vôd,
- množstvo CHSK z navrhovanej technológie bude 52 kg.h⁻¹, t.j. stupeň eliminácie CHSK za použitia aktivovaného kalu v BČOV nad 95% je reálne, zvyškové množstvo CHSK vo vyčistenej vode bude 2,6 kg.h⁻¹,
- množstvo NH₄-N z navrhovanej technológie bude 8,2 kg.h⁻¹, priemerná účinnosť jeho odstránenia je na úrovni 97%, z čoho vyplýva, že zvyškové množstvo NH₄-N vo vyčistenej vode bude 0,25 kg.h⁻¹,
- množstvo NO₂-N z navrhovanej technológie bude 13,5 kg.h⁻¹, priemerná účinnosť jeho odstránenia je na úrovni 99%, z čoho vyplýva, že zvyškové množstvo NO₂-N vo vyčistenej vode bude 0,14 kg.h⁻¹,
- množstvo NO₃-N z uvažovanej technológie bude 0,7 kg.h⁻¹ čo je nízka hodnota a pri dostatočnom množstve denitrifikačného substrátu by bola hodnota prakticky nulová, do bilancovania bola použitá účinnosť odstránenia na úrovni 70% a tým zvyškové množstvo NO₃-N vo vyčistenej vode bude 0,5 kg.h⁻¹.
- množstvo NO_x-N (NO₂-N + NO₃-N) z navrhovanej technológie bude 14,2 kg.h⁻¹, vo vyčistenej vode NO_x-N bude predstavovať výlučne NO₃-N v množstve 0,5 kg.h⁻¹,
- množstvo ΣN z navrhovanej technológie bude 22,3 kg.h⁻¹, ΣN bude tvorený súčtom NH₄-N, NO₂-N a NO₃-N, vo vyčistenej vode zvyškové množstvo ΣN bude 0,89 kg.h⁻¹,
- na MB ČOV nie je realizovaná technológia na odstránenie rozpustených látok, čím cez BČOV budú prechádzať v nezmenenom množstve, po realizácii navrhovanej technológie nárast bude predstavovať 265 kg.h⁻¹.
- na BČOV nie je realizovaná technológia na odstránenie síranových iónov, čím cez BČOV budú prechádzať v nezmenenom množstve, po realizácii navrhovanej technológie nárast bude predstavovať 54 kg.h⁻¹.

Okrem odpadových vôd, ktoré budú prechádzať termolýzou, bude výroba anilínu produkovať cca 15 m³.h⁻¹ oplachových vôd so zvyškovým znečistením do 950,0 mg.l⁻¹, čo predstavuje 14,3 kg.h⁻¹, ktoré budú po kontrolnej analýze prečerpávané na BČOV. Zrealizovaná rekonštrukcia MB ČOV výrazným spôsobom prispela k odstraňovaniu dusíkatých látok a organického znečistenia z odpadových vôd, pričom sa pohybuje na úrovni nad 95%. Percentuálny podiel znečistenia z výroby anilínu na kvalitu odpadových vôd vypúšťaných do recipienta jednoznačne poukazuje, že výroba anilínu má nevýznamný vplyv na celkovom znečistení odpadových vôd.

Vplyvy na horninové prostredie: počas výstavby výroby anilínu dôjde k nevyhnutnému narušeniu pôdy a vrchných kvartérnych vrstiev horninového prostredia pri jeho zakladaní, pri úprave objektov, komunikácii a spevnených plôch. Samotné zemné práce a úpravy povrchov nespôsobia kontamináciu horninového prostredia. Pri zistení kontaminovanej zeminy sa bude postupovať v súlade s POH. Ochranu horninového prostredia pred kontamináciou

z prevádzky budú zabezpečovať stavebné úpravy - vytvorenie nepriepustných vaní pod zariadeniami s rizikom úniku škodlivých látok, resp. vytvorenie záchytných nádrží a tlakovej kanalizácie zo zvarovaných oceľových rúr pre chemicky znečistené vody. Geomorfologické pomery a geodynamické javy v posudzovanom území výroba anilínu neovplyvní.

Vplyvy na pôdu: z umiestnenia výrobných jednotiek na bloku 54 je zrejmé, že nebude potrebný trvalý ani dočasný záber poľnohospodárskeho alebo lesného pôdneho fondu ani výrub drevín. Zástavbu blízkeho okolia tvoria stavebné objekty a priemyselné zariadenia v areáli spoločnosti Duslo, a.s. a poľnohospodárska pôda v jeho okolí. Výberom staveniska sa sledovalo najlepšie možné využitie existujúceho priestoru z pohľadu bezpečnosti, logistiky a minimalizácie prepravných vzdialeností.

Hlukové pomery: počas výstavby bude na stavbe hluk zo stavebných prác, stavebných mechanizmov a nákladnej dopravy, ktorý bude obťažovať najmä zamestnancov na blízkyh pracoviskách. Vylúčenie stavebných prác v nočnom čase zamedzí obťažovaniu hlukom obyvateľov blízkyh obytných súborov (Gorazdov, Kľučiareň, Horný Jatov). Navrhnuté technologické zariadenia musia zodpovedať legislatívnym predpisom a technickým normám platným v SR, resp. v EÚ. V prípade nedodržania týchto noriem dodávateľ týchto zariadení musí zabezpečiť opatrenia na zabezpečenie prípustných hodnôt hladín hluku podľa vyhlášky Ministerstva zdravotníctva SR č. 549/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí a to $L_{Aeq,p} = 70$ dB pre deň, večer a noc pre územia kategórie IV., napr. akusticky vhodnou kapotážou hlučných zariadení. Pre jednotlivé pracovné profesie pri výrobe anilínu musia byť dodržiavané expozičné limity pre hlučnosť. Určujúca je veličina, ktorá kvantitatívne charakterizuje hluk a používa sa na hodnotenie expozície hluku z hľadiska ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci:

- limitná hodnota expozície hluku (L_{AEX} , 8h, L) je hodnota určujúcej veličiny, ktorá nesmie byť u zamestnanca prekročená s použitím chráničov sluchu,
- akčná hodnota expozície hluku (L_{AEX} , 8h, a) je hodnota určujúcej veličiny hluku, pri ktorej prekročení sa vykonávajú opatrenia na zníženie hluku,
- určujúcimi veličinami hluku na pracoviskách sú normalizovaná hladina hlukovej expozície (L_{AEX} , 8h) a vrcholová hladina C akustického tlaku (L_{CPk}).

Na ochranu zdravia zamestnancov pred počuteľným zvukom sa ustanovujú prípustné hodnoty expozície hluku a akčné hodnoty expozície hluku nasledovne:

- limitné hodnoty expozície L_{AEX} , 8h, L = 87 dB a $L_{CPk} = 140$ dB,
- horné akčné hodnoty expozície L_{AEX} , 8h, a = 85 dB a $L_{CPk} = 137$ dB,
- dolné akčné hodnoty expozície L_{AEX} , 8h, a = 80 dB a $L_{CPk} = 135$ dB,
- pri uplatňovaní limitných hodnôt expozície tlmenie spôsobené chráničmi sluchu sa berie do úvahy a pri akčných hodnotách sa neberie do úvahy.

Vplyvy na genofond a biodiverzitu: biotopy dotknutého územia prevádzka výroby anilínu neovplyvní. Vplyv, ktorý by sa mohol prejaviť synergickými účinkami z iných zdrojov devastácie prostredia (doprava, iné výrobné aktivity a pod.) je nezreteľný a na zachovaní, či zmenách genofondu a biodiverzity sa prakticky neprejaví.

Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma: na voľné plochy areálu sa vzťahuje základný 1. stupeň ochrany v zmysle § 12 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny. V dotknutom území sa v súčasnosti nachádzajú tri chránené územia - jedna chránená prírodná pamiatka a dva chránené areály:

- chránená prírodná pamiatka Trnovecké mŕtve rameno (vyhlásená nariadením ONV Galanta č. 11-V/1983 zo dňa 9.9.1983) - katastrálne územie Trnovec nad Váhom a Šaľa-Veča (rozloha 6,5776 ha) - nachádza sa severne od Trnovca nad Váhom vo výške 115 m

n.m. Ide o zvyšok mŕtveho ramena s mäkkým lužným lesíkom, močiarnou vegetáciou a výskytom chránených druhov obojživelníkov a vtákov,

- chránený areál Park v Močenku (výmera 5,87 ha, vyhlásenie v roku 1982),
- chránený areál Park vo Veči (výmera 1,93 ha, vyhlásenie v roku 1983).

V rámci systému NATURA 2000 sa na území okresu nachádza časť chráneného vtáčieho územia Kráľová (vyhláška MŽP SR č. 21/2008 Z.z.). Národný zoznam území európskeho významu obsahuje z územia okresu dve lokality:

- Bačove slaniská, katastrálne územie Hájske, Horná Kráľová, výmera lokality je 59,28 ha, stupeň ochrany 3, vnútrozemské slaniská a slané lúky a panónske slané stepi a slaniská,
- Síky, katastrálne územie Močenok, výmera lokality: 32,51 ha, stupeň ochrany 4, nížinné a podhorské kosné lúky, vnútrozemské slaniská a slané lúky.

V širšom katastrálnom území bol vymedzený biokoridor nadregionálneho významu - Rieka Váh, biokoridor miestneho významu - Trnovec - Amerika a päť biocentier miestneho významu. V dotknutom území sa nachádza až 6 regionálnych významných mokradí: Majer Mešterik (Močenok), Trnovecké mŕtve rameno Váhu II. (Šaľa-Veča - Trnovec nad Váhom), Na Bystrom (Šaľa - Trnovec nad Váhom), Jazero pri Trnovci I., II., Zvyšok pôvodného koryta Váhu pri Trnovci (Trnovec nad Váhom).

Plánovaná prevádzka výroby anilínu nezasahuje a neovplyvní biorežim žiadnych chránených území, biokoridorov, biocentier a ich ochranných pásiem.

V dotknutom území sa nachádzajú pásma hygienickej ochrany 1 vodného zdroja (20 m), ochranné pásma vodného toku Dlhý kanál (6 m), železničnej trate (60 m), železničnej vlečky (30 m), nadzemných rozvodov vysokého napätia 220 kV a 110 kV (15 m), 22 kV (10 m) a transformátorovej stanice (30 m).

Vplyvy na územný systém ekologickej stability: hodnotenie ekologickej stability územia vychádza zo stupňa jeho kultúrnej premeny, ktorá korešponduje aj s antropogénnymi vplyvmi na dotknuté územie. Klasifikácia územia podľa stupňa ekologickej stability má iba orientačný charakter a podáva iba základné hodnotenie o stave a štruktúre daného územia. Výpočet stupňa ekologickej stability vychádza z celkového pomeru súčtu váhových koeficientov zastúpenia jednotlivých výmer pozemkov k celkovej výmere hodnoteného územia. Pre vyhodnotenie stupňa ekologickej stability predmetného územia, vzhľadom na malú rozlohu územia okresu Šaľa (335 km²) a jeho pomerne rovnaké geomorfologické členenie, sa pre celkovú kalkuláciu jednotlivých výmer pozemkov zbral celookresný prehľad. Podľa metodického postupu Ústavu krajiny ekológie SAV priemerná hodnota 1,16 vypovedá o veľmi nízkej ekologickej stabilite predmetného územia.

Vplyvy na krajinu: prevádzka výroby anilínu nebude meniť súčasnú štruktúru a existujúce funkčné systémy a prvky krajiny.

Odpadové hospodárstvo: spoločnosť Duslo, a.s. má vybudované odpadové hospodárstvo s možnosťou poskytovania služieb zneškodňovania odpadov aj iným subjektom. Zberné miesta na prevádzkach sú vytvorené a upravené tak, aby zodpovedali charakteru odpadu (zber do kontajnerov, sudov, upravené skladovanie a manipulačné plochy). Vyprodukované odpady sú ďalej zneškodňované nasledovným spôsobom:

- spaľovanie v spaľovni nebezpečného odpadu, kde sa zneškodňujú odpady spoločnosti Duslo, a.s. a vhodné odpady od externých organizácií,
- uloženie na skládke odpadov Pusté Sady,
- uloženie na skládke odpadov Budmerice,
- zhodnocovanie alebo zneškodnenie inými organizáciami,
- odpredaj na iné využitie (napr. pre domácnosti)

Spaľovňa odpadov je ťažiskovým objektom na zneškodňovanie odpadov v spoločnosti Duslo, a.s. Zariadenia spaľovne odpadov sú určené k termickému zneškodňovaniu tuhých a kvapalných spáliteľných odpadov produkovaných v rámci všetkých činností spoločnosti Duslo, a.s. a spáliteľných odpadov od externých producentov odpadov. Prednosťou spaľovne je, že umožňuje spaľovať aj nebezpečné odpady so zvýšeným obsahom chlóru a síry. Prevádzka spaľovne je vybavená pomerne veľkým množstvom zásobníkov na kvapalné odpady, v ktorých je možné skladovať jednotlivé druhy odpadov, čo zabezpečuje ich plynulé dávkovanie do spaľovacích zariadení. Jednotlivé technologické stupne sú nasledovné:

- príjem odpadov - tuhé a kvapalné odpady možno prijímať v autocisternách, kontajneroch a sudoch, súčasťou zariadenia na úpravu tuhých odpadov je drvič,
- spaľovacia časť - je riešená ako systém dvoch samostatných spaľovacích liniek - linky rotačnej pece s dohorievacou komorou a linky fluidnej pece. Kým fluidná pec slúži na spaľovanie čistiarenských kalov a kvapalných odpadov s obsahom chlóru pod 1%, v rotačnej peci je možné spaľovať tuhé, pastovité aj kvapalné odpady s obsahom chlóru nad 1%. V dohorievacej komore sa odpady zneškodňujú pri teplote 1 100°C a zdržnej dobe 2 s, čím sa zabezpečí úplná deštrukcia nebezpečných vysokostabilných látok. Požadovaná teplota sa dosahuje pomocou nového kombinovaného horáka, ktorý je riadený samostatným riadiacim systémom. Nespáliteľný zvyšok vypadáva z rotačnej pece vo forme strusky.
- spalínový kotol - za účelom využitia tepla spalín je v každej linke zaradený spalínový kotol vyrábajúci nasýtenú vodnú paru, ktorá sa zo spoločného parného bubna napája na celopodnikovú sieť a využíva sa na vyhrievanie iných prevádzok.

Čistenie spalín tvorí súbor niekoľkých technológií, ktoré zabezpečujú odstraňovanie škodlivín zo spalín nasledovným spôsobom:

- tkaninový filter - častice dioxínov a ťažkých kovov sú adsorbované na aktívnom kokse, ktorý sa dávkuje do spalín na vstupe do ekonomizéra. Takto adsorbované škodliviny sa spoločne s popolčekom zachytávajú na tkaninovom filtri,
- dvojestupňové mokré pranie - v pračke prvého stupňa sú spaliny skrápané vodou a dochádza tu k absorpcii ťažkých kovov, HCl a HF. V druhej pračke sa v kvapaline absorbuje SO₂. Do tejto pračky sa pridáva hydroxid vápenatý a po absorpcii SO₂ a jeho oxidácii sa tvorí síran vápenatý. Odpadové vody z mokrého prania sú upravované v systéme čistenia odpadových vôd. Upravuje sa odpadová voda z prvej pračky, ktorá je kontaminovaná ťažkými kovmi a anorganickými zlúčeninami chlóru a fluóru. Nerozpustné hydroxidy kovov sa oddeľujú vo forme kalov a následne sa odvodňujú v kalolise. Vyčistená voda sa po úprave pH odvádza na MB ČOV,
- DENOX - na zníženie koncentrácie oxidov dusíka sa používa systém nekatalytickej redukcie, kedy sa do výstupnej časti spaľovacích komôr nastrekuje vodný roztok amoniaku.

Po odstránení škodlivých látok zo spalín, sú plynné exhaláty vypúšťané cez 60 m vysoký komín do ovzdušia. Ešte pred týmto výstupom je odoberaná vzorka do kontinuálneho monitorovacieho systému na zisťovanie obsahu znečisťujúcich látok v spalínach (HCl, HF, CO, SO₂, NO_x, TOC, TZL). Kvalita vyčistených dymových plynov je sledovaná kontinuálnym monitorovacím systémom. Odpadové vody z čistenia spalín sú odvádzané na ČOV, kde sú následne čistené. Tuhé odpady zo spaľovania (škvara a popol z rotačnej pece, tuhý odpad z čistenia plynov) sú zneškodňované na skládke vhodného typu. Tuhý odpad z čistenia plynov je pred uložením na skládku stabilizovaný solidifikáciou.

V roku 2011 bolo v spaľovni spoločnosti Duslo, a.s. celkovo zneškodnených 4 527,52 t odpadov. Na skládky v roku 2011 bolo spolu vyvezených 12 084,49 ton odpadov. Odpady zhodnocované, alebo zneškodnené inými organizáciami v roku 2011 boli v objeme 74,02 t.

Odpady vyprodukované pri výrobe anilínu: destilačné zvyšky z čistenia anilínu budú spaľované v spaľovni odpadov. Deaktivovaný katalyzátor (Ni - 6 500 kg, CoMo - 1 400 kg, ZnO - 2 200 kg, FeCr - 8 800 kg) bude regenerovaný v existujúcom systéme regenerácie SBU-O spoločnosti Duslo, a.s., resp. u dodávateľa. Zneškodňovanie odpadov z prevádzky a údržby výroby anilínu bude riešené v rámci odpadového hospodárstva spoločnosti Duslo, a.s. Iné technologické odpady z výroby anilínu nevzniknú.

Katalógové číslo a kategória odpadu	Druh odpadu	Množstvo odpadu
Výroba anilínu		
07 01 08 N	iné destilačné zvyšky a reakčné splodiny	490 t.r ⁻¹
15 01 10 N	obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok alebo kontaminované nebezpečnými látkami	9 kg.r ⁻¹
Katalyzátory pre reforming		
16 08 03 O	používané katalyzátory obsahujúce prechodové kovy alebo zlúčeniny prechodových kovov, inak nešpecifikované	18,90 t/10 rokov
Adsorbenty pre PSA		
15 02 03 O	adsorbenty, filtračné materiály v zložení LMS G2000B molekulové sito - 38000 kg, LAC552 aktívne uhlie - 20000 kg, LA20 t.j. Al ₂ O ₃ - 2500 kg. Zneškodnenie : 1x10 rokov - aktívne uhlie spálením na spaľovni Duslo, a.s., molekulové sito a Al ₂ O ₃ uložením na skládke vhodného typu	60,50 t/10 rokov

Vplyvy na štruktúru sídiel, bývanie, architektúru a budovy: prevádzka výroby anilínu neovplyvní štruktúru sídiel, bývanie, architektúru a budovy dotknutého územia.

Vplyvy na priemyselnú a poľnohospodársku výrobu: v záujme zachovania trhov a rozširovania odbytu svojich výrobkov spoločnosť Duslo, a.s. postupne modernizuje svoju výrobu a stavia nové výrobné jednotky. Modernizáciou výroby sleduje jednak zabezpečenie dostatočnej výrobnéj kapacity pre predpokladanú spotrebu a zároveň aj postupné znižovanie environmentálnej záťaže dotknutého územia spôsobované zastaranými výrobnými zariadeniami. Spoločnosť Duslo, a.s. venuje sústavnú pozornosť otázkam bezpečnosti a ochrane zdravia, starostlivosti o životné prostredie a odstraňovaniu negatívnych účinkov svojich prevádzok na okolie. Dokladom tohto úsilia sú investície do technologických zariadení a do opatrení v tejto oblasti, ktoré v priebehu rokov 2000-2011 predstavujú sumu 34,111 mil. €. Na potrebu výstavby novej výrobnéj jednotky anilínu poukazujú interné analýzy spoločnosti Duslo, a.s. Nová výrobná jednotka bude využívať najmodernejšie technologické zariadenia, najmä s ohľadom na prevádzkovú bezpečnosť a zníženie environmentálnej záťaže. Vplyvy výroby anilínu na poľnohospodársku výrobu, lesné hospodárstvo, ale aj ostatné aktivity - služby, šport, rekreáciu a cestovný ruch sa neprejavujú negatívne.

Vplyvy na dopravu: výrobný areál spoločnosti Duslo, a.s. je napojený na cestnú komunikáciu II. triedy Šaľa-Veča - Močenok a cestnú komunikáciu I. triedy Trnovec nad Váhom - Cabaj-Čápor. Na tieto komunikácie je situovaná aj nákladná automobilová doprava spoločnosti. Na ne nadväzujú vnútroareálové cestné komunikácie a potrebné manipulačné

plochy. Hlavné cestné napojenie (vstup do areálu) je z komunikácie II. triedy Šaľa-Veča-Močenok. Suroviny pre výrobu spoločnosti Duslo, a.s. sú dovážané železničnou dopravou cez železničnú stanicu Trnovec nad Váhom (v roku 2012 celkový objem 653 tis. t). Objem cestnej prepravy surovín a výrobkov v roku 2012 predstavoval 742 tis. t. Pomer objemov železničnej a cestnej prepravy je cca 40:60%. V súvislosti s výrobou anilínu vzniknú vyššie nároky na dopravu surovín po železničnej trati (dovoz benzénu).

Vplyvy na technickú infraštruktúru územia: prevádzka výroby anilínu bude využívať technickú infraštruktúru areálu spoločnosti Duslo, a.s. a vybudovanú technickú infraštruktúru dotknutého územia.

Vplyvy na zdravotný stav obyvateľstva: v súvislosti s realizáciou navrhovanej činnosti „Výroba anilínu“ sú dotknutými obcami Trnovec nad Váhom, Močenok a mesto Šaľa (mestská časť Veča). Vymedzenie územia dotknutého výrobnou činnosťou spoločnosti Duslo, a.s. vychádza z predpokladanej imisnej situácie pri mimoriadnych stavoch ovzdušia (smogové stavy) a do úvahy sa zvolili najnepriaznivejšie rozptylové a prevádzkové podmienky. Odborný posudok z roku 2012 preukazuje, že koncentrácia všetkých znečisťujúcich látok vypúšťaných do ovzdušia zo zdrojov spoločnosti Duslo, a.s. je nižšia, ako povolené limitné hodnoty (LH), alebo najvyššie prípustné expozičné limity (NPEL). Územné izolínne relevantných hodnôt emisií zasahujú do vzdialenosti 2 km od zdroja emisií. Spolu tvoria základný obrazec územného rozloženia relevantných emisných izolíní a nezasahujú obytné zóny dotknutých obcí. Možný územný posun rozptylu emisií vplyvom vetra rozširuje územie dotknuté emisiami (vzhľadom na výšku výpustí cca 50 m nad terénom) do vzdialenosti cca 3 km. Vzhľadom na túto skutočnosť bolo územie dotknuté výrobnou činnosťou vymedzené vo vzdialenosti 3 km od hranice areálu spoločnosti Duslo, a.s. Takto vymedzené dotknuté územie zasahuje do katastrov všetkých troch obcí a zčasti prekrýva aj ich intravilán. Na severnej strane územie dotknuté výrobnou činnosťou podniku zasahuje do južnej časti katastra a do intravilánu obce Močenok, juhovýchodným a južným smerom prekrýva časť katastra a do intravilánu obce Trnovec nad Váhom, juhozápadným smerom prekrýva časť katastra a do intravilánu Šale, hlavne miestnu časť Veča.

Územie dotknuté výrobou anilínu nebude zasahovať do zastavaného územia dotknutých obcí. Kontinuálne monitorovanie imisí v rámci autonómneho systému varovania a vyznania osôb na ohrozenom území zabezpečuje monitorovacia stanica v obci Trnovec nad Váhom.

Celkový počet obyvateľov dotknutých obcí Duslom, Šaľa ako celku vytvára nevyvážený súbor, v ktorom obyvatelia mesta Šaľa tvoria 76,76 %, obyvatelia Močenku 14,36 % a obyvatelia Trnovca nad Váhom 8,88 % z celkového počtu obyvateľov v dotknutom území:

Počet obyvateľov dotknutých obcí (k 01.02.2009)

Obec	Počet obyvateľov k 01.12.2009				
	Celkom	Muži	Ženy	Muži %	Ženy %
Šaľa	23 701	11 481	12 220	48,44	51,56
Trnovec nad Váhom	2 743	1 375	1 368	50,13	49,87
Močenok	4 432	2 173	2 259	49,03	50,97
Spolu:	30 876	15 029	15 847	49,20	50,80

Počet obyvateľov dotknutých výrobou spoločnosti Duslo, a.s. vychádza z vymedzenia hraníc dotknutého územia. Najvýraznejšie sú ovplyvnení obyvatelia poľnohospodárskych osád Kopanica, Gorazdov, Klúčiareň, Horný Jatov a zamestnanci pracujúci v tamojších

prevádzkach. Do počtu ovplyvnených obyvateľov sa premieta iba adekvátne časť ich zastavaného územia stanovená odborným odhadom:

Počet obyvateľov dotknutých obcí ovplyvnených výrobou spoločnosti Duslo, a.s.

Obec	Celkový počet obyvateľov	% zástavby nachádzajúce sa v dotknutom území	uvažované % obyvateľov obce	Obyvatelia ovplyvnení výrobou Duslo, a.s.
Šaľa	23 701	37	30	7 110
Trnovec nad Váhom	2 743	100	100	2 743
Močenok	4 432	6	6	266
Spolu:	30 876	-	-	10 119

Nová výrobná anilínu bude situovaná v severovýchodnej časti areálu. V polohe vzdialenejšej od zastavaného územia mesta Šaľa a obce Trnovec nad Váhom. Z toho dôvodu bude odborný odhad počtu obyvateľov nachádzajúcich sa v dotknutom území novou výrobňou anilínu nasledovný:

Počet obyvateľov dotknutých obcí ovplyvnených výrobou anilínu

Obec	Celkový počet obyvateľov	% zástavby nachádzajúce sa v dotknutom území	uvažované % obyvateľov obce	Obyvatelia ovplyvnení prevádzkou anilínu
Šaľa	23 701	0	0	0
Trnovec nad Váhom	2 743	25	25	686
Močenok	4 432	0	0	0
Spolu:	30 876	-	-	686

Z celkového počtu obyvateľov dotknutých obcí bude výrobou anilínu dotknutých 2,2 % obyvateľov.

Zdravotné riziká pre zamestnancov prevádzky výroby anilínu sú dané charakterom prevádzky s možnosťou vzniku mechanických úrazov, popálenín, úrazov elektrickým prúdom, poškodenia zdravia toxickými látkami a pod. a to pri bežnej prevádzke a vo zvýšenej miere pri mimoriadnych udalostiach väčšieho rozsahu. V rámci bežnej prevádzky nevytvára riziká ohrozenia zdravia pre obyvateľov dotknutého územia. K ohrozeniu môže dôjsť len pri vzniku priemyselných havárií veľkého rozsahu. Opatrenia na ich elimináciu a odstraňovanie následkov sú pre prevádzkovateľa dané príslušnými legislatívnymi predpismi.

Analogická činnosť sa v roku 2007 začala pripravovať aj v Českej republike (Ostrava - mestský obvod Mariánské Hory a Hulváky). Zo schváleného Zámeru „Intenzifikácia výroby anilínu 210 kt/rok“, ktorý predložil navrhovateľ (BorsodChem MCHZ, s.r.o. Ostrava) v zmysle ustanovení zákona č. 100/2001 Sb. o posudzovaní vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů možno citovať nasledovné: *„zdravotní riziko hluku i atmosférických imisí projektované akce "Výroba anilínu" není významné a v případě dodržení deklarovaného technologického postupu, emisí hlučnosti a emisí chemických škodlivin nebudou koncentrace sledovaných polutantů důvodem ohrožení veřejného zdraví pro dotčené obyvatele města Ostravy. Posudek nenavrhuje žádná dodatečná opatření pro ochranu veřejného zdraví“*.

Prijateľnosť činnosti pre obyvateľov mesta: výstavbou prevádzky výroby anilínu sa zlepšia parametre technologických zariadení a zmenšia sa ich negatívne vplyvy na životné prostredie, čo vytvára predpoklady pre pozitívne prijatie navrhovanej činnosti. Prijateľnosť bude tiež závisieť od miery objasnenia významu investície pre hospodársky rozvoj regiónu, prínosov pre spotrebiteľskú sféru, pre rozvoj zamestnanosti a upevnenie sociálnych istôt.

Vplyvy na životné prostredie presahujúce štátne hranice: z hľadiska vplyvov činnosti prevádzky výroby anilínu možno konštatovať, že sa neočakávajú žiadne nepriaznivé vplyvy na životné prostredie presahujúcich štátne hranice.

Posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a časového priebehu pôsobenia

Vplyv investičnej a stavebnej činnosti: pozitívnym vplyvom výstavby prevádzky výroby anilínu je zlepšenie technických a technologických parametrov jej zariadení, ktoré prispeje nielen k zefektívneniu výroby, ale zároveň aj k zníženiu jej negatívnych vplyvov na životné prostredie dotknutého územia. Tieto dlhodobé pozitívne vplyvy presahujú negatívne vplyvy stavebnej výroby na stavenisku a vplyvy osobnej a nákladnej dopravy zo stavebnej činnosti počas rekonštrukcie.

Vplyvy počas štandardnej prevádzky: opatrenia pre prevádzku výroby anilínu treba vypracovať v súlade s platnou legislatívou SR a EÚ a v súlade s dokumentmi, organizačnými smernicami, pracovnými predpismi spoločnosti Duslo, a.s. a to najneskôr do ukončenia skúšobnej prevádzky. Medzi základné technické opatrenia treba zahrnúť vybudovanie nepriepustných vaní na zabránenie úniku kvapalín do pôdy a horninového podlažia, **maximálna hermetizácia technologických zariadení**, riešenie hluku a vibrácií, technické zábrany a opatrenia na zaistenie BOZP. Tieto opatrenia treba priebežne zabezpečovať vo všetkých stupňoch prípravy a realizácie navrhovanej činnosti. Prehlásenie navrhovateľa o využití BAT technológií v navrhovanej činnosti predpokladá využitie automatizovaného systému riadenia technologických procesov zavedenie automatizovaných systémov monitorovania vstupov a výstupov /z technologických zariadení do prostredia, vrátane systémov signalizácie a systémov automatickej ochrany obsluhujúceho personálu pri úniku nebezpečných látok.

Vplyvy počas neštandardnej prevádzky a mimoriadnych udalostí: možnosti vzniku neštandardných foriem prevádzky a mimoriadnych udalostí zodpovedajú charakteru chemických prevádzok. Súčasťou hodnotenia EIA je aj posúdenie dôsledkov závažných priemyselných havárií (ZPH), ktorých účinky a rozsah spravidla prekračujú dotknuté územie vymedzené pre bežnú prevádzku zariadenia. Toto hodnotenie vychádza z bezpečnostných analýz realizovaných v zmysle zákona č. 261/2002 Z.z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Na jeho základe sa potom stanovuje zoznam obcí dotknutých následkami ZPH. Prerokovanie ZPH je súčasťou schvaľovania „Bezpečnostnej správy podniku“, ktorú navrhovateľ predkladá príslušným orgánom štátnej správy, územným orgánom a dotknutým obciam. Bezpečnostné opatrenia a kompletne hodnotenie rizika v súvislosti s výrobou anilínu, skladovaním a prepravou látok potrebných na jeho výrobu budú vypracované a detailne popísané v Bezpečnostnej analýze prevádzky, ktorú po skompletizovaní celej projektovej dokumentácie spracuje firma Risk Consult, s.r.o. Bratislava v súlade s celopodnikovou koncepciou riešenia problematiky ZPH. V roku 2012 sa urobilo predbežné hodnotenie následkov vybraných reprezentatívnych havarijných scenárov pre plánovanú prevádzku. Z predbežného hodnotenia následkov reprezentatívnych scenárov za predpokladu, že celý objem vybraných nebezpečných látok unikne z posudzovanej časti prevádzky vyplýva, že dosahy smrteľných následkov nepresahujú hranice územia dotknutého výrobou anilínu. V zmysle § 6 uvedeného zákona je prevádzkovateľ zariadenia povinný zabezpečiť hodnotenie rizika. Toto hodnotenie je prevádzkovateľ v zmysle § 5 tohto zákona povinný predložiť najneskôr s predložením žiadosti o územné rozhodnutie. Ak sa územné

rozhodnutie nevydáva, najneskôr so žiadosťou o vydanie stavebného povolenia alebo iného povolenia na Obvodný úrad životného prostredia Šaľa. Rovnako po spresnení technických a technologických údajov bude treba pre prevádzku výroby anilínu dopracovať kompletnú bezpečnostnú, požiaru a havarijnú dokumentáciu, všetky podnikové smernice a pokyny súvisiace s BOZP, ktoré budú v súlade s celopodnikovými dokumentmi. Spoločnosť Duslo, a.s. predložil dotknutým obciam, Obvodnému úradu životného prostredia Šaľa a Odboru civilnej ochrany a krízového riadenia Obvodného úradu Šaľa a na internete zverejnil „Informáciu pre dotknutú verejnosť“, ktorá je vypracovaná v zmysle § 22 tohto zákona. Podnik je zaradený do kategórie „B“, pretože množstvá vybraných nebezpečných látok (VNL) presahujú prahové hodnoty v zmysle prílohy č. 1 „Prahové hodnoty a kritériá na zaraďovanie podnikov do kategórie A a do kategórie B“. Podnik na základe výsledkov kategorizácie zaslal v zmysle ustanovení § 5 tohto zákona Obvodnému úradu životného prostredia Šaľa písomné oznámenie o zaradení svojho podniku. K 30.06.2005 prevádzkovateľ zaslal Bezpečnostnú správu Obvodnému úradu životného prostredia na posúdenie a vydanie súhlasu. V spoločnosti Duslo, a.s. je evidovaných 51 druhov vybraných nebezpečných látok. V januári 2010 bol rozhodnutím ObÚŽP Šaľa č. A/2010/00027-13-N zo dňa 7.1.2010 vydaný súhlas k aktualizovanému vydaniu č. 4 Bezpečnostnej správy spoločnosti Duslo, a.s. na činnosti vykonávané na jeho pracoviskách v Šali. Spoločnosť Duslo, a.s. je v rámci SR pohotovostným a zároveň metodickým a školiacim strediskom pre zásahy a výcvik pri priemyselných haváriách s únikmi nebezpečných chemických látok. Prevádzka výroby anilínu spojená s modernizáciou jej zariadení a zdokonalením riadiaceho procesu znižuje aj možnosti vzniku mimoriadnych udalostí spojených s priemyselnou haváriou veľkého rozsahu.

Vplyvy vyvolané likvidáciou navrhovanej činnosti: v prípade, ak by sa navrhovaná činnosť „Výroba anilínu“ v areáli spoločnosti Duslo, a.s. nerealizovala, môže dôjsť k strate exportného postavenia spoločnosti, k zníženiu dôvery obchodných partnerov pre neschopnosť zabezpečiť základnú surovinu v dostatočných objemoch a v primeranej cene, čo môže viesť ku zníženiu konkurenčnej schopnosti a vyústiť do veľkých ekonomických strát. Nezabezpečenie základnej suroviny - anilínu, by znamenalo odstavenie viacerých prevádzok v rámci Strategickkej obchodnej jednotky - organika. S ich odstavením pre navrhovateľa a zamestnancov by okrem ekonomických problémov vznikli aj ekologické a sociálne problémy. Odstavenie viacerých prevádzok by znamenalo stratu zamestnania pre cca 900 zamestnancov, stratu ich sociálnych istôt a problémy s hľadaním nového zamestnania. Navyše postihne aj externé organizácie naviazané na potreby spoločnosti Duslo, a.s.. Vznikli by problémy aj pre zamestnávateľa (odstupné) a štátnu správu s riešením nezamestnanosti v danom regióne.

Možné riziká spojené s realizáciou činnosti: bezpečnostná správa spoločnosti Duslo, a.s. Šaľa (IV. vydanie) bola vypracovaná v zmysle § 9 zákona č. 261/2002 Z.z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov a schválená Rozhodnutím ObÚŽP v Šali č.A/2010/00027-13-N zo dňa 07.01.2010. Správa o hodnotení definuje základné pojmy súvisiace s bezpečnostnou analýzou. Podáva základné informácie o spoločnosti Duslo, a.s., území dotknutom jeho výrobnou činnosťou a o životnom prostredí tohto územia. Uvádza vybrané nebezpečné látky, ktoré tvoria suroviny, poloproducty a produkty výrobnej činnosti podniku a ktoré sa nachádzajú v jeho skladovacích, technologických a distribučných zariadeniach. V samostatných častiach popisuje činnosti a zariadenia spojené s rizikom závažnej priemyselnej havárie. Popisuje vnútorné a vonkajšie služby, rozvody, siete a zariadenia technickej infraštruktúry potrebné na zabezpečenie výrobných aktivít a zabezpečenie prevádzky spoločnosti Duslo, a.s. Popisuje zariadenia na zaistenie bezpečnosti a na ochranu zdravia (havarijné napájanie a požiarotechnické zariadenia a systémy na ochranu pred požiarom, horúcovody a iné rozvodné siete kvapalín, komunikačné a informačné systémy). Medzi bezpečnostné technické služby a ostatné služby zaraďuje Závodný hasičský útvar Duslo, a.s., protipožiarne hliadky, strážnu službu, zdravotné a rehabilitačné služby, záchrannú službu, laboratóriá a špecialistov. Popisuje systém údržby a

opráv objektov a zariadení, nakladanie s odpadovými vodami, vrátane zariadení na kontrolu a zber vody použitej na hasenie požiaru. Ako monitorovacie služby uvádza meteorologické stanice, detekciu únikov toxických vybraných nebezpečných látok do ovzdušia, detekciu únikov toxických vybraných nebezpečných látok do vody, pôdy a horninového prostredia, elektrickú požiaru signalizáciu, detekciu prítomnosti výbušných látok, monitorovanie vstupu a pohybu cudzích osôb.

Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov činnosti: projektová dokumentácia výstavby prevádzky výroby anilínu je v súlade s legislatívnymi predpismi SR a STN, ako aj v súlade s legislatívnymi predpismi EÚ a obsahuje technické opatrenia na zníženie vplyvov činnosti výroby anilínu na životné prostredie, bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a technické opatrenia na zabránenie vzniku veľkých priemyselných havárií a ohrozenia obyvateľov dotknutého územia. V technickom a technologickom projektovom riešení prevádzky výroby anilínu sa bude uplatňovať zásada maximálnej eliminácie možných technologických porúch a technologických havárií a zásada obmedzenia ich dôsledkov na havarovaný technologický celok. Súčasťou opatrení na zamedzenie nepriaznivých vplyvov prevádzky výroby anilínu na životné prostredie je minimalizácia a zmenšenie rozsahu výstupov z výroby do životného prostredia.

Pozn.: Podnik má spracovaný dokument „Hľadiská pri určovaní najlepších dostupných techník pre prípravu výroby anilínu v Duslo, a.s. Šaľa“. Dokument vypracoval útvár VJ BTS Odbor PZPH a BTS, Ing. Igor Kmeťo, vychádza z vyššie citovaného zákona, prílohy č. 13 a je k dispozícii u navrhovateľa.

Posúdenie súladu činnosti s územno-plánovacou dokumentáciou: navrhovaná činnosť je v súlade so strategickými dokumentmi územného rozvoja, s platnou územnoplánovacou dokumentáciou aj dokumentáciou o územných systémoch ekologickej stability. Navrhovanou činnosťou podľa tejto správy o hodnotení nedôjde k zmenám súvisiacich s územnoplánovacou činnosťou ani s ďalšími strategickými činnosťami.

VI. ZÁVERY

1. Záverečné stanovisko k navrhovanej činnosti

Na základe výsledkov procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie navrhovanej činnosti, v súlade s ustanoveniami zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, pri ktorom sa zväzil stav využitia územia a únosnosť prírodného prostredia, význam očakávaných vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie, chránené územia a zdravie obyvateľstva, z hľadiska ich a pravdepodobnosti, rozsahu a trvania, na základe Správy o hodnotení, výsledku odborného posudku a konzultácií a za súčasného stavu poznania

s a o d p o r ú č a

realizácia navrhovanej činnosti „Výroba anilínu“ v spoločnosti Duslo, a. s., Šaľa za predpokladu splnenia podmienok uvedených v bode VI.3. tohto záverečného stanoviska. Neurčitosti, ktoré sa v procese hodnotenia vyskytli, je potrebné vyriešiť v príprave a ďalších stupňoch projektovej prípravy stavby.

Pri komplexnom hodnotení navrhovanej činnosti konštatujeme, že v zásade boli identifikované a vyhodnotené vplyvy navrhovanej činnosti na životné prostredie v zmysle zákona, ktoré sa doplnili z obsahu došlých stanovísk, stanovísk investora a vlastných poznatkov.

Je potrebné upozorniť na skutočnosť, že ide o výrobu, ktorú je možné realizovať len za dodržania nadštandardných bezpečnostných opatrení na ochranu zdravia a životného prostredia. Je preto nutné, aby povoľujúci orgán vo svojom rozhodnutí detailne, na základe konkrétnych technických riešení zariadenia, určil opatrenia, vrátane monitoringu v zmysle BAT.

2. Odporúčaný variant

Na základe záverov komplexného posúdenia navrhovanej činnosti podľa ustanovení zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa odporúča navrhovaný variant uvedený v Správe o hodnotení.

3. Odporúčené podmienky pre etapu realizácie činnosti

Na základe posúdenia stavu životného prostredia v dotknutom území a výsledkov environmentálneho hodnotenia navrhovanej činnosti „Výroba anilínu“, s prihliadnutím na stanoviská zainteresovaných subjektov a zhodnotenia navrhovaných opatrení, minimalizujúcich predpokladané negatívne vplyvy na životné prostredie predmetnej lokality, sa odporúčajú nasledovné podmienky pre realizáciu a prevádzku navrhovanej činnosti:

1. realizovať všetky opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie počas stavebných prác, výstavby technologických súborov a pri samotnej prevádzke výroby anilínu,
2. zohľadniť požiadavky uložené nariadením EP a Rady (ES) č. 1907/2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemikálií (**REACH**) a o zriadení Európskej chemickej agentúry, o zmene a doplnení smernice 1999/45/ES a o zrušení nariadenia Rady (EHS) č. 793/93 a nariadenia Komisie (ES) č. 1488/94, smernice Rady 76/769/EHS a smerníc Komisie 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES v súvislosti s použitím chemikálií inštalovať iba moderné technológie zodpovedajúce kritériám BAT,
3. počas prevádzky výroby anilínu uskutočniť meranie a vyhodnotenie **emisíí** znečisťujúcich látok do ovzdušia v zmysle ustanovení zákona č. 137/2010 Z. z. o ochrane ovzdušia v znení neskorších predpisov a ustanovení vyhlášky MŽP SR č. 411/2012 Z.z. o monitorovaní emisií zo stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia a kvality ovzdušia v ich okolí a zabezpečovať povinnosti znečisťovateľa ovzdušia v súlade s ustanoveniami zákona č. 137/2010 Z. z. a vyhlášky MŽP SR č. 410/2012 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší,
4. pred uvedením výroby anilínu do prevádzky bude potrebné požiadať o schválenie **havarijného plánu** podľa zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a vyhlášky MŽP SR č. 100/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zaobchádzaní s nebezpečnými látkami, o náležitostiach havarijného plánu a o postupe pri riešení mimoriadneho zhoršenia vôd,
5. v súlade s ustanoveniami § 39 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov je investor povinný v prípade zaobchádzania s nebezpečnými látkami urobiť také opatrenia, aby nevnikli do **povrchových vôd alebo podzemných vôd**, alebo aby neohrozili ich kvalitu,
6. požiadať orgán štátnej správy o súhlas v zmysle ustanovenia § 27 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách pred vydaním integrovaného povolenia,
7. preveriť celkové množstvo vybraných **nebezpečných** látok, ktoré budú prítomné na prevádzke výroby anilínu v súlade s § 4 (Kategorizácia podnikov) zákona č. 261/2002 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ak sa vzťahujú ustanovenia tohto zákona, je potrebné splniť si povinnosti vyplývajúce z uvedeného zákona, najneskôr súčasne s podaním žiadosti o integrované povolenie,

8. dodržať povolené limity **hluku** v jednotlivých etapách výstavby a počas prevádzky výroby anilínu a vypracovať plán preventívnych opatrení na elimináciu prieniku emisií hluku do vonkajšieho prostredia,
9. dodržiavať príslušné ustanovenia zákona a vyhlášky z oblasti nakladania s **odpadmi**; aktualizovať Program odpadového hospodárstva; súhlas na nakladanie s nebezpečnými odpadmi; aktualizovať havarijný plán; viesť a uchovávať evidenciu odpadov; zabezpečiť s oprávnenou osobou zhodnocovanie alebo zneškodňovanie odpadov na zmluvnom základe,
10. aktualizovať plán opatrení pre prípad **havarijného zhoršenia akosti vôd** v prípade havárie pri nakladaní s nebezpečnými odpadmi,
11. zaistiť prepravovaný materiál tak, aby neznečisťoval dopravné trasy,
12. udržiavať **poriadok a čistotu** na pracovisku, materiál ukladať odborne na vyhradené miesta,
13. dodržiavať technologickú **disciplínu** a zabezpečiť dobrý technický stav používaných technologických zariadení,
14. vykonávať priebežné technické prehliadky a údržbu technologických zariadení,
15. zabezpečovať plynulú prácu technologických zariadení a podľa možností v čase nutných prestávok zastavovať motory strojov a mechanizmov,
16. vypracovať dokumentáciu zameranú na prevenciu pred **požiarmi** podľa zákona č. 315/2001 Z. z. o hasičskom a záchrannom zbore a súvisiacich predpisov,
17. dodržiavať ustanovenia nariadenia vlády SR č. 355/2006 Z. z. o **ochrane zamestnancov** pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci v znení nariadenia vlády SR č. 300/2007 Z. z.,
18. dodržiavať ustanovenia nariadenia vlády SR č. 356/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorom pri práci v znení nariadenia vlády SR č. 301/2007 Z. z.,
19. dodržiavať ustanovenia nariadenia vlády SR č. 395/2006 Z. z. o minimálnych požiadavkách na poskytovanie a používanie osobných ochranných pracovných prostriedkov,
20. dodržiavať ustanovenia zákona č. 140/2008 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 309/2007 Z. z. a o zmene a doplnení zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
21. v prípade určenia povoliujúcim orgánom vykonať posúdenie vplyvu na zdravie podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
22. dodržiavať ustanovenia vyhlášky MZ SR č. 448/2007 Z. z. o podrobnostiach o faktoroch práce a pracovného prostredia vo vzťahu ku kategorizácii prác z hľadiska **zdravotných rizík** a o náležitostiach návrhu na zaradenie prác do kategórií,
23. vykonať **hygienický audit** pracovnou zdravotnou službou po nábehu výroby anilínu, špecifikovať a kategorizovať rizikové práce a dodržiavať harmonogram preventívnych lekárskech prehliadok zamestnancov v zmysle ustanovení vyhlášok Ministerstva zdravotníctva SR č. 448/2007 Z. z. a č. 292/2008 Z. z.
24. dodržať ďalšie relevantné opatrenia, uvedené v správe o hodnotení pre navrhovanú činnosť.

4. Odôvodnenie záverečného stanoviska vrátane zdôvodnenia akceptovania alebo neakceptovania predložených písomných stanovísk k zámeru o hodnotení

Záverečné stanovisko bolo vypracované na základe výsledkov procesu posudzovania, informácií uvedených v Správe o hodnotení, stanovísk zainteresovaných orgánov a organizácií a doplňujúcich informácií poskytnutých navrhovateľom.

Záverečné stanovisko bolo vypracované na základe nasledovných podkladov:

A) Podklady z procesu posudzovania navrhovanej činnosti

1. Zámer „Výroba anilínu“ podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov činností na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, Ekotrade HT, s.r.o., Bratislava, august 2012
2. Správa o hodnotení činnosti „Výroba anilínu“, Ekotrade HT, s.r.o., Bratislava, apríl 2013
3. „Bezpečnostná a ekologická riziková analýza Duslo, a.s. Šaľa“, Ekom Bratislava, 2000
4. Hesek, F.: „Odborný posudok podľa § 17 zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší na Výrobnú anilínu“, Bratislava, júl 2012
5. „Zvýšenie energetickej efektívnosti výroby elektriny a tepla PPC Duslo 67 MWe“, Zámer podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, Duslo, a.s. Šaľa, február, 2012
6. Intenzifikácie výroby anilínu 210 kt/rok, Závěr zjišťovacího řízení podle § 7 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších právních předpisů, Ministerstvo životního prostředí ČR, Praha, 2007
7. Stanoviská k Zámeru a k Správe o hodnotení
8. Odborný posudok posudzovateľa správy o hodnotení „Výroba anilínu“.

Pri vyhodnotení podkladov a vypracovávaní záverečného stanoviska sa postupovalo podľa ustanovení zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

B) Výber a zdôvodnenie návrhu optimálneho variantu

Správa o hodnotení je predložená v nulovom variante a v jednom realizačnom variante. S možnosťou variantného riešenia pre iné oblasti sa v správe o hodnotení neuvažovalo, vzhľadom na skutočnosť, že ide o výrobu viazanú na areál Duslo, a.s., Na MŽP SR bola uplatnená žiadosť podľa § 22 ods. 7, zákona č. 24/2006 Z. z. o upustenie od požiadavky variantného riešenia navrhovanej činnosti. MŽP SR upustilo od variantného riešenia vzhľadom na vzájomnú územnú a technologickú previazanosť navrhovanej činnosti na areál a výrobné zariadenia spoločnosti Duslo, a.s.

C) Závery v správe o hodnotení

Na základe uvedených kritérií doporučujeme ako optimálny variant realizovať navrhovanú činnosť *Výroba anilínu* v podniku Duslo, a.s. Návrh možno zdôvodniť nasledovne :

- Z ekonomického hľadiska výstavba Výrobne anilínu umožňuje pokračovanie výroby v sekcii SBU O vo VJ prísad, prevádzke DFA (výroba difenylamínu) s možnosťou jej budúceho rozšírenia resp. predaja anilínu iným odberateľom. Umožňuje sa tým odber jedného z medziproduktov - anilínu, čím sa zefektívňuje jeho výroba a zlepšujú sa podmienky uplatnenia sa spoločností Duslo, a.s. Šaľa na trhoch v SR aj v zahraničí.
- Pokračovanie výroby umožňuje ďalej postupne odstraňovať ekologické dlhy, ktoré sa vytvorili v prvých desaťročiach existencie podniku.
- Úmerne zníženiu vplyvov výroby na životné prostredie sa zlepšia podmienky ochrany zdravia obyvateľov dotknutého územia.
- **Celá výroba je hermetizovaná, takže nie je predpoklad vplyvov na okolie.** Inováciou technologických zariadení, v súlade platnou legislatívou SR a EÚ sa zlepšujú aj ich bezpečnostné parametre.
- Výstavbou výroby anilínu sa zachová súčasný stav zamestnanosti obyvateľstva a existujúce sociálne istoty zamestnancov. Počas výstavby dočasne zaniknú nové pracovné príležitosti.

- Podľa technických kritérií výber optimálneho variantu vyznieva jednoznačne v prospech výstavby „Výrobne anilínu“.

D) Stanoviská k správe o hodnotení

K navrhovanej činnosti obce a Trnovec nad Váhom podali zamietavé stanovisko.

Číslo	Subjekt	Stanovisko
1	MH SR	Nemá pripomienky
2	Úrad Nitrianskeho samosprávneho kraja	Nemá pripomienky
3	SIŽP Bratislava	Poukázal na nepresnosti v údajoch v správe o hodnotení
4	OÚ ŽP Šaľa	Nemá pripomienky
5	KR hasičského a ZZ, Nitra	Nemá pripomienky
6	Obvodný pozemkový úrad, Nitra	Umiestnenie zariadenia bude v areáli podniku Duslo, a.s.
7	Obvodný úrad pre cestnú dopravu a PK, Šaľa	Nemá pripomienky
8	Obvodný úrad v Šali, odbor civilnej ochrany a KR	Nemá pripomienky
9	Mesto Šaľa	Nemá pripomienky
10	Obec Močenok	Nesúhlasí
11	Obec Trnovec nad Váhom	Nesúhlasí
12	Petícia občanov mesta Šaľa, obcí Trnovec nad Váhom, Močenok, zamestnancov Duslo, a.s. Šaľa a ďalších obcí v regióne	Na podporu výstavby, 139 podpisových hárkov
13	Petícia „Stop výrobe anilínu“.	Nesúhlasí. 69 podpisových hárkov s 1 172 podpismi občanov
14	Stanovisko verejnosti obce Močenok „Výroba anilínu“.	Nesúhlas. Žiadosť, aby MŽP SR realizáciu navrhovanej činnosti neodporučilo.
15	Alžbeta Horská, Močenok	Nesúhlasí

K jednotlivým stanoviskám bolo zo strany navrhovateľa odpovedané, čo je uvedené priamo v texte záverečného stanoviska v kapitole **4. Stanoviská, pripomienky a odborné posudky predložené k Zámeru (vybrané) a k Správe o hodnotení.**

E) Súlad navrhovanej činnosti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou

Navrhovaná činnosť je v súlade so strategickými dokumentmi územného rozvoja, s platnou územnoplánovacou dokumentáciou aj dokumentáciou o územných systémoch ekologickej stability. Navrhovanou činnosťou podľa tejto správy o hodnotení nedôjde k zmenám súvisiacich s územnoplánovacou činnosťou ani s ďalšími strategickými činnosťami.

F) Záver

Výstavbou výroby anilínu sa sleduje realizácia dvoch základných cieľov, ktoré nie je možné od seba oddeliť pre ich vzájomnú spätosť a podmienenosť a ktoré majú ako kritériá rovnakú váhu. Ide o tieto ciele:

- *riešenie ekonomických problémov* - zachovanie konkurencie schopnosti spoločnosti Duslo, a.s. a uspokojenie potrieb trhu, avšak pri súbežnom rešpektovaní obmedzení vyplývajúcich zo sprísnených environmentálnych kritérií,
- *riešenie environmentálnych problémov* - technické riešenie, umožňujúce dodržať legislatívou stanovené sprísnené predpisy o výstupoch škodlivín do životného prostredia, pričom druhou stránkou problému je vytvorenie predpokladov eliminácie negatívneho ekonomického dopadu sprísnených predpisov na spoločnosť Duslo, a.s.,
- technologický proces je uzavretý, takže nevzniká riziko úniku škodlivých látok.

Pri komplexnom hodnotení predmetnej časti konštatujeme, že v zásade boli identifikované a vyhodnotené vplyvy navrhovanej činnosti na životné prostredie v zmysle zákona, ktoré sa doplnili z obsahu došlých stanovísk a vlastných poznatkov.

Predložená Správa o hodnotení, doručené písomné stanoviská ani odborný posudok nepreukázali skutočnosti, ktoré by znamenali spoločensky neprijateľné riziko poškodenia alebo ohrozenia životného prostredia, vrátane zdravia obyvateľstva, prípadne by znemožňovali realizáciu navrhovanej činnosti. Je potrebné upozorniť na skutočnosť, že ide o výrobu, ktorá je možné realizovať za dodržania nadštandardných bezpečnostných opatrení na ochranu zdravia a životného prostredia. Je preto nutné, aby povoľujúci orgán vo svojom rozhodnutí detailne, na základe konkrétnych technických riešení zariadenia, určil opatrenia, vrátane monitoringu.

Z posúdenia činnosti vyplýva, že dôvodom kladného záverečného stanoviska je akceptovateľný dopad činnosti na životné prostredie, vrátane zdravia obyvateľstva a celospoločenský prínos v podobe zvyšovania výroby spoločensky upotrebitelných chemických produktov.

5. Požadovaný rozsah poprojektovej analýzy

Vzhľadom na posudzovanú činnosť vo vzťahu k charakteru a rozsahu navrhovanej činnosti nie je potrebné vypracovať samostatný projekt monitorovania jednotlivých zložiek životného prostredia.

Na základe ustanovení § 39 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov je ten, kto vykonáva navrhovanú činnosť, povinný zabezpečiť jej sledovanie a vyhodnocovanie, najmä:

- kontrolovať plnenie podmienok určených pri povolení činností a vyhodnocovať ich účinnosť,
- zabezpečiť odborné porovnanie predpokladaných vplyvov uvedených v Správe o hodnotení so skutočným stavom.

Ak sa zistí, že skutočné vplyvy posudzovanej činnosti sú horšie, ako sa uvádza v Správe o hodnotení, je ten, kto činnosť vykonáva, povinný zabezpečiť opatrenia na zosúladienie skutočného vplyvu s vplyvom uvedeným v Správe o hodnotení a v súlade s podmienkami určenými v rozhodnutí o povolení činnosti podľa osobitných predpisov.

6. Upozornenie pre povoľujúci orgán

V následných konaniach o povolení činnosti podľa osobitných predpisov začatých po 30. 4. 2010 podľa ust. § 24a), ods. 1 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení zákona č. 145/2010 Z. z., majú postavenie účastníka konania verejnosť, vrátane fyzických osôb, ktoré podali písomné stanovisko podľa § 23 ods. 4, § 30 ods. 5, § 35 ods. 3 zákona, z ktorých vyplýva ich záujem na rozhodnutí.

Zainteresovaná verejnosť má podľa §27a - právo aktívnej účasti pri príprave a povoľovaní navrhovanej činnosti, a to v celom priebehu procesu posudzovania vplyvov až do vydania rozhodnutia o povolení navrhovanej činnosti, vrátane podania písomného stanoviska podľa § 23 ods. 4, § 35 ods. 2 a 3, účasti na následnom povoľovacom konaní pri splnení podmienok stanovených v § 24a až § 27, na predloženie pripomienok podľa § 30 ods. 5, účasti na konzultáciách a práva účasti na verejnom prerokovaní navrhovanej činnosti.

K zámeru, rozsahu hodnotenia a správe o hodnotení sa vyjadrili tieto fyzické a právnické subjekty:

1. Alžbeta Horská, Močenok
2. Stanovisko verejnosti obce Močenok „Výroba anilínu“.
3. Petícia „Stop výrobe anilínu“. JUDr. Soňa Horná, Močenok
4. Petícia občanov mesta Šaľa, obcí Trnovec nad Váhom, Močenok, zamestnancov Duslo, a.s. Šaľa a ďalších obcí v regióne na podporu, Petičný výbor - Marcel Ďuriš, Šaľa, Karol Šišlák, Trnovec nad Váhom, Zoltán Svoreň, Močenok
5. List obyvateľov obcí Horná Kráľová (Slavomíra Braunová - 30.05.2013), Dlhá Kráľová (Edita Čičová a Vojtech Čičo - 04.06.2013) a Cabaj-Čápor (Jozef Daniš - 04.06.2013) adresované Ministerstvu životného prostredia SR)

6.1 Platnosť záverečného stanoviska

Platnosť záverečného stanoviska je 7 rokov odo dňa jeho vydania. Záverečné stanovisko nestráca platnosť, ak sa počas jeho platnosti začne konanie o umiestnení, alebo povolení činnosti podľa osobitných predpisov (napr. stavebný zákon).

VII. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

- 1) Spracovatelia záverečného stanoviska
Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
Odbor hodnotenia a posudzovania vplyvov na životné prostredie
Ing. Milan Luciak

v súčinnosti s
Regionálnym úradom verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre
- 2) **Potvrdenie správnosti údajov podpisom oprávneného zástupcu príslušného orgánu, pečiatka**
Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
RNDr. Gabriel Nižňanský
riaditeľ odboru hodnotenia a
posudzovania vplyvov na životné prostredie
- 3) **Miesto a dátum vydania záverečného stanoviska:**
Bratislava 18. 12. 2013